

De eerste maatschappelijke missie van Johan Meijering

Altink-affaire II

Vervalsingen schilderijen Groninger Ploeg

De strijd van een kunstliefhebber tegen het vervalsen van kunst, in het bijzonder die van de kunstkring De Groninger Ploeg, en tegen de handel en het verhandelen van valse kunst, vanaf 30 januari 2003.

Groningen, mei 2019

Deze publicatie is tot stand gekomen onder auspiciën van de Stichting Johan Meijering, die op 9 november 2017 in Groningen is opgericht. De stichting beheert het Cultureel Erfgoed van drs. Johannes Lourens Meijering, geboren te Kampen op 19 maart 1947, wonende te Groningen. Het levenswerk van Johan Meijering beslaat een tijdsbestek van 1964 t/m 2019 en bestaat uit negen uiteenlopende projecten op cultureel en maatschappelijk gebied.

De stichting heeft ten doel:

- a het bijeenbrengen en behouden van alle zaken die betrekking hebben op het immaterieel en cultureel erfgoed van Johan Meijering en/of aan hem gerelateerde onderwerpen;
- b het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door:

- a het onderhouden, in stand houden en exploiteren van de website: www.johanmeijeringstichting.nl;
- b het publiceren of doen publiceren over Johan Meijering dan wel zijn ideeën, visies en overtuigingen;
- c het opsporen en registreren en het zo mogelijk in eigendom, bezit of bewaring verkrijgen van voorwerpen, documenten en afbeeldingen, die voor genoemd erfgoed van Johan Meijering van historische betekenis zijn;
- d het uitgeven en publiceren van artikelen en nieuwsberichten over de ideeën, visies en overtuigingen van Johan Meijering;
- e het waarborgen van de continuïteit van al het voorgaande en het zijn van een veilige bewaarplaats voor alle zaken die Johan Meijering aangaan, waaronder publicaties, boeken, foto-, beeld- en archiefmateriaal, en alle andere wettige middelen.

Cultureel erfgoed

In november 2014 zijn diverse culturele activiteiten van Johan Meijering in de periode 1964-2014 door het Regionaal Historisch Centrum 'De Groninger Archieven' erkend als cultureel erfgoed.

De archieven van Kuifje '64, Kijkbungalow Minerva, Kunsthuis De Permanente, stichting La Pasión, stichting Do, Altink Affaire II (kunstvervalsingszaak De Groninger Ploeg), La Nueva Pasión, stichting 'Staakt het Vuren' en 'Groninger Forum' zijn door Meijering aan dit historisch centrum geschonken. De archieven van al deze projecten zullen worden overgedragen en ondergebracht bij de 'Groninger Archieven' in het 'Archief Johan Meijering'.

*“Het is voor het eerst
dat een Nederlandse rechter
oordeelt dat schilderijen
vals zijn.*

*Het gaat niet om kopieën,
maar om unieke werken
die als authentiek
zijn verkocht.”*

Inhoud

Voorwoord	1
Inleiding	2
1 Altink Affaire	5
1.1 Altink Affaire I 1990 - 1995	6
1.2 Altink Affaire II 2003 - heden	8
1.2.1 Civiele gerechtelijke procedure 2003 - heden	9
1.2.2 Strafrechtelijke procedure 2004 - 2013	12
1.2.3 Cruciale rol Openbaar Ministerie	13
2 Rol Groninger Museum en Johan Dijkstra Stichting	16
2.1 Groninger Museum	16
2.2 Johan Dijkstra Stichting	16
3 Valse schilderijen van de kunstkring 'De Groninger Ploeg'	17
4 Publicaties en belangrijke feiten in vogelvlucht	18
5 Media-aandacht	24
6 Positieve effecten Wat heeft de eerste maatschappelijke missie opgeleverd?	25
7 Samenvatting en conclusies	26
 Bijlagen	
1.1 Schilderij 'Pic de Luc'	32
1.2 Schilderij 'Het Reitdiep'	35
1.3 Schilderij 'Roggestompen'	39
1.4 Aquarel 'Blauw Borgje'	40
1.5 Aquarel 'Gronings landschap'	42
2 Update/tijdslijn. Overzicht civielrechtelijke procedure	44
3 Update/tijdslijn. Overzicht strafrechtelijke procedure	60
4 Twaalf verzonden brieven, 2006-2011	69
5 Voordracht Seoul, 9 november 2018	96

Voorwoord

Als voorzitter van de op 9 november 2017 opgerichte Johan Meijering Stichting voel ik mij vereerd om deze eerste publicatie van onze Stichting te presenteren.

Het bestuur heeft de intentie de komende jaren een aantal publicaties uit te geven onder auspiciën van de Stichting.

De Stichting tracht haar doel te verwezenlijken onder meer door 'het uitgeven van artikelen en nieuwsberichten over de ideeën, visies en overtuigingen van Johan Meijering'.

Vanaf 1991 werd de Nederlandse cultuur geconfronteerd met kunstvervalsingen op grote schaal van werken van de Groninger Ploeg. Dit is bekend geworden onder de namen Altink Affaire I (1991-1995) en Altink Affaire II (vanaf 2003). Deze zullen in twee afzonderlijke publicaties nader worden belicht.

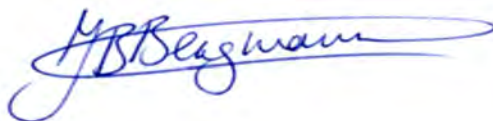
In dit deel staan met name de civielrechtelijke en strafrechtelijke procedures centraal.

In het deel Perspublicaties zijn artikelen opgenomen aangaande de Altink Affaire II, periode 2003-2014. Op het moment van dit schrijven zijn gedurende deze periode diverse rechtszaken over de valse kunst gevoerd.

Het bestuur hoopt dat er van overheidswege maatregelen worden getroffen om de valse kunst aan banden te leggen. Onze stichting heeft in deze maatschappelijke discussie haar rol meegespeeld. Ook in de toekomst zal het bestuur deze ontwikkelingen nauwgezet blijven volgen.

Valse kunst kan in een volwassen maatschappij niet geaccepteerd worden!

Namens het bestuur van de Johan Meijering Stichting,

Dr. Benn Bergmann, voorzitter
Groningen, april 2019

Inleiding

In het Nederlandse kunstcircuit gaan kunstkopers jaarlijks voor miljoenen euro's het schip in, omdat de schilderijen na aankoop vals blijken te zijn. In tegenstelling tot andere Europese landen wordt er in Nederland weinig gebruik gemaakt van de mogelijkheid om valse werken strafrechtelijk in beslag te nemen en verbeurd te verklaren. Onmiddellijk ontstaan er twee vragen. Hoe is het mogelijk dat er weinig in beslag wordt genomen? En ten tweede, hoe kan het dat er relatief veel valse werken in omloop zijn? Hier wordt later op teruggekomen. De hoeveelheid strafbare feiten met kunst worden door overheid en politiek onderschat. In de USA staat kunst op de derde plaats van illegaal geld verdienen, na wapens en drugs. Zou het in Nederland anders zijn?

Algemeen wordt aangenomen dat circa 20 procent van wat feitelijk bij kunstveilingen onder de hamer komt vals is.

'Henk Schutte voert in zijn boek 'Kunstmafia' Thomas Hoving op, de ex-directeur van het New Yorkse Metropolitan Museum en één van de meest vooraanstaande kunstexperts ter wereld, die zegt dat zeker 40 procent van de kunst in musea nep is,' aldus een publicatie van het Nieuwsblad van het Noorden op 7 december 2001.

Van 7 september 2007 tot 13 januari 2008 vond in het Grapphikmuseum Pablo Picasso in Münster de tentoonstelling 'Wa(h)re Lügen', Original und Fälschung in Dialog plaats. Uit informatie over deze tentoonstelling blijkt dat de schade aan de cultuur ten gevolge van valse kunst in het handelsverkeer niet eenvoudig te berekenen is. Er wordt een jaarlijkse omzet in de Duitse kunstmarkt genoemd tussen de 2 en 2.5 miljard Euro. Ook maakt Hans A. Lüthy, voormalig directeur van het Instituut voor kunstwetenschap in Zürich, een schatting dat 40-60 procent van alle schilderijen van overleden kunstenaars vervalst zijn! Zijn de taxateurs dan allemaal sukkels of is er iets anders aan de hand, een doofpotcultuur? In deze wereld kent iedereen elkaar en je gaat je collega niet snel 'ophangen', want je verdient ook geld aan elkaar.

Bedreiging

Door het vervalsen van kunst dan wel de handel in valse kunst worden de Nederlandse culturele erfgoederen, waaronder die van de kunstkring 'De Groninger Ploeg' ernstig bedreigd. Op grond van de vele publicaties in de media en het jarenlange onderzoek van Johan Meijering kan er vanuit worden gegaan, dat sedert ca. 1990 zeker honderden valse schilderijen van deze noordelijke kunstkring

drs. Johan L. Meijering

in omloop zijn. Johan Meijering is hiertegen in actie gekomen.

Actie

Drs. Johan L. Meijering begon naar aanleiding van een persoonlijke ervaring een soloactie en strijdt vanaf 2003 met steun van een aantal sympathisanten tegen het vervalsen van kunst, de handel en het verhandelen van valse kunst en de verloedering in de Nederlandse kunstwereld, in het bijzonder die van de kunstkring 'De Groninger Ploeg'. De eerste van in totaal drie maatschappelijke missies van oud-politieman, socioloog en voormalig kunstverzamelaar Johan Meijering uit Groningen werd een feit.

De tweede maatschappelijke missie van Johan Meijering is het consumentenvuurwerk. Na deze tweede missie zou er nog een derde en laatste missie van Johan Meijering volgen in 2016 en 2017, de strijd tegen het verspillen van gemeenschapsgelden van grootschalige culturele bouwprojecten, in het bijzonder de bouw van het Groninger Forum.

Johan Meijering deed een poging tot de oprichting van twee stichtingen 'Oprechte Kunst' en 'Echt/Vals', gaf drie publicaties uit over dit onderwerp en hield een voordracht op het symposium 'Echt/Vals', een lezing over 'De Groninger Ploeg', organiseerde diverse kunstmanifestaties en opende vele tentoonstellingen. Hij deed jarenlang diepgaand onderzoek over kunstvervalsingen en de handel in valse kunst in het bijzonder die van deze kunstkring. Hij constateerde dat er vanaf het begin van de jaren negentig van de vorige (20^e) eeuw honderden valse Ploegwerken in omloop waren. Het fenomeen kunstvervalsingen werd op de kaart gezet en krijgt inmiddels jarenlang nationale en internationale aandacht in de media en resulteerde onder meer in een terugkerend internationaal congres in Den Haag. Meijering ontving bij zijn maatschappelijk missie jarenlang bijzonder veel steun van Juul van der Linden, oud-rechercheur en oud-projectleider bij de Amsterdamse politie.

De aanleiding

Meijering werd in 1990 opgelicht door kunstschilder Cor van Loenen en zijn vrouw, toentertijd zijn huisvrienden. Zij verkochten hem Ploegschilderijen, als aanvulling voor zijn privéverzameling

van de kunstkring 'De Groninger Ploeg'. In 2002 kwam hij via de toenmalige conservator van het Groninger Museum dr. Han Steenbruggen erachter, dat de schilderijen die hij gekocht had van Van Loenen, met mondelinge en schriftelijke garantie, niet authentiek waren. Het echtpaar Van Loenen bleek niet bereid te zijn de koopsommen te restitueren, als gevolg waarvan Meijering genoodzaakt was deze kwestie voor te leggen aan de bevoegde rechter.

Wat begon als een redelijk eenvoudige zaak, (Van Loenen hoefde immers alleen de schilderijen terug te nemen en de koopsommen te restitueren), bleek een eindeloos traject te worden. Sterker nog, de zaak is na al die jaren nog steeds niet afgerond. Meijering startte op 30 januari 2003 een civiele procedure om zijn geld terug te krijgen en deed vanaf 2004 diverse aangiften bij de politie.

Schenking privé-kunstcollectie

Begin jaren negentig van de vorige eeuw begon Meijering met het verzamelen van kunst en bouwde in de loop der jaren een omvangrijke privé-kunstcollectie op. Deze kunstcollectie raakte besmet door de affaire Meijering-Van Loenen en de media-aandacht die deze affaire te weeg bracht. Meijering kon daardoor zijn privé-kunstcollectie niet (meer) of nauwelijks te gelde maken, omdat verzamelaars bevreesd waren dat de schilderijen mogelijk afkomstig waren van het echtpaar Van Loenen en twijfelden aan de authenticiteit van de privé-collectie van Meijering. Meijering besloot daarop een groot deel van zijn kunstcollectie te schenken aan goede doelen. In de periode 2005 t/m 2014 schonk hij in totaal 136 schilderijen aan de stichting Beatrix Kinderkliniek van het Universitair Medisch Centrum Groningen, het Nederlandse Rode Kruis - district Groningen, stichting Oosterlengte in Winschoten, het Universitair Medisch Centrum Groningen, het St. Lucas Ziekenhuis in Winschoten en het Rode Kruis in Winschoten.

In dit document wordt aandacht geschonken aan deze omvangrijke zaak, bekend onder de naam 'Altink Affaire', zowel aan de civielrechtelijke als de strafrechtelijke procedure, aan de betekenis van valse Ploegschilderijen, publicaties en media-aandacht. Er wordt afgesloten met een samenvatting en conclusies. De opgenomen bijlagen geven de lezer aanvullende informatie.

1 Altink Affaire

Vanaf begin jaren '90 is de Nederlandse kunstwereld in de ban van een omvangrijke kunstfraude van schilderijen van de kunstkring 'De Groninger Ploeg'. Deze affaire zal de geschiedenis ingaan onder de naam 'Altink Affaire' en leek in 1995 te zijn afgerond. Niets bleek minder waar te zijn. De kwestie kwam in volle omvang en hevigheid een achttal jaren later terug. De eerste affaire, de 'Altink Affaire I' kreeg een vervolg onder de naam 'Altink Affaire II', die een beerput liet zien waarvan anno 2019 het einde nog lang niet in zicht is!

Kunstenaarsvereniging 'De Groninger Ploeg'

Terug in de geschiedenis. Op woensdag 5 juni 1918 werd de kunstkring 'De Groninger Ploeg', een kunstenaarscollectief opgericht door Jan Wiegers en Willem Reinders, Jan Altink, Johan Dijkstra en H. Benes. Met de naam De Ploeg wilde men aangeven dat er op kunstgebied in Groningen iets nieuws ontwikkeld moest worden. De naam is bedacht door Jan Altink. Hij wilde de Groninger kunst gaan 'ontginnen' en dacht daarbij aan het omwoelen van aarde. Hierbij is een ploeg nodig, vandaar de naam. De nalatenschap van deze kunstkring is niet alleen regionaal en nationaal erkend, maar is ook internationaal bekend geworden. In het Groninger Museum is een aparte afdeling van het oeuvre van de kunstkring 'De Groninger Ploeg' opgenomen.

In de jaren negentig van de 20^e eeuw stegen de prijzen naar grote hoogte. Op 1 december 1998 werd een schilderij van Johan Dijkstra geveild met een opbrengst van f 138.384,- Een schilderij van Jan Altink bracht bij hetzelfde veilinghuis op 7 december 2006 een bedrag op van f 96.000,-. De veilingopbrengsten zijn exclusief de ca. 25% veilingkosten voor de koper.

Viering 75-jarig bestaan

In 1993 was Johan Meijering initiatiefnemer en medeorganisator kunstmanifestatie in Groningen (Hoogkerk) ter gelegenheid van de viering van het 75-jarig bestaan van de kunstkring de 'Groninger Ploeg'. Een eendaagse tentoonstelling met 75 Ploegschilderijen in 30 woonhuizen in de Jan van der Zeestraat, een straat voor één middag als ware het een museum. Deze Nederlandse primeur werd op zaterdagmiddag 25 september 1993 bezocht door ca. 2000 personen. Ook was hij de initiatiefnemer tot de oprichting van de Kunstcommissie Hoogkerk.

Viering 100-jarig bestaan

In 2018 werd dit lustrum in de provincie Groningen eveneens uitbundig gevierd. Koning Willem-Alexander opende vrijdag 25 mei 2018 de tentoonstelling 'Avant-garde in Groningen. De Ploeg 1918-1928' in het Groninger Museum, een overzichts-tentoonstelling. Het hele lustrumjaar stond in het teken van het eeuwfeest van 'De Ploeg', vele activiteiten werden georganiseerd ter ere van de oprichting van deze kunstkring. Ook de kunstcommissie Hoogkerk organiseerde tal van activiteiten en vierde tevens haar 25-jarig bestaan met een feestweek van 1 t/m 6 oktober 2018.

De andere kant

De keerzijde van het culturele erfgoed van Ploegschilderijen is wel de ontdekking op grote schaal van vervalsingen van Ploegwerk vanaf de jaren '90 van de vorige eeuw, bekend geworden onder de naam Altink Affaire.

In vogelvlucht wordt de Altink Affaire - die bestaat uit twee perioden - onder de loep genomen en begint met een beknopt overzicht over de Eerste Altink Affaire, periode 1990-1995 en wordt vervolgd met de Tweede Altink Affaire, die begint in 2003.

De Altink Affaire II bestaat uit twee verschillende onderdelen:

- A de civielrechtelijke procedure en
- B de strafrechtelijke procedure.

Daarnaast wordt aandacht geschonken aan de rol van het Groninger Museum en de Johan Dijkstra Stichting, de betekenis van valse schilderijen van de kunstkring 'De Groninger Ploeg', publicaties, media-aandacht en de positieve effecten van deze eerste maatschappelijke missie. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een samenvatting en conclusies.

1.1 Altink Affaire I, 1991-1995

Kunstschilder, verzamelaar en handelaar in kunst en antiek Cor van Loenen uit Beilen was in het begin van de jaren '90 betrokken bij wat thans bekend staat als de 'Altink Affaire'. Van Loenen werd er van verdacht schilderijen van schilders van de kunstkring 'De Groninger Ploeg' te vervalsen, dan wel vervalsingen van dergelijke schilderijen te verhandelen. Velen in de kunst en veilingwereld zien hem jarenlang als de kwade genius van het vervalsen van Ploegwerken en het samen met zijn echtgenote handelen in valse Ploegwerken. In de media werden zij afgeschilderd als het 'Altink-echtpaar'.

Het Openbaar Ministerie in Amsterdam heeft uiteindelijk destijds besloten de zaak tegen Cor van Loenen te seponeren wegens onvoldoende aanwijzing van opzet, ondanks de verklaringen van twee getuigen-deskundigen die 28 van de 31 in beslag genomen schilderijen van het echtpaar Van Loenen onafhankelijk van elkaar als vals bestempelden. Tot de 31 in beslag genomen schilderijen behoorden onder meer twee schilderijen, getiteld 'Pic de Luc' (ook genoemd 'Heuvellandschap' en 'Berglandschap') en 'Het Reitdiep', beide gesigneerd met 'J. Altink.'

Cor van Loenen ontsnapt in 1993 aan strafvervolging

Nadat Cor van Loenen vier dagen in Amsterdam voor verhoor had vastgezet op het hoofdbureau van politie, ontsnapte hij aan een mogelijke strafvervolging. In het kader van het strafrechtelijk onderzoek destijds was het in beslag genomen schilderij 'Pic de Luc' schriftkundig onderzocht in 1993 door het toenmalige Nederlands Forensisch Instituut (NFI). Uit dat onderzoek d.d. 15 juni 1993, bleek dat de signatuur van dit schilderij vals was. De uitslag van dit voor Cor van Loenen belastende onderzoek - bestaande uit twee delen - liet lang op zich wachten door langdurige ziekte van de onderzoeker. De Officier van Justitie heeft dit onderzoek destijds niet afgewacht, maar de zaak tegen Cor van Loenen vroegtijdig afgerond en - achteraf ten onrechte - vroegtijdig geseponneerd.

Hiertegen is door een belanghebbende, voormalig galeriehouster mevrouw Renée Smithuis, bezwaar aangetekend middels een artikel 12 procedure van het Wetboek van Strafvordering. Haar bezwaar werd afgewezen.

Citaat uit: 'Nieuwsblad van het Noorden', d.d. 31 maart 1994:

'Procureur Generaal P.M. Brilman heeft het hof namelijk geadviseerd het verzoek af te wijzen. Hij vindt het aannemelijk dat Van Loenen zich schuldig heeft gemaakt aan een misdrijf, maar er is onvoldoende wettig en overtuigend bewijs voor een strafzaak, zo stelt hij.'

De 'Altink Affaire I', periode 1991 t/m 1995, veroorzaakte jarenlang een stroom aan publicaties.

Van Loenen ontvangt in januari 1993 zijn 31 in beslag genomen schilderijen van justitie Amsterdam terug, waaronder de schilderijen met de titel 'Pic de Luc' en 'Het Reitdiep'. Ook ontvangt hij van Justitie twee aanzienlijke schadevergoedingen voor het feit, dat hij heeft vast gezeten. Tevens komt hij in het bezit van het technisch onderzoek, het schriftkundig onderzoek bij het schilderij 'Pic de Luc', gedateerd 15 juni 1993, door het toenmalige Gerechtelijk

Laboratorium, thans het Nederlands Forensisch Instituut (NFI).

In een publicatie van ‘Het Hollands Dagblad’ op woensdag 27 september 1995 werd Mr. Hamer, destijds advocaat van de beide getuige-deskundigen geciteerd:

‘Het is de taak van justitie om systematische kunstvervalsing en ontwrichting van de kunsthandel op te sporen en te veroordelen. Nu is door een onbeholpen aanpak een beroepsvervalser de dans ontsprongen.’

1.2 Altink Affaire II, van 2003 tot heden

In 2003 begon de affaire weer de kop op te steken toen Johan Meijering erachter kwam dat hij was opgelicht bij de aankoop van valse Ploegschilderijen. Het Drentse kunstenaarsrechtspaar Van Loenen had aan hun vroegere huisvriend Meijering uit Groningen in 1999 en in het jaar 2000 tien ‘Ploegwerken’ verkocht met name voorzien van de signatuur van de bekende Groninger Ploegschilders J. Altink en J. Dijkstra. Zij hadden zowel mondeling als schriftelijk de echtheid van deze werken gegarandeerd, alsmede een terug-ruilgarantie. Bovendien gaven zij ter ondersteuning van de echtheid een kopie van een taxatierapport van de beëdigd taxateur Auke van der Werff uit 1993. Achteraf bleek dat er met dit rapport was geknoeid. Uit een begeleidende brief van de taxateur (die Meijering overigens bij de aankoop niet had ontvangen) bleek dat dit rapport onder voorwaarde en uitsluitend bedoeld was voor de dekking van een brandverzekering en niet voor commerciële doeleinden. Reeds in 1994 was er in de media bekend dat Van Loenen misbruik maakte van dit rapport, dat overigens een dag na het opmaken was ingetrokken door de taxateur, omdat hij grote twijfels had gekregen over de echtheid van de schilderijen. De taxateur verzocht Van Loenen het rapport terug te sturen, maar dit is nooit gebeurd. Zodoende heeft Van Loenen het ingetrokken rapport jarenlang kunnen misbruiken.

Dit blijkt uit een artikel uit het ‘Nieuwsblad van het Noorden’, d.d. 10 februari 1994, pagina 1. Citaat:

‘Expert: Van Loenen maakt misbruik van taxatierapport. Van der Werf baseert zich op de informatie van twee mensen aan wie Van Loenen doeken uit het ‘verdachte’ Altink-twaalfstal zou hebben aangeboden.’

Meijering kwam er na de transactie achter, dat deze 10 schilderijen volgens door hem geraadpleegde deskundigen, vals waren. Voor hem was de maat toen vol en hij besloot in actie te komen. Dit was

het begin van een schimmig steekspel met zowel een civiel juridische-, als strafrechtelijke procedure. De jarenlange slepende juridische procedures begonnen op 30 januari 2003, die in de bijlagen I en II gedetailleerd in een tijdlijn in beeld worden gebracht.

1.2.1 Civiele gerechtelijke procedure

De openbare rechtszittingen in eerste aanleg vonden plaats bij de Rechtbank Noord Nederland in Assen (aantal: 3), gerechtshof Leeuwarden (aantal: 2) en één rechtszitting bij de Rechtbank Noord Nederland in Groningen, een kort geding. Meijering leverde in 2008 over deze zaak 62 onderzoeksrapporten in bij het gerechtshof Leeuwarden. Vanaf dag één van de civiel gerechtelijke procedure is gebleken dat het echtpaar Van Loenen essentiële informatie heeft verzwegen of bewust heeft achtergehouden. Meijering is van mening dat door de gedaagden, het echtpaar Van Loenen, niets is ondernomen om de door de jaren heen opgelopen aanzienlijke schade te beperken dan wel enigszins te beperken.

Samenvatting vonnissen en arrest rechtszaken

2008 Tussenvonnis rechtbank Assen

Op 30 januari 2008 verklaart de rechtbank de tien schilderijen twijfelachtig. Citaat:

‘De rechtbank is van oordeel dat de in deze procedure overgelegde rapporten weliswaar twijfels oproepen over de authenticiteit van de schilderijen. Echter op basis van de rapporten kan naar het oordeel van de rechtbank niet voor juist worden gehouden dat de schilderijen daadwerkelijk vals/niet authentiek zijn.’

Meijering ging tussentijds – met toestemming van de rechtbank Assen – in hoger beroep bij het gerechtshof Leeuwarden en vervolgde de gerechtelijke procedure vervolgens met vijf van de tien omstreden schilderijen. Door alle geraadpleegde deskundigen was vastgesteld dat deze vijf schilderijen zeker vals waren. Eén deskundige had zeer geringe twijfel bij de overige vijf schilderijen of deze vals waren, waardoor Meijering besloot om deze vijf schilderijen uit de juridische procedure te halen.

2012 Arrest gerechtshof Leeuwarden

Van deze vijf schilderijen verklaarde het gerechtshof te Leeuwarden dat twee Ploegschilderijen vals waren – ‘Pic de Luc’ en Het Reitdiep’ – en drie schilderijen twijfelachtig. Het hof verwees voor het bepalen van de schade de zaak terug naar de rechtbank Assen.

N.B. Het Gerechtshof had Meijering opdracht gegeven te bewijzen dat de werken vals waren.

2013 Comparitie van partijen rechtbank Assen

Tijdens de ‘Comparitie van partijen’ bij de rechtbank Assen op 20 maart 2013 verklaarde Van Loenen – na meer dan 10 jaar in alle toonaarden gezwegen te hebben over de herkomst van de betwiste Ploegschilderijen – onder meer dat de schilderijen afkomstig zijn van Jansen. Volgens de familie Zwaneveld, die bij deze zitting aanwezig was – had de familie Jansen hun gehele schilderijencollectie bestaande uit ca. 550 werken, in 1995 ontvreemd/verduisterd. Met deze verklaring bevestigde Van Loenen, dat de door Van Loenen aan Meijering verkochte schilderijen, uit deze ontvreemde/verduisterde kunstcollectie afkomstig zijn. Door een toevaligheid is Meijering op 22 december 2011 in het bezit gekomen van 395 foto’s uit deze collectie. De Rijksrestaurateur van schilderijen Lammert Muller uit Zuidhorn had Meijering deze foto-collectie geschonken.

2014 **Vonnis rechtbank Assen**

Op 19 november 2014 veroordeelde de rechtbank Assen – het echtpaar Van Loenen om in eerste instantie een bedrag van € 52.657,11 aan Meijering te betalen. Deze schade had betrekking op de twee door het gerechtshof Leeuwarden vals verklaarde Ploegschilderijen.

Ondanks het feit dat dit vonnis uitvoerbaar was bij voorraad, duurde het ruim drie jaar voordat Van Loenen dit schadebedrag aan Meijering had betaald.

2016 **Kort geding**

Op 3 november 2016 spande Van Loenen een kort geding aan en een dagvaarding uit tegen Meijering om de twee door het gerechtshof Leeuwarden vals verklaarde Ploegschilderijen ‘Pic de Luc’ en ‘Het Reitdiep’ in gerechtelijke bewaring te nemen om ze opnieuw technisch te laten onderzoeken. Tijdens dit kort geding kwam Van Loenen na herhaald en uitdrukkelijk verzoek van Meijering met een schriftkundig rapport van het NFI op de proppen, gedateerd 15 juni 1993. Uit dit onderzoeksrapport blijkt dat het door Van Loenen verkochte schilderij ‘Pic de Luc’, gesigneerd was met een valse handtekening van ‘J. Altink’. Dit rapport was ruim 13 jaar door Van Loenen bewust buiten de gerechtelijke procedure gehouden. Hiermee was bewezen dat dit schilderij nooit door Van Loenen aan Meijering in 1999 als authentiek schilderij verkocht had mogen worden!

Op 25 november 2016 stelde de rechtbank Noord-Nederland, locatie Groningen, Meijering in het gelijk. De door Van Loenen gevraagde voorzieningen werden afgewezen. Van Loenen werd als de in het ongelijk gestelde partij in de proceskosten veroordeeld.

2018 **Vonnis rechtbank Assen**

Op 4 juli 2018 veroordeelde de rechtbank Assen in de schadestaat procedure – het echtpaar Van Loenen om aanvullend een bedrag van ruim € 37.475.70 aan Meijering te betalen.

2019 **20 mei**

Op 20 mei 2019 zal het gerechtshof Leeuwarden het door Van Loenen tegen alle vonnissen van de Rechtbank Assen ingestelde hoger beroep behandelen, alsmede het door Meijering ingestelde hoger beroep tegen het vonnis van de rechtbank Assen op 4 juli 2018 (schadestaatprocedure). Meijering vordert van de gedaagden – ieder hoofdelijk – te veroordelen en aan de eisende partij Meijering te betalen tegen een behoorlijk bewijs van kwijting een totaalbedrag van € 468.553,61.

1.2.2 Strafrechtelijke procedure, 2004–2013

Het strafrechtelijke onderzoek van de Altink-Affaire II duurde van 16 augustus 2004 tot 19 oktober 2013.

Aangiften bij politie

In deze periode doet Johan Meijering op verschillende data en plaatsen zes opeenvolgende aangiften bij de politie tegen het echtpaar Van Loenen bij de politie, te weten:

Drenthe/Wijkeenheid Midden-Drenthe in Beilen

Proces-verbaalnr: PL033A/04-163863 d.d.16 augustus 2004

Drenthe/Basiseenheid Midden-Drenthe/Hoogeveen Oost in Hoogeveen

Proces-verbaalnr: 2009029646 d.d. 19 augustus 2009

Proces-verbaalnr: PLO33K 2009029646-7 d.d. 18 juni 2009 in Groningen

Proces-verbaalnr: PL01KE 2011008689-1 d.d. 25 januari 2011

Proces-verbaalnr: PL01KE 2011008689-3 d.d. 20 mei 2011

Proces-verbaalnr: PL01KE 2011008689-5 d.d. 24 juli 2012

ter zake van vermoedelijke strafbare feiten van:

oplichting; gekwalificeerde valsheid in geschrifte; verduistering; het indienen van valse informatie bij de Rechtbank Assen; heling c.q. verduistering c.q. medeplichtigheid aan de oplichting van de ‘Collectie Zwaneveld’; het indienen van twee valse aangiften wegens smaad; het vervalsen van drie ‘Ploegschilderijen’, gesigneerd ‘J. Altink’ en inbreuk op het auteursrecht.

Nieuwe belastende informatie werd aan de politie verstrekt over de herkomst van de schilderijen en informatie betreffende de huidige verblijfplaats van een gedeelte van de in 1995 verduisterde kunstcollectie Zwaneveld. Ook werd nieuw bewijsmateriaal overgedragen: een CD met 395 foto’s, een gedeelte van de verdwenen kunstcollectie Zwaneveld.

Ook de familie Zwaneveld die met hun advocaat het spel rondom de zaak Meijering-Van Loenen nauwgezet volgde, had inmiddels al enkele malen bij de politie aangifte gedaan.

Klachten artikel 12 Wetboek van Strafvordering

Aangezien het Openbaar Ministerie in Assen bij alle aangiften besloot om geen strafzaak tegen het echtpaar Van Loenen aan te spannen, ging Meijering hiertegen klachten indienen bij het gerechtshof Leeuwarden, respectievelijk op 13 september 2005 en 7 december 2012.

Ook deze klachten leidden niet tot een strafzaak. Beide klachten werden afgewezen op 22 januari 2007 wegens gebrek aan wettig en overtuigend bewijs in 2007 en op 18 oktober 2013 wegens verjaring doordat de zaak door het Openbaar Ministerie in Assen in 2013 niet was gestuit!

1.2.3 Cruciale rol Openbaar Ministerie

2005

Op 22 mei 2005 had Meijering een onderhoud met de Officier van Justitie, dhr. mr. H Supèr bij het Openbaar Ministerie te Assen, in aanwezigheid mw. C. Durville en een medewerker van bureau Slachtofferhulp. Het Openbaar Ministerie was overtuigd van de gepleegde oplichting door het echtpaar Van Loenen. Volgens het Openbaar Ministerie Assen was er echter op dat moment onvoldoende bewijs om te komen tot strafvervolgning. Bij nieuwe feiten (bewijslast) kon opnieuw aangifte worden gedaan en zou nader onderzoek mogelijk zijn!

2009

N.a.v. de aangifte van Meijering bij de politie tegen het echtpaar Van Loenen op 19 augustus 2009 had Meijering op 27 oktober 2009 bij het Openbaar Ministerie in Assen een onderhoud met de O.v.J. mevr. mr. S. Kromdijk. Bij dit gesprek waren ook drie andere personen aanwezig: de hulp O.v.J. inspecteur H. Harms – teamchef politie Hoozevee, dhr. IJ. De Jong (opgelicht met 225 valse schilderijen) en een juriste van bureau slachtofferhulp bij het Openbaar Ministerie in Assen.

Meijering verzocht het openbaar Ministerie om vijf meegenomen omstreden 'Ploegschilderijen' - drie gesigneerd met 'J. Altink' en twee gesigneerd met 'Johan Dijkstra' - in beslag te nemen. De Officier van Justitie wees dit verzoek af en was bereid twee andere van de vijf omstreden schilderijen wel in beslag te nemen.

Uitgelegd werd dat er weinig menskracht bij de politie was, weinig financiële middelen aanwezig waren en er geen prioriteit was. Het doel was om met beperkte middelen en menskracht een strafzaak tegen het echtpaar Van Loenen aan te spannen.

De volgende omstreden schilderijen werden ter plekke door de hulp O.v.J. in beslag genomen:

- Blauw Börgje, aquarel, gesigneerd 'Johan Dijkstra';
- Gronings landschap, gemengde techniek, gesigneerd 'J. Altink.'

Schilderij ‘Pic de Luc’

Meijering verzocht de O.v.J. mevr. mr. S. Kromdijk met klem om de schilderijen getiteld ‘Pic de Luc’ en ‘Het Reitdiep’ in beslag te nemen in plaats van de schilderijen getiteld ‘Blauw Börgje en Gronings landschap, omdat de bewijslast bij deze twee schilderijen heel eenvoudig was.

Aantoonbaar was namelijk dat beide schilderijen vóór de aankoopdatum van Meijering in 1999 al vals waren verklaard, namelijk in 1991.

Schilderij ‘Pic de Luc’

Het schilderij ‘Pic de Luc’, ook genoemd ‘Heuvellandschap’ en ‘Berglandschap’ was vals verklaard door het veilinghuis Auctioneers J.P. Glerum in Den Haag en begin 1991 uit de veiling gehaald.

1993

De signatuur van ‘Pic de Luc’ was in 1993 vals verklaard door een schriftkundig onderzoek van het toenmalige Gerechtelijk Laboratorium thans Nederlands Forensisch Instituut (NFI) d.d. 15 juni 1993.

Schilderij ‘Het Reitdiep’

Het schilderij ‘Het Reitdiep’ was eveneens begin 1991 vals verklaard door veilinghuis Christie’s in Amsterdam en uit de veiling gehaald. De O.v.J. bleek echter niet gevoelig voor deze argumenten en verzocht Meijering zich op geen enkel wijze te bemoeien met het onderzoek van politie en het Openbaar Ministerie.

N.B. Beide schilderijen zijn enkele jaren later in de civiel gerechtelijke procedure door het gerechtshof Leeuwarden vals verklaard.

Verjaringstermijn in zicht

Meijering uitte zijn bezorgdheid over het naderen van het tijdstip van verjaring. De Officier van Justitie mevr. mr. S. Kromdijk verklaarde dat die zorg volkomen ongegrond was, omdat zij deze zaak inmiddels had gestuit, waardoor de verjaringstermijn opnieuw is ingegaan.

Later bleek bij de door Meijering ingediende klacht bij het gerechtshof Leeuwarden (art. 12 procedure W.v.Sv), dat deze zaak niet was gestuit en de klacht ongegrond werd verklaard op grond van het feit dat de strafbare feiten waren verjaard!

Conclusie

Het Openbaar Ministerie Assen c.q. de Officier van Justitie destijds, mevrouw mr. S. Kromdijk (anno 2018 Hoofdofficier van Justitie) had in de zaak Meijering-Van Loenen ernstig gefaald.

Twee keer waren er serieuze kansen geweest om met de schilderijen 'Pic de Luc' en 'Het Reitdiep', op 27 oktober 2009 en op 24 juli 2012, een strafzaak te beginnen tegen het echtpaar Van Loenen.

Op 13 oktober 2013 bleek door de afwijzing van de klacht door het gerechtshof Leeuwarden, dat er niet tot een strafzaak kon worden overgegaan omdat deze zaak niet was gestuit en inmiddels was verjaard, dit in tegenstelling tot datgene dat de toenmalige O.v.J. mevrouw mr. S. Kromdijk in het bijzijn van drie getuigen op 27 oktober 2009 had beweerd op het Openbaar Ministerie in Assen.

Cor van Loenen ontsnapte in 2013 voor de tweede keer aan een strafvervolging.

Van Loenen en diens echtgenote ontsnapten in 2013 voor de tweede keer aan een strafvervolging.

Het feit dat er geen strafzaak was gekomen tegen het echtpaar Van Loenen, had de civiele zaak ernstig belemmerd. Als er een strafzaak zou zijn geweest met een veroordeling, zou die civiele zaak eenvoudiger zijn geweest en mogelijk allang ten einde.

2 Rol Groninger Museum en Johan Dijkstra Stichting

2.1 Groninger Museum

De doelstelling van de stichting Groninger Museum voor Stad en Lande is ‘het geven van voorlichting in de meest ruime zin des woords.’ De betrokken Ploegwerken waren vóór de rechtszittingen tegen Van Loenen door het Groninger Museum al vals verklaard.

De directie van het Groninger Museum bij monde van de inmiddels vertrokken directeur Kees van Twist weigerde vervolgens met al hun expertise medewerking te verlenen bij de door het gerechtshof Leeuwarden aan Meijering opgelegde bewijsopdracht. (Meijering kreeg opdracht te bewijzen dat de door hem gekochte Ploegwerken vals waren.)

Kees van Twist in een brief aan Meijering op 2 februari 2010:
‘Het Groninger Museum voelt zich niet geroepen een rol in deze zaak te spelen en wenst buiten dit dispuut te blijven.’

In een tweede schriftelijke reactie op 30 december 2010 werd deze zienswijze herhaald en de brief afgesloten met:
‘Uw bevindingen zien wij met belangstelling tegemoet.’

2.2 Johan Dijkstra Stichting

Ook de Johan Dijkstra Stichting verleende in deze zaak geen ondersteuning.

‘Het uitgangspunt van het bestuur is dat wij ons niet mengen in geschillen die niet gaan over werk dat in het bezit van de Stichting is. Dit betekent ook dat het bestuur zich niet bevoegd acht tot het afgeven van expertises,’ aldus een schriftelijke reactie van het bestuur aan Meijering.

3 Valse schilderijen van de kunstkring ‘De Groninger Ploeg’

- zijn een gewild doelwit voor kunstvervalsers, in het bijzonder schilderijen van Jan Altink en Johan Dijkstra;
- zijn massaal geïnfilteerd in onze samenleving sinds 1990;
- worden dagelijks illegaal via internet aangeboden;
- brengen Nederlandse fraudepraktijken rond Groninger Ploegschilders aan het licht;
- zijn in een aantal van 200 ontdekt in een sinds 1995 ‘spoorloos’ verdwenen omvangrijke kunstcollectie;
- zijn wegens oplichting in een aantal van 391 opgenomen in drie aangiften van gedupeerden bij de politie in Hoogeveen, Flevoland en Groningen. Opgenomen in deze drie aangiften zijn schilderijen gesigneerd met ‘J. Altink’ (168), ‘Johan Dijkstra’ (135), ‘Jan Wiegers’ (51), ‘Jan Jordens’ (7), ‘George Martens’ (4), ‘Jannes de Vries’ (1) en ‘Wobbe Alkema’ (1);
- worden door deskundigen herkend en onderscheiden van authentieke Ploegschilderijen;
- zijn een ernstige bedreiging voor de essentie van het culturele erfgoed ‘De Groninger Ploeg’;
- zijn buitengewoon schadelijk voor de integriteit van de kunstbranche en voor het imago van bijvoorbeeld het Groninger Museum;
- zijn een lucratieve handel door professionele kunstvervalsers, met een kleine pak- en vervolgingskans;
- zijn een inbreuk op het auteursrecht (maar worden nog niet op die manier aangepakt);
- zijn een nachtmerrie voor de argeloze kunst koper en veroorzaken zowel financiële als emotionele schade;
- tonen aan dat bestaande wetgeving ver onder de maat is en aangepast moet worden;
- dienen na bewijs van valsheid direct vernietigd te worden.

4 Publicaties en belangrijke feiten in vogelvlucht

Solo-actie

2006

In 2006 begon Johan Meijering een soloactie. Behalve de jarenlange civielrechtelijke en strafrechtelijke procedures kunnen de volgende belangrijkste feiten in chronologische volgorde worden genoemd.

Eerste publicatie en oprichting initiatiefgroep

Op 4 oktober 2006 gaf Meijering in eigen beheer uit met een twintigtal aanbevelingen: 'Mijn pleidooi inzake de Altink-affaire'. Dit pleidooi werd verzonden aan onder meer alle Nederlandse musea, galleries, beroepsorganisaties op het gebied van de beeldende kunst met het doel om een discussie in Nederland op gang te brengen over het thema kunstvervalsingen.

Initiatiefgroep Ploegaffaire

Naar aanleiding van vorengaande nam Johan Meijering het initiatief om met een aantal gelijkgestemden te gaan brainstormen over het thema valse kunst, in het bijzonder gericht op de omvangrijke hoeveelheden valse 'Ploegschilderijen' die op de markt waren verschenen. Zo ontstond de 'Initiatiefgroep Ploegaffaire,' bestaande uit totaal zeven personen. De 'Initiatiefgroep Ploegaffaire' onderzocht diverse mogelijkheden op dit terrein. Ook was Meijering

V.l.n.r.
Ijsbrand van Leeuwen,
Malgorzata Marlinski,
dr. Henk Bodewitz,
Jan Havenga,
mr. drs. Johan van Wijk,
Carla Durville en
initiatiefnemer
drs. Johan L. Meijering.
Groningen,
25 april 2007

mede-initiatiefnemer van twee stichtingen in oprichting, 'Oprechte kunst' en 'Echt Vals'.

De activiteiten van de 'Initiatiefgroep Ploegaffaire' waren echter op 14 mei 2007 gestopt, nadat gebleken was dat er voor de beide stichtingen onvoldoende gekwalificeerde bestuursleden werden gevonden.

Actie

Meijering schreef in 2006 en 2007 vijf brieven aan: het Gerechtshof Leeuwarden, het management van de Kunst-academie Minerva, het Openbaar Ministerie Assen, de Provinciale Staten van de provincie Groningen

Op 26 november 2006 schreef hij een brief aan het bestuur van de Federatie Taxateurs Makelaars en Veilinghouders in roerende zaken (Federatie TMV). Citaat:

'Als landelijke (koepel)organisatie heeft u ongetwijfeld veel contacten, ook met uw achterban, de landelijke taxateurs, makelaars en veilinghouders. N.a.v. bijgevoegd conceptmanifest zouden wij gaarne met u van gedachten willen wisselen. Het Manifest 'De Ploeg-affaire' roept dan ook allen, die verantwoordelijkheid dragen om de Ploeg als cultuurgoed te beheren, op om de krachten te bundelen.

Wij verzoeken u beleefd langs deze weg om steun voor ons initiatief en stellen het op hoge prijs om van u te mogen vernemen of u daartoe bereid bent en suggesties heeft. Wij houden ons van harte aanbevolen en zien uw reactie vol spanning tegemoet.'

2007

Brief aan leden Tweede Kamer

Op 18 juni 2007 diende Meijering bij alle leden van de Tweede Kamer een verzoek in om een zestal voorstellen op de agenda van de Tweede Kamer te plaatsen. Het betrof onder meer voorstellen om initiatieven te ontplooien om bestaande wetgeving te veranderen dan wel aan te passen om valse kunst in de Nederlandse samenleving te onttrekken aan het handelsverkeer met het doel:

- 1 bescherming van ons nationale kunstbezit
- 2 bescherming consument tegen list en bedrog.

Tevens verzocht hij een onderzoek in te stellen naar de tijdsduur van juridische procedures, zowel op straf- als civielrechtelijk terrein.

v.l.n.r:

drs. Johan L. Meijering,
Roland Janssen,
Annabelle Birnie,
Jan Pieter Glerum,
Aad du Croix
Timmermans,
Geert Jan Jansen.

Voordracht

Op 18 januari 2007 hield hij een voordracht op het symposium 'Echt/Vals' in de Waterkantzaal PTA in Amsterdam onder voorzitterschap van de directeur ING Art Management Annabelle Birnie.

Overige sprekers:

Geert Jan Jansen, kunstenaar en voormalig kunstvervalser;

Jan Pieter Glerum, veilingmeester;

Roland Janssen, galeriehouder en bestuurslid van de Nederlandse Galerie Associatie;

Aad du Croix Timmermans, hoofdinspecteur van politie buiten dienst.

Tweede en derde publicatie

Naar aanleiding van de Altink Affaire bracht Johan Meijering een omvangrijk tweedelig dossier uit met de titels 'Nachtmerrie van een kunstliefhebber' en 'Woensdag de dertiende.' Het centrale thema van deze beide dossiers was valse kunst. Het tweede dossier sneed ook andere actuele maatschappelijke vraagstukken aan. Het was een persoonlijke reactie tegen onrecht, list en bedrog, machtsmisbruik, intimidatie en bureaucratie.

Overhandiging op
5 juli 2007 door Johan
Meijering van
het eerste exemplaar
van het dossier
'Nachtmerrie van een
kunstliefhebber' aan
Hans Alders.

Het eerste exemplaar overhandigde hij op 13 juni 2007 aan de voorzitter van de adviescommissie 'Omgeving en Milieu' van de provincie Groningen.

Op 5 juli 2007 nam Hans Alders, op dat moment voorzitter van de Provinciale Staten en commissaris van de koningin van de provincie Groningen in diens werkkamer op het provinciehuis, het eerste exemplaar van het dossier 'Nachtmerrie van een kunstliefhebber' in ontvangst.

Meijering verzocht de Provinciale Staten van de provincie Groningen, één der belangrijkste subsidieverstrekkers van het 'Groninger Museum' om initiatieven te ontplooiën om de huidige wetgeving aan te passen.

Begin 2007 is de commissie ter bestrijding van valse kunst van de Federatie Taxateurs Makelaars en Veilinghouders in het leven geroepen.

Informatie: drs. Arno Verkade, hoofd afdeling Moderne en Hedendaagse Kunst bij Christie's Amsterdam B.V, lid van deze commissie. Tel. 020-5755255.

2010

In 2010 schreef Meijering twee brieven aan de directie van het Groninger Museum, t.a.v. de heer Kees van Twist, directeur en een brief aan het bestuur van de stichting Johan Dijkstra. Oók ontving hij in dat jaar twee brieven van de directeur van het Groninger Museum, de heer Kees van Twist.

2011

In 2011 ontving Meijering een brief van het bestuur van de stichting Johan Dijkstra.

2018

Meldpunt valse kunst

Bijna twaalf jaar na de brief van Johan Meijering aan de Federatie TMV op 26 november 2006, gaven op 10 oktober 2018 de brancheorganisaties Federatie TMV en de Koninklijke VHOK een persbericht uit en meldden dat zij een meldpunt gaan instellen voor valse kunst. De Federatie TMV is de beroepsorganisatie voor gecertificeerde Taxateurs, Makelaars en Veilinghouders in roerende zaken. De Koninklijke VHOK is de vereniging van handelaren in oude kunst in Nederland.

Citaat:

‘Het vervalsen van kunst en het verkopen van valse kunst is strafbaar en daarmee dient korte metten te worden gemaakt. Het verschijnsel valse kunst kent meerdere groepen gedupeerden. Allereerst de kunstenaars zelf, van wie het werk wordt nagemaakt. Deze vervalsingen zijn in strijd met het auteursrecht van de kunstenaar, vertroebelen bij het publiek het beeld dat ze van het werk van de kunstenaar hebben en ze zorgen voor een negatieve beïnvloeding van diens markt. De tweede groep is de consument. Iedereen, kenner en niet-kenner, zou een kunstwerk moeten kunnen aankopen, zonder angst te hoeven hebben om met een vervalsing thuis te komen. Ook de kunsthandel wordt gedupeerd. Een markt die wordt vervuild door valse werken, krijgt te maken met een afnemend vertrouwen in die markt als geheel. Al jaren is het de brancheorganisaties Federatie TMV en de VHOK een doorn in het oog dat er te weinig wordt gedaan om het vervaardigen en verhandelen van valse kunst tegen te gaan. De afgelopen twintig jaar hebben ze er met enige regelmaat op aangedrongen dat er meer aandacht kwam voor de bestrijding van valse kunst.

Het is van groot belang dat vanuit de kunsthandel inspanningen worden verricht om valse kunst terug te dringen. De twee organisaties hebben – samen met jurist en kunsthistoricus Antoon Ott van Bureau Artilaw, die zich al geruime tijd met dit onderwerp bezighoudt – bekeken op welke manier zij kunnen bijdragen aan de bestrijding van de handel in valse kunst. Om aanbieders van valse kunst te kunnen aanpakken is het nodig dat politie en justitie weten waar deze stukken worden aangeboden en dat deze stukken vals zijn. Bovendien is het nodig dat aangifte wordt gedaan. Door een meldpunt voor valse kunst in te stellen kunnen kunstwerken, waarvan het vermoeden bestaat dat ze vals zijn, worden voorgelegd aan een onafhankelijk panel, onder meer bestaande uit leden van de Federatie TMV en de VHOK. Volgt uit hun oordeel dat het daadwerkelijk om vervalsingen gaat, dan kan aangifte worden gedaan, waarna politie en justitie aan zet zijn.

De Federatie TMV en de VHOK gaan de komende maanden uitwerken hoe het meldpunt precies wordt opgezet. Ze streven ernaar om het meldpunt begin 2019 actief te hebben, waarschijnlijk in de vorm van een website. Het meldpunt zal het in eerste instantie worden beperkt tot objecten die vallen onder het auteursrecht; dit betekent dat ze zijn gemaakt door nog levende kunstenaars of door kunstenaars die niet langer dan 70 jaar geleden zijn overleden. Mr. Paul Kerckhoffs (voorzitter a.i. Federatie TMV) en Robert Aronson (voorzitter VHOK) zijn verheugd dat beide organisaties door een gezamenlijke inspanning hopen te kunnen bijdragen aan een wezenlijke inperking van het aanbod van valse kunst.

Het team kunst en antiek criminaliteit van de Nationale politie, aan wie het initiatief is voorgelegd, juicht deze stap vanuit de branche van harte toe: 'Met dit initiatief wordt het voor politie en justitie makkelijker om misstanden in de kunst- en antiekwereld aan te pakken.'

April 2019

Citaat:

'Rijdende kunstrechtbank moet geschillen in kunstwereld eerlijker berechten.

Een jarenlange wens van veel kunstliefhebbers is in vervulling gegaan: ze hebben sinds deze week een eigen rechtbank. Afgelopen maandag ging de CAfA (Court of Arbitration for Art) als eerste internationale kunstrechtbank ter wereld open. Jaarlijks zijn er honderden geschillen over kunst, bijvoorbeeld over echtheid, authenticiteit, overschilderingen of eigenaarschap. "Elke week is er een stroom aan berichten van zaken die uit de VS komen en alles komt dan op straat te liggen", vertelt Willem Russel, bestuurslid van het CAfA.

"De gebruikelijke gang van zaken is dat er dan een hele hoop pers aan te pas komt, de hele wereld geniet mee van het geschil", legt Russel uit. "Na afloop, zelfs als je wint, heb je een probleem. Want de zaak is dan zoveel in het nieuws geweest, dat je daar als oude of nieuwe eigenaar van het kunstwerk last van hebt." De waarde van het kunstwerk is dan als het ware aangetast.

Een rijdende rechtbank

De kunstrechtbank is anders dan een gewone rechtbank. In plaats van normale rechters zitten ruim 100 mensen met kennis van kunst en rechtspraak. Een vaste standplaats heeft de CAfA ook niet, er wordt gewoon een café, sportclub of vergaderzaal gehuurd als daar gelegenheid toe is. Een soort rijdende rechter dus.

Nu zoekt een normale rechter bij een geschil ook een expert. “Die kijkt in het adressenboekje naar wie hij kent en komt dan snel op mensen die regelmatig als expert optreden”, legt Bert Demarsin uit, voorzitter van CAfA. “Het zoeken naar zo'n expert duurt heel lang.”

De rechter stelt vervolgens vragen aan de expert. “Maar als die rechter niet de juiste vragen stelt, worden niet alle juiste vragen beantwoord.” Bij de CAfA is dat anders, daar hebben de ‘rechters’ de expertise in huis. Deze kunstrechtbank moet er dus voor zorgen dat de geschillen sneller opgelost zijn, en meer op basis van kennis in plaats van meningen.

Bron: NOS – teletekst, d.d. 04-04-2019

5 Media-aandacht

De Altink Affaire II kreeg vanuit de media veel aandacht. Er kwamen in de periode 5 oktober 2016 t/m 2016 ten minste 34 publicaties in verschillende kranten en vakbladen, met onder meer artikelen in landelijke kranten zoals de Telegraaf en Volkskrant. Enkele citaten:

Niemand doet iets. Valse kunst kan ongestraft worden verkocht.

– Nieuwe Revu, nr. 22, d.d. 30 mei 2007.

Oplopende emoties bij rechter.

– Dagblad van het Noorden, d.d. 17 juni 2010.

Experts kraken kwaliteit valse Ploegdoeken.

– Leeuwarder Courant d.d. 16 februari 2011.

Hof verklaart twee doeken van Ploeg-schilder Jan Altink vals.

– Volkskrant d.d. 25 juli 2012.

Als iets mij raakt kom ik in actie.

– Groninger Gezinsbode, d.d. 12 oktober 2016.

Ook de regionale- en nationale televisie besteedden ruimschoots aandacht aan de Altink-affaire II. In de periode 2008-2018 vonden er 22 televisie-uitzendingen plaats.

Op 20 februari en 15 oktober 2008 besteedde de VARA twee televisie-uitzendingen op de nationale televisie in haar programma NOVA.

Op 1 mei 2018 besteedde de AVRO/TROS in haar programma 'Opgelicht' eveneens uitgebreid aandacht aan de Altink Affaire II.

6 Positieve effecten

Wat heeft de eerste maatschappelijke missie opgeleverd?

- Jurisprudentie met het arrest van het gerechtshof in Leeuwarden op 30 oktober 2012, waarbij twee schilderijen in hoger beroep vals werden verklaard.
- Aandacht voor deze vervalsingzaak in Nederlandse- en buitenlandse media (onder meer Duitsland, de Verenigde Staten van Amerika, Zuid-Korea) voor het thema ‘valse kunst’ en de ernstige bedreiging van culturele erfgoederen, in het bijzonder van de kunstkring ‘De Groninger Ploeg’.
- Zaak behandeld door studenten van diverse kunst- en juridische opleidingen.
- Opheldering over de omvangrijke verdwenen ‘kunstcollectie Zwaneveld’ van ca. 550 (Ploeg)schilderijen.
- Ander positief punt is dat er een aantal websites zijn opgericht met als kern ‘valse kunst’.
- Het instellen van een ‘Rijdende kunstrechtbank’ en:

2018

Het instellen van een meldpunt voor valse kunst door twee brancheorganisaties, de Federatie TMV, beroepsorganisatie voor gecertificeerde Taxateurs, Makelaars en Veilinghouders in roerende zaken en de Koninklijke VHOK de vereniging van handelaren in oude kunst in Nederland, aldus een persbericht op 10 oktober 2018.

Januari 2019

Begin januari 2019 meldt Taco Popma van Popma lijstenmakerij uit Heerenveen, dat hij eigenaar is www.valsekunst.nl en bijhorend forum (www.valsekunst.nl/forum). Het plan is om op de website allerlei info inzake het herkennen van valse kunst te plaatsen (technieken, UV licht, IR licht, grafiek/schilderijen, etc). Het forum kan een plek worden voor vragen, antwoorden en o.a. het posten van valse kunst.

April 2019

Het instellen van een ‘Rijdende kunstrechtbank’, die geschillen in kunstwereld eerlijker moet berechten.

7 Samenvatting en conclusies

Het Drentse kunstenaarsechtpaar Van Loenen had aan Meijering in 1999 en het jaar 2000 tien 'Ploegwerken' verkocht met name voorzien van de signatuur van de bekende Groninger Ploegschilder J. Altink. Zij hadden zowel mondeling als schriftelijk de echtheid van deze werken gegarandeerd, alsmede een terug-ruil-garantie. Bovendien gaven zij ter ondersteuning van de echtheid een kopie van een taxatierapport van de beëdigd taxateur Auke van der Werff. Meijering kwam er na de aankoop van de schilderijen achter dat dit taxatierapport was vervalst. Hij startte in 2003 een civiele procedure met het doel de koopsom van de tien 'Ploegwerken' terug te krijgen en de koop ongedaan te maken zoals vooraf mondeling was afgesproken.

In 2008 verminderde hij zijn eis en ging hij in hoger beroep bij het gerechtshof Leeuwarden verder procederen met 5 omstreden 'Ploegschilderijen' met de titels:

- Het Reitdiep
- Pic de Luc
- Roggestompen
- Gronings Landschap
- Blauw Borgje

Volgens de door de rechtbank Assen benoemde onafhankelijke deskundige, alle geraadpleegde en bij het gerechtshof gehoorde deskundigen en volgens het onafhankelijk uitgevoerde technisch onderzoek, komen unaniem tot één conclusie: Alle vijf omstreden schilderijen zijn vals.

De uitslag van het technisch onderzoek luidde: Alle vijf schilderijen vals. Het schilderspalet van drie van schilderijen komt - na vergelijkend onderzoek met schilderijen van en gesigneerd met 'Cor van Loenen' - overeen met het schilderspalet van Cor van Loenen. Volgens de technisch onderzoeker heeft Cor van Loenen deze drie schilderijen gemaakt, is hij de vervalser.

N.B.

Het is onbegrijpelijk dat met deze feiten drie schilderijen door het gerechtshof Leeuwarden het predicaat kregen van 'twijfelachtig'!

De kunstschilder en kunsthandelaar Cor van Loenen staat samen met zijn echtgenote sinds 1990 centraal in dit verhaal, een verhaal dat vanaf dag één bestaat uit leugens, manipulaties en verdachtmakingen:

1990

Onder diverse namen boden zowel Cor van Loenen als zijn echtgenote werken van de Groninger Ploeg aan bij diverse Nederlandse kunstveilingen;

1993

Taxatierapport vervalst

Achteraf bleek dat er met dit rapport was geknoeid. Uit een begeleidende brief die de verzamelaar bij de aankoop niet ontvangen had bij dit voorlopig en onder voorwaarde opgestelde taxatierapport bleek dat dit rapport uitsluitend bedoeld was voor de dekking van een brandverzekering (niet voor commerciële doeleinden). Bovendien was het taxatierapport een dag na het opstellen door de taxateur ingetrokken. Van Loenen bleef echter van dit ingetrokken document gebruikmaken.

2011

Indienen van valse aangiften bij de politie

Op 25 januari 2011 doet Meijering een aanvullende aangifte bij de politie te Groningen betreffende het indienen van twee valse aangiften wegens smaad door Cor van Loenen tegen Meijering. Proces-verbaalnummer: PL01KE 2011008689-1. Beide aangiften zijn door het Openbaar Ministerie geseponeerd.

Misleiding rechtsgang

2003–2016

Het echtpaar Van Loenen heeft ruim 14 jaar de rechtsgang belemmerd en misleid door het bewust achterhouden van voor Cor van Loenen belastende rapport - deel II: 'Schriftkundig onderzoek' - van het voormalig Gerechtelijk Laboratorium, thans Nederlands Forensisch Instituut. Uit dit rapport bleek dat het schilderij 'Pic de Luc' een vervalsing is.

Verzwijgen herkomst

2003–2013

Het echtpaar Van Loenen heeft ruim 11 jaar gezwegen over de herkomst, daarmee de rechtsgang ernstig belemmerd en daarmee Meijering op enorme kosten gejaagd. Uit het jarenlange onderzoek van Meijering was vastgesteld dat in het begin van de jaren '90 het echtpaar Van Loenen jarenlang zaken deed met de destijds gefortuneerde familie Zwaneveld. Het echtpaar Van Loenen verkocht en leverde in die periode enige honderden schilderijen aan de familie Zwaneveld. De familie Zwaneveld was in die periode bevriend met het echtpaar Jansen. Het echtpaar Van Loenen kende de familie Jansen, omdat zij veelvuldig bij de familie Zwaneveld

over de vloer kwamen. In 1995 kwam er een abrupt einde aan de vriendschap tussen de families Zwaneveld en Jansen, toen het echtpaar Jansen er met de 'Kunstcollectie Zwaneveld' - bestaande uit 550 kunstwerken - vandoor ging. In de civiele rechtszaak Meijering-Van Loenen had het echtpaar na 11 jaar gezwegen te hebben over de herkomst van de schilderijen uiteindelijk in 2013 de naam van Jansen prijs gegeven. De conclusie was, dat het echtpaar Van Loenen honderden schilderijen eerst leverde aan de familie Zwaneveld en nadat deze ontvreemd waren door het echtpaar Jansen, dezelfde schilderijen die zij eerder in hun bezit hadden, weer verkochten voor de familie Jansen.

Wat betreft de ontvreemding het volgende. Zakenman Zwaneveld had een probleem bij de Belastingdienst betreffende de inkomsten van zijn gokhallen. Zwaneveld werd zwaar door deze dienst aangeslagen en de dienst nam zijn kunstcollectie in beslag. Om te weten welke borg de dienst had werd een deskundige gevraagd ongeveer 550 schilderijen te taxeren. De deskundige oordeelde dat 90% vals was. Tevens verklaarde de deskundige dat Cor van Loenen de vermoedelijke schilder was. Zwaneveld trof een akkoord met de belastingdienst en de schilderijen werden vrijgegeven en overgedragen aan mevrouw Jansen vriendin van de familie Zwaneveld. Echter bij de overdracht heeft Jansen eventueel met behulp van anderen deze schilderijen verduisterd. De familie Zwaneveld had diverse rechtszaken gevoerd doch door een meinedige verklaring van Jansen waren de schilderijen niet boven water gekomen.

Bij toeval werd Meijering in het bezit gesteld van een stapel foto's van de Zwaneveldcollectie, in totaal 395 stuks. Zo kon de collectie redelijk worden vastgesteld. Zwaneveld had deze namelijk voor dat ze in beslag waren genomen laten fotograferen. Opmerkelijk was dat zeker zeven van de tien werken die Johan Meijering van Van Loenen gekocht had, ook in deze stapels voorkwamen. Meijering had dus niet alleen valse kunst gekocht maar ook bleken deze vervalsingen nog eens verduisterd te zijn.

Geen strafzaak

Een achttal mogelijk gepleegde strafbare feiten onderbouwd met belastend bewijsmateriaal, zes opeenvolgende aangiften bij de politie en twee klachten indienen bij het Gerechtshof Leeuwarden op grond van artikel 12 van het Wetboek van Strafvordering leidden niet tot een strafzaak.

Twee keer ontsnapte Van Loenen - en bij de tweede keer ook diens echtgenote - aan een strafzaak. In 1993 tijdens de Eerste Altink Affaire en in 2009 tijdens de Tweede Altink Affaire. Falende optredens van zowel het Openbaar Ministerie in Amsterdam en het Openbaar Ministerie in Assen lagen hieraan ten grondslag.

De Altink Affaire was de langst durende geschiedenis inzake kunstvervalsingen in Nederland en speelt vanaf 1990. De Altink Affaire liet zien, dat culturele erfgoederen in Nederland, zoals de kunstkring 'De Groninger Ploeg', van overheidswege helaas niet beschermd worden. Kunstvervalsers hebben daarmee een vrijbrief.

Aanbod schikking

Meijering had tijdens de civiele gerechtelijke procedure drie keer - zonder enig succes - serieuze pogingen ondernomen om deze langdurige en voortslepende zaak te schikken met Van Loenen te schikken, dit vanwege de enorme oplopende kosten van juridische bijstand.

Verandering

Anno 2019, zestien jaar na het eerste maatschappelijke initiatief van Johan Meijering zijn de veranderingen op het gebied van kunstvervalsingen duidelijk merkbaar en zichtbaar in onze Nederlandse samenleving.

Bijlagen

Inhoud

1.1	Schilderij 'Pic de Luc'	32
1.2	Schilderij 'Het Reitdiep'	35
1.3	Schilderij 'Roggestompen'	38
1.4	Aquarel 'Blauw Borgje'	40
1.5	Aquarel 'Gronings landschap'	42
2	Update/tijdslijn. Overzicht civielrechtelijke procedure	44
3	Update/tijdslijn. Overzicht strafrechtelijke procedure	60
4	Twaalf verzonden brieven 2006-2011	69
5	Voordracht Seoul, 9 november 2018	96

1.1 Heuvellandschap 'Pic de Luc'

Schilderij
'Heuvellandschap Pic
de Luc', ook genoemd
'Berglandschap',
'Heuvellandschap',
'Mediterraan
landschap'.
Gesigneerd rechts
onder: 'J. Altink'
40 x 46.5 cm

Vijfentwintig argumenten waarom het schilderij 'Heuvellandschap' ('Pic de Luc') een vervalsing is:

- 1 Het schilderij werd begin 1991 bij veilinghuis Auctioneers J.P. Glerum te Den Haag uit de veiling genomen omdat meerdere deskundigen verklaarden dat dit schilderij vals is.
- 2 De inbrengers hadden begin 1991 een valse naam opgegeven bij de inbreng van dit schilderij bij het veilinghuis Auctioneers J.P. Glerum te Den Haag.
- 3 Het schilderij was op 14 juli 1992 door twee getuigen-deskundigen, mevrouw Renée Smithuis uit Castricum en Cees Hofsteenge uit Groningen bij de politie in Amsterdam vals verklaard.
- 4 De beide getuigen-deskundigen herhaalden hun bevindingen tijdens een hoorzitting bij het Gerechtshof In Amsterdam op 16 februari 1994.
- 5 Het Gerechtelijk Laboratorium te Rijswijk stelde middels onderzoek vast, dat dit schilderij ten onrechte met de naam van Jan Altink is gesigneerd.
- 6 Het schilderij werd door elf professionele deskundigen en twee ervaringsdeskundigen als vals verklaard.
- 7 De gedaagden konden op geen enkele wijze aantonen dat dit schilderij authentiek is.

- 8 De gedaagden gaven bij de verkoop valse informatie over dit schilderij (dwaling).
- 9 De gedaagden konden de herkomst niet verklaren.
- 10 In het verweerschrift van de gedaagden – pagina's 100 tot 114 – werd geen melding gemaakt van de herkomst van dit schilderij.
- 11 De gedaagden legden tegenstrijdige verklaringen af over de herkomst.
- 12 Het schilderij is een imitatie/kopie van een authentiek schilderij van Jan Altink, afgebeeld op pagina 45 in het boek 'J. Altink'.
- 13 Het schilderij is onderdeel van een 'tweeluik' en vormde de linkerhelft van een authentiek schilderij van Jan Altink, afgebeeld op pagina 45 in het boek 'J. Altink' en is een vervalsing omdat Jan Altink nooit een 'tweeluik' heeft geschilderd.
- 14 De signatuur met datering van dit schilderij week in belangrijke mate af van de signatuur van het authentieke schilderij 'Kustgezicht bij Cros-de-Cagnes' (Zuid-Frankrijk – Franse Rivièra), eveneens gedateerd met het jaartal 1954
- 15 De signatuur met datering van dit schilderij week in belangrijke mate af van de signaturen van 12 onderzochte authentieke schilderijen van Jan Altink, in het bijzonder ten aanzien van het cijfer vier (4)
- 16 De signatuur van dit schilderij vertoonde een duidelijke afwijking ten opzichte van de authentieke signaturen van Jan Altink. Tussen de J en A (van Altink) ontbreekt een punt en er was – ná het plaatsen van de handtekening – over de signatuur heen geschilderd
- 17 Het kleurgebruik, toetswerk, penseelvoering van dit schilderij kwamen overeen met het authentieke schilderij 'Voorjaarsboekje' geschilderd door en gesigneerd met 'Cor van Loenen'
- 18 Het schilderij is niet traceerbaar in het oeuvre van Jan Altink.
- 19 De gedaagden hadden een voorlopig en ingetrokken taxatierapport van de kunstexpert Auke van der Werff vervalst en misbruik van dit rapport gemaakt bij de verkoop van dit schilderij.
- 20 De gedaagden hadden bij de hoorzitting van het Gerechtshof in Amsterdam op 14 februari 1994 een valse verklaring afgelegd over de herkomst van dit schilderij. Zij zouden dit schilderij gekocht hebben van een kunsthandelaar met de naam Jansen. Dit blijkt een verzinsel. Deze kunsthandelaar bestaat niet.
- 21 De gedaagden hadden bij de hoorzitting van het Gerechtshof in Leeuwarden op 16 juni 2010 een valse verklaring afgelegd

over de herkomst van dit schilderij. Zij zouden dit schilderij gekocht hebben van een onbekende particuliere verzamelaar. Dit bleek een verzinsel.

- 22 De manier van schilderen van dit schilderij kwam overeen met de manier van schilderen van schilderijen van de hand van Cor van Loenen en gesigneerd met 'Cor van Loenen'.
- 23 De onderzoeksresultaten bevestigden de mening van 6 deskundigen dat Cor van Loenen dit schilderij had gemaakt.
- 24 Technisch onderzoek, verricht door de heer Milko den Leeuw van A.R.R.S. uit Den Haag in 2011 in samenwerking met de heer Marco Bosmans van Forensicon B.V. uit Leeuwarden, wees uit dat dit schilderij op technische gronden vals is en dat dit schilderij gemaakt was door Cor van Loenen.
- 25 Vier kunstexperts, de heer Auke van der Werff uit Oudeschild (Texel), de heer J.R.H. van den Hende uit Haren (Gr.), dr. Han Steenbruggen uit Groningen, mevrouw Renée Smithuis uit Blaricum, verklaarden onder ede of belofte bij het Gerechtshof in Leeuwarden op 8 en 15 februari 2011 dat dit schilderij vals is en motiveerden hun stelling aan de drie rechters.

N.B.

Een groot deel van de genoemde argumenten is naar voren gekomen tijdens het onderzoek van de eisende partij Meijering. De gedaagden, het echtpaar Van Loenen, waren op het moment van de verkoop aan Meijering op de hoogte dat dit schilderij vals is. Met deze kennis van zaken hadden zij dit schilderij nooit als een authentiek schilderij van Jan Altink aan de eisende partij mogen verkopen.

1.2 Schilderij 'Het Reitdiep', ook genoemd 'Huizen met een bruggetje aan vliet'.

Schilderij
'Het Reitdiep', ook
genoemd 'Huizen met
een bruggetje aan vliet'.
Gesigneerd rechts
onder: 'J. Altink'
60 x 74 cm

Tweeëntwintig argumenten waarom het schilderij 'Het Reitdiep' een vervalsing is:

- 1 Het schilderij 'Het Reitdiep' werd begin 1991 bij het veilinghuis Christie's te Amsterdam uit de veiling genomen omdat twee deskundigen constateerden dat dit schilderij vals is.
- 2 Het schilderij 'Het Reitdiep' werd door twaalf professionele deskundigen en twee ervaringsdeskundigen als vals verklaard.
- 3 De gedaagden konden op geen enkele wijze aantonen dat dit schilderij authentiek is.
- 4 De gedaagden gaven bij de verkoop valse informatie over dit schilderij (dwaling).
- 5 De gedaagden konden de herkomst niet verklaren. In het verweerschrift van de gedaagden - pagina's 39 t/m 41 en 96 t/m 98 - werd geen melding gemaakt van de herkomst van dit schilderij.
- 6 De gedaagden legden tegenstrijdige verklaringen af over de herkomst.
- 7 In het verweerschrift (pagina 39) van de gedaagden was een gedeelte van de originele tekst met de afbeelding van dit schilderij uit de catalogus van Christie's weggeknipt/

verwijderd, namelijk: Provenance: 'Acquired directly from the artist by the present owner'.

- 8 Op pagina 7 van het concept van het eerste hoofdstuk over het leven van Cor van Loenen, geschreven door de misdaad-journalist Hendrik Jan Kortering, werd niet vermeld dat Cor van Loenen en zijn echtgenote Jan Altink persoonlijk ooit hadden ontmoet en rechtstreeks van hem een schilderij hadden gekocht, terwijl de gedaagden bij de inbreng van dit schilderij bij het veilinghuis Christie's beweerden dat zij dit schilderij rechtstreeks hadden gekocht van Jan Altink.
- 9 Het schilderij is een imitatie van een authentiek schilderij van Jan Altink.
- 10 Het schilderij is onderdeel van een 'tweeluik' en de rechter helft van het in 1991 door het Groninger Museum vals verklaarde schilderij 'Landweg Westerwolde'. Jan Altink had geen 'tweeluik' geschilderd.
- 11 De signatuur week in belangrijke mate af van die van Jan Altink.
- 12 Het schilderij is niet traceerbaar in het oeuvre van Jan Altink.
- 13 De gedaagden hadden in 1991 een valse naam opgegeven bij de inbreng van dit schilderij bij het veilinghuis Christie's.
- 14 De gedaagden hadden een voorlopig en ingetrokken taxatie-rapport van de kunstexpert Auke van der Werff vervalst en misbruik van dit rapport gemaakt bij de verkoop van dit schilderij.
- 15 De gedaagden hadden bij de hoorzitting van het Gerechtshof in Amsterdam op 14 februari 1994 een valse verklaring afgelegd over de herkomst van dit schilderij. Zij zouden dit schilderij gekocht hebben van een kunsthandelaar met de naam Jansen. Dit blijkt een verzinsel. Deze kunsthandelaar bestaat niet.
- 16 De gedaagden hadden bij de hoorzitting van het Gerechtshof in Leeuwarden op 16 juni 2010 een valse verklaring afgelegd over de herkomst van dit schilderij. Zij zouden dit schilderij gekocht hebben van een onbekende particuliere verzamelaar. Dit bleek een verzinsel.
- 17 De manier van schilderen van de bomen van dit schilderij kwamen overeen met de manier van schilderen van de bomen van drie schilderijen van de hand van Cor van Loenen en gesigneerd met 'Cor van Loenen'.
- 18 De composities, penseelvoering, kleurgebruik en toetswerk van de waterpartijen van het omstreden schilderij 'Het Reitdiep', 'J. Altink' en drie onderzochte schilderijen, gesigneerd met 'Cor van Loenen', waren gemaakt door dezelfde schilder.
- 19 De compositie van het schilderij kwam overeen met een in 2002 gemaakte schets van Cor van Loenen.

- 20 De onderzoeksresultaten bevestigden de mening van 6 deskundigen, dat Cor van Loenen dit schilderij had gemaakt.
- 21 Technisch onderzoek, verricht door de heer Milko den Leeuw van A.R.R.S. uit Den Haag in 2011 in samenwerking met de heer Marco Bosmans van Forensicon B.V. uit Leeuwarden, wees uit dat dit schilderij op technische gronden vals is.
- 22 Vier kunstexperts, de heer Auke van der Werff uit Oudeschild (Texel), de heer J.R.H. van den Hende uit Haren (Gr.), dr. Han Steenbruggen uit Groningen, mevrouw Renée Smithuis uit Blaricum, verklaarden onder ede of belofte bij het Gerechtshof in Leeuwarden op 8 en 15 februari 2011 dat dit schilderij vals is en motiveren hun stelling aan de drie rechters.

N.B.

De onder 1 t/m 20 genoemde argumenten komen uit het onderzoek van de eisende partij Meijering.

De gedaagden waren op het moment van de verkoop aan Meijering op de hoogte dat dit schilderij vals is. Met deze kennis van zaken hadden zij dit schilderij nooit als een authentiek schilderij van Jan Altink aan de eisende partij mogen verkopen.

1.3 Schilderij 'Roggestompen'

Schilderij
'Roggestompen'
Gesigneerd rechtsonder:
'DYKSTRA'
50 x 60 cm

Zeven argumenten waarom het schilderij 'Roggestompen' een vervalsing is:

- 1 Het schilderij werd door tien professionele deskundigen en twee ervaringsdeskundigen als vals verklaard.
- 2 De gedaagden konden op geen enkele wijze aantonen dat dit schilderij authentiek is.
- 3 De gedaagden gaven bij de verkoop valse informatie over dit schilderij (dwaling).
- 4 De gedaagden konden de herkomst niet verklaren. In het verweerschrift van de gedaagden werd geen melding gemaakt van de herkomst van dit schilderij.
- 5 De gedaagden legden tegenstrijdige verklaringen af over de herkomst.
- 6 Technisch onderzoek verricht door de heer Milko den Leeuw van A.R.R.S. uit Den Haag in 2011 wees uit dat dit schilderij op technische gronden vals is en dat dit schilderij is gemaakt door Cor van Loenen.
- 7 Vier kunstexperts, de heer Auke van der Werff uit Oudeschild (Texel), de heer J.R.H. van den Hende uit Haren (Gr.), dr. Han Steenbruggen uit Groningen, mevrouw Renée Smithuis uit Blaricum, verklaarden onder ede of belofte bij het Gerechtshof in Leeuwarden op 8 en 15 februari 2011 dat dit schilderij vals is en motiveren hun stelling aan de drie rechters.

N.B.

De onder 1 t/m 5 genoemde argumenten kwamen uit het onderzoek van de eisende partij Meijering.

De gedaagden waren op het moment van de verkoop aan Meijering op de hoogte dat dit schilderij vals is. Met deze kennis van zaken hadden zij dit schilderij nooit als een authentiek schilderij van Johan Dykstra aan de eisende partij mogen verkopen.

1.4 Aquarel 'Blauw Börgje'

Aquarel
'Blauw Börgje,'
Gesigneerd linksonder:
'Johan DYKSTRA'
34.2 x 28.1 cm

Zeven argumenten waarom het schilderij 'Blauw Börgje' een vervalsing is:

- 1 Het schilderij werd door tien professionele deskundigen en twee ervaringsdeskundigen als vals verklaard.
- 2 De gedaagden konden op geen enkele wijze aantonen dat dit schilderij authentiek is.
- 3 De gedaagden gaven bij de verkoop valse informatie over dit schilderij (dwaling).
- 4 De gedaagden konden de herkomst niet verklaren. In het verweerschrift van de gedaagden werd geen melding gemaakt van de herkomst van dit schilderij.
- 5 De gedaagden legden tegenstrijdige verklaringen af over de herkomst.
- 6 Technisch onderzoek verricht door de heer Milko den Leeuw van A.R.R.S. uit Den Haag in 2011 wees uit dat dit schilderij op technische gronden vals is.
- 7 Vier kunstexperts, de heer Auke van der Werff uit Oudeschild (Texel), de heer J.R.H. van den Hende uit Haren (Gr.), dr. Han Steenbruggen uit Groningen, mevrouw Renée Smithuis uit Blaricum, verklaarden onder ede of belofte bij het Gerechtshof in Leeuwarden op 8 en 15 februari 2011 dat dit schilderij vals is en motiveerden hun stelling aan de drie rechters.

N.B.

De gedaagden waren op het moment van de verkoop aan Meijering diverse keren op de hoogte gesteld, dat dit schilderij vals is verklaard door gerenommeerde deskundigen via informatie van de heer Hans Overtoom en de heer Frank Buunk (ondersteund door second opinions bij de gespecialiseerde kunsthandel Hofsteenge en het Groninger Museum).

Met deze kennis van zaken hadden zij dit schilderij nooit als een authentiek schilderij van Johan Dykstra aan de eisende partij mogen verkopen. In dit geval is er sprake van boze opzet oftewel oplichting.

1.5 Aquarel 'Gronings landschap'

Aquarel
'Gronings landschap'
Gesigneerd rechtsonder:
'J. Altink'
34.9 x 46.5 cm

Acht argumenten waarom het schilderij 'Gronings landschap' een vervalsing is:

- 1 Het schilderij werd door elf professionele deskundigen en twee ervaringsdeskundigen als vals verklaard.
- 2 Drie deskundigen waren - onafhankelijk van elkaar - van mening dat dit schilderij door Cor van Loenen is gemaakt.
- 3 De gedaagden konden op geen enkele wijze aantonen dat dit schilderij authentiek is.
- 4 De gedaagden gaven bij de verkoop valse informatie over dit schilderij (dwaling).
- 5 De gedaagden konden de herkomst niet verklaren. In het verweerschrift van de gedaagden werd geen melding gemaakt van de herkomst van dit schilderij.
- 6 De gedaagden legden tegenstrijdige verklaringen af over de herkomst zowel in hun verweerschrift als op diverse verschillende plaatsen tegenover verschillende personen.
- 7 Technisch onderzoek verricht door de heer Milko den Leeuw van A.R.R.S. uit Den Haag in 2011 wees uit dat dit schilderij op technische gronden vals is.
- 8 Vier kunstexperts, de heer Auke van der Werff uit Oudeschild (Texel), de heer J.R.H. van den Hende uit Haren (Gr.), dr. Han Steenbruggen uit Groningen, mevrouw Renée Smithuis uit Blaricum, verklaarden onder ede of belofte bij het Gerechtshof in Leeuwarden op 8 en 15 februari 2011 dat dit schilderij vals is en motiveerden hun stelling aan de drie rechters.

N.B.

De onder 1 t/m 6 genoemde argumenten kwamen uit het onderzoek van de eisende partij Meijering.

De gedaagden waren op het moment van de verkoop aan Meijering op de hoogte dat dit schilderij vals is. Met deze kennis van zaken hadden zij dit schilderij nooit als een authentiek schilderij van Jan Altink aan de eisende partij mogen verkopen.

2 Overzicht civiele procedure

Periode: 27 september 2002 t/m 20 mei 2019

- 2002 **27 september 2002**
Start oriënterende gesprekken met mr. J. Bal van advocatenkantoor Trip uit Groningen.
- 2003 **30 januari 2003**
Meijering stelde het echtpaar Van Loenen per aangetekend schrijven op de hoogte van het feit, dat de tien door hun verkochte 'Ploegwerken' niet authentiek ('vals') waren en vorderde restitutie van de koopsom, vermeerderd met de wettelijke rente. In tegenstelling tot alle gemaakte mondelinge en schriftelijke afspraken bleek het echtpaar niet bereid te zijn de koopsom te restitueren, als gevolg hiervan was Meijering genoodzaakt deze kwestie voor te leggen aan de bevoegde rechter.
- 2005 **18 mei 2005**
TRIP Advocaten (Mr. J. Bal) uit Groningen legde namens Meijering conservatoir beslag op de boerderij van het echtpaar Van Loenen. Vordering: een bedrag van € 150.000,00, vermeerderd met wettelijke renten en kosten.
- 20 mei 2005**
TRIP Advocaten (Mr. J. Bal) uit Groningen bracht een dagvaarding uit tegen zowel de heer als mevr. Van Loenen uit Beilen.
- 8 juni 2005**
Akte ter aanvulling, tevens houdende de overlegging van producties.
- 17 augustus 2005**
'Conclusie van antwoord'.
Akte overlegging productie d.d. 17 augustus 2005 (productie 20 bij separate akte studie van Van Loenen n.a.v. verklaring Han Steenbruggen, 89 pagina's).
- 31 augustus 2005**
Tussenvonnis van de eerste enkelvoudige kamer. De Rechtbank beval een verschijning van partijen tot het verstrekken van inlichtingen en het beproeven van een minnelijke regeling.

2 november 2005

Proces-verbaal comparitie na antwoord.
Partijen kwamen niet tot overeenstemming.

2006 **25 januari 2006**

Tussenvonnis Rechtbank Assen

De zaak werd naar de rol verwezen, teneinde partijen in de gelegenheid te stellen zich uit te laten over een te benoemen deskundige.

22 februari 2006

Akte Meijering.
Akte Van Loenen.

10 mei 2006

Tussenvonnis

- Bewijslast lag bij Meijering.
- Rechtbank gelastte deskundigenonderzoek.
- Rechtbank benoemde als onafhankelijke deskundige de taxateur en veilingmeester Cornelis Buijsert, verbonden aan het Venduhuis te Utrecht.

25 juli 2006

Ontvangst (concept) rapport d.d. 4 juli 2006 van de onafhankelijke deskundige Cornelis Buijsert.

In deze rapportage bevestigde deze door de Rechtbank benoemde deskundige met betrekking tot elk schilderij in deze zaak dat het een vervalsing betrof, met als onderbouwing - dat gezien de penseelvoering - die schilderijen niet van de hand van de gesuggereerde kunstenaar konden zijn.

26 juli 2006

Beschikking Rechtbank Assen. (inz. voorschot deskundige)

5 september 2006

Deskundigenbericht.
Studie van Van Loenen n.a.v. deskundigenbericht Buijsert, 165 pag.

26 september 2006

Bevindingen/opmerkingen Van Loenen n.a.v. bezoek aan Venduehuis Utrecht.

2007 **11 januari 2007**

Ontvangst definitief rapport van de door de Rechtbank benoemde onafhankelijke deskundige Cornelis Buijsert, d.d. 5 sept. 2006.
De inhoud van de eindrapportage was identiek aan de tussen-

rapportage d.d. 4 juli 2006:

- Toegekend werd aan kunstwaarde (10 schilderijen) een bedrag van: € 0,00;
- Toegekend werd aan decoratieve waarde (10 schilderijen) een bedrag van: € 830,00

De zaak werd verwezen naar de rol van 7 februari 2007 voor het nemen van een conclusie na het deskundigenrapport.

7 februari 2007

Conclusie na deskundigenbericht ingediend door mr. J.A. Bal inzake Meijering (eiser).

7 maart 2007

‘Antwoordconclusie na deskundigenbericht’ ingediend door mr. drs. E.J.F. Schönveld inzake echtpaar Van Loenen (gedaagden).

21 maart 2007

Meijering verzocht de Rechtbank om een vonnis.

2 mei 2007

Beslissing Rechtbank Assen:

Uitstel zonder opgave van redenen op de rol gezet van 13 juni 2007.

1 augustus 2007

Tussenvonnissen Rechtbank Assen.

13 september 2007

Aanvullende deskundigenrapportage.

17 oktober 2007

Akte na aanvullende deskundigenrapportage Meijering.

12 december 2007

Antwoordakte Van Loenen.

2008 **30 januari 2008**

Tussenvonnissen Rechtbank Assen, Sector civiel recht.

Zaaknummer/rolnummer: 52024/HA ZA 05-408

Citaat:

‘De Rechtbank is van oordeel dat de in deze procedure overgelegde rapporten weliswaar twijfels oproepen over de authenticiteit van de schilderijen. Echter op basis van de rapporten kan naar het oordeel van de Rechtbank niet voor juist worden gehouden dat de schilderijen daadwerkelijk vals/niet authentiek zijn.’

Meijering ging tegen het vonnis van de Enkelvoudige Rechtbank Assen d.d. 30 januari 2008 in beroep bij het Gerechtshof Leeuwarden. Meervoudige Kamer.

Zaak: Meijering/Van Loenen.

Sector: Civielrecht.

Zaaknummer: 107.002.669/01

Meijering vervolgde de gerechtelijke procedure met vijf omstreden schilderijen waarvan door alle geraadpleegde deskundigen onafhankelijk van elkaar was vastgesteld dat deze schilderijen vals waren.

5 maart 2008

Beschikking Rechtbank Assen. De Rechtbank bepaalde dat Meijering hoger beroep kon instellen tegen het tussenvonnis van de Rechtbank Assen van 30 januari 2008.

In Appèl

29 april 2008

Appèldagvaarding Meijering.

2009 **10 februari 2009**

Memorie van grieven Meijering.

18 augustus 2009

Memorie van antwoord, tevens houdende memorie van grieven in het voorwaardelijk incidenteel appèl.

22 december 2009

Memorie van antwoord in het incidenteel appèl.

2010 **16 juni 2010**

Eerste openbare rechtszitting in hoger beroep (pleidooizitting) bij het Gerechtshof Leeuwarden.

Zowel de eisende partij als de gedaagden werden verhoord door het Gerechtshof Leeuwarden, de meervoudige kamer.

Akte overlegging productie Meijering.

Pleitnotities Meijering.

Pleitnotities Van Loenen.

22 juni 2010

Tussenarrest.

20 juli 2010

Postinterlocutoire akte.

28 september 2010

Tussenarrest (bij vervroeging) door het Gerechtshof Leeuwarden. Het Gerechtshof Leeuwarden bepaalde dat de eisende partij Meijering moet bewijzen dat vijf betwiste ‘Ploegschilderijen’ vals zijn (bewijsopdracht). Ook bepaalde het hof dat het de eisende partij Meijering was toegestaan tot het leveren van (aanvullend) bewijs:

‘Het staat Meijering vrij dit bewijs door middel van getuigen en/of andere bewijsmiddelen te leveren en het hof staat Meijering ook toe dit bewijs te leveren door het uitbrengen van één of meerdere deskundigenbericht(en) of het horen van getuigen (art. 200 Rv).’

De bewijsvoering van de eisende partijen bestond uit drie verschillende onafhankelijke en zelfstandige onderdelen, die in de onder 1 t/m 3 genoemde volgorde achter elkaar in 2011 plaatsvonden:

A Onderzoek door de eisende partij Meijering

B Horen van 6 deskundigen

A.R.R.S uit Den Haag/Nieuw Vennep

Atelier voor Restauratie & Research van schilderijen.

2011 **19 januari 2011**

Eindrapport Forensicon.

8 februari 2011

Tweede openbare rechtszitting in hoger beroep (pleidooizitting) bij het Gerechtshof Leeuwarden (drie rechters). Het Gerechtshof Leeuwarden verhoorde drie getuigen/deskundigen.

Proces-verbaal.

15 februari 2011

Derde openbare rechtszitting in hoger beroep (pleidooizitting) bij het Gerechtshof Leeuwarden (drie rechters). Het Gerechtshof Leeuwarden verhoorde drie getuigen/deskundigen.

Proces-verbaal.

12 april 2011

Akte overlegging productie.

26 april 2011

Akte mr. drs. Schönfeld.

21 juni 2011

Akte na enquête

13 september 2011

Het echtpaar Van Loenen (gedaagden) diende een ‘antwoordakte’, tevens ‘akte overlegging producties’ in bij het Gerechtshof Leeuwarden.

1 november 2011

Tussenarrest Gerechtshof Leeuwarden.

Meijering werd in de gelegenheid gesteld bij akte te reageren op de bij akte d.d. 13 september 2011 door Van Loenen overgelegde producties.

13 december 2011

De zaak stond op de rol bij het Gerechtshof Leeuwarden.

Behandeling bij akte van de reactie van de eisende partij Meijering op de bij akte d.d. 13 september 2011 door Van Loenen overgelegde producties (Postinterlocutoire akte).

27 december 2011

De zaak stond op de rol bij het Gerechtshof Leeuwarden. Beide partijen leverden procesdossiers in: ‘Partijen voor fourneren.’

2012 6 maart 2012

De zaak stond op de rol bij het Gerechtshof Leeuwarden voor een (tussen)arrest.

15 mei 2012

De zaak stond op de rol bij het Gerechtshof Leeuwarden voor een (tussen)arrest.

24 juli 2012

Tussenarrest Gerechtshof Leeuwarden.

21 augustus 2012

Rolzitting Gerechtshof Leeuwarden.

10 oktober 2012

Comparitie van partijen Gerechtshof Leeuwarden.

Proces verbaal zitting Gerechtshof Leeuwarden.

Rechtbank na terugverwijzing.

30 oktober 2012

Arrest Gerechtshof Leeuwarden. Citaat:

‘De beslissing:

Het Gerechtshof vernietigt het vonnis van 30 januari 2008, voor zover daarin (onder 2.3) is overwogen dat de Rechtbank niet voor juist houdt dat de schilderijen vals/niet authentiek zijn en dat de primaire vorderingen niet voor toewijzing in aanmerking kunnen komen;

- bekrachtigt bedoeld vonnis voor het overige;
- verstaat dat de schilderijen ‘Het Reitdiep’ en ‘Pic de Luc’ voor vals moeten worden gehouden;
- wijst de zaak terug naar de Rechtbank Assen teneinde, met inachtneming van de beslissingen van het hof in hoger beroep, de zaak tussen partijen verder te behandelen en te beslissen;
- belast ieder der partijen met de eigen kosten van het voeren van de procedure in hoger beroep.

Aldus gewezen door mrs. K.E. Mollema, voorzitter, M.E.L. Fikkers en H.H.B. Vedder en uitgesproken door de rolraadsheer ter openbare terechtzitting van dit hof van dinsdag 30 oktober 2012 in bijzijn van de griffier.’

5 december 2012

Tussenvonnis Rechtbank Assen. Zaaknummer/rolnummer: 52024/HA ZA 05-408.

2013 **20 maart 2013**

Comparitie van partijen bij de Rechtbank Assen. Partijen verklaarden tijdens deze zitting onder meer:

‘Dhr. Meijering:

Ik praat vrijuit als u mij dat toestaat. Dit is voor mij een zwarte dag. Ik ben nu ruim 10 jaar bezig met waarheidsvinding. Het gaat mij om gerechtigheid. Dit is een afschuwelijke periode, een deel van mijn leven heb ik aan deze zaak gewijd. ik denk dat het goed is als er een einde komt aan deze langdurige affaire. Ik heb jarenlang onderzoek gedaan vanaf het moment dat ik voor het eerst bij de Rechtbank kwam. Er is sinds de eerste zitting in Assen heel veel boven water gekomen. Ik snap niet hoe het kan dat ik al tien jaar aan het knokken ben om mijn geld terug te krijgen. Het is verloren energie en nutteloze arbeid. Als ik dit zo hoor kan dit nog jaren voortduren en dat is een ware nachtmerrie.

Door de tegenpartij is 10 jaar lang op alle niveaus gezweven, er is gemanipuleerd, ze hebben iedereen om de tuin geleid. Ook de rechters, niemand heeft de informatie gekregen van de

wederpartij die van belang is om een onafhankelijk oordeel uit te kunnen spreken.

Sinds kort weet ik uit mijn onderzoek dat alle tien de schilderijen uit de gestolen collectie van de familie Zwaneveld komen. Deze collectie was omvangrijk en is in 1995 ontvreemd. De collectie bestond uit 550 schilderijen. De clou is dat voor 1995 het merendeel van die collectie geleverd werd aan de familie Zwaneveld door Van Loenen zelf. De wettige eigenaar zit hier in de zaal, dat is de heer Zwaneveld. Hij kan onder ede verklaren dat hij de wettige eigenaar is van de 10 schilderijen die ik van Van Loenen c.s. gekocht heb met garantie. Hij kan onder ede verklaren dat hij de eigenaar is van de schilderijen. Zijn moeder kent de werken ook en heeft zaken gedaan met Van Loenen c.s. Deze familie is gedupeerd, de collectie is gestolen. Dit is de reden dat er 10 jaar gezwegen is over de herkomst van de schilderijen. Als men onderzoek doet naar welk schilderij dan ook, dan is de herkomst heel belangrijk.

Als u vraagt aan Van Loenen c.s. waar de schilderijen vandaan komen, zult u geen antwoord krijgen. Ten aanzien van de werken die nog in de procedure zitten geldt ofwel dat Van Loenen c.s. ze gestolen hebben ofwel dat er sprake is van opzetheling. Er loopt een art. 12 verzoek bij het hof. Er is hier sprake van bedrog. Mijn voormalige vrienden hebben mij bedrogen.

Ik kan dit bewijzen. Deze werken komen uit een gestolen collectie. Ik was er zelf niet bij maar ben dit bij toeval te weten gekomen. Familie Zwaneveld had 398 foto's van de gestolen collectie. Deze zijn in het bezit gekomen van een kennis van mij. Ik kwam bij toeval in december 2011 bij hem op de koffie. De zaak bij het hof was al gesloten, ik zag de foto's en ik schrok me wezenloos. Een aantal van de schilderijen op de foto's waren van mij. Toen werd het plaatje compleet. De familie Zwaneveld heeft gezegd dat ze deze 5 werken herkennen en dat deze van hen zijn. Van Loenen c.s. hebben de schilderijen geleverd aan familie Zwaneveld, ook zij hadden vertrouwen in Van Loenen c.s. Op basis van dit vertrouwen zijn er honderden werken geleverd aan de familie Zwaneveld door Van Loenen c.s.

Ik kan alles aantonen met bewijzen, Deze mensen hebben mij op hoge kosten gejaagd door de herkomst van de schilderijen te verzwijgen, Met veel omwegen hebben we uiteindelijk kunnen reconstrueren hoe de zaak werkelijk in elkaar steekt.

Toen ik Van Loenen c.s. leerde kennen, was ik alleen geïnteresseerd in het werk van Van Loenen zelf. We raakten bevriend en ik dacht dat we vrienden voor het leven waren. Totdat ze mij drie keer in korte tijd oplichtten. Er zijn werken van mij gestolen die ik had uitgeleend voor een tentoonstelling. Deze werden verkocht zonder dat ik daarvan afwist.

Ik heb werken gekocht met een vervalst taxatierapport.

Ze hebben mij om de tuin geleid omdat ze geld nodig hadden en ik had met hen te doen. De affaire uit het verleden wist ik niks van. Vanaf de eerste dag dat dit mijn vrienden waren hebben zij gewacht tot het moment om toe te slaan. Dat hebben ze gedaan met de eerste tranche van 2 schilderijen in 1999. Daarna zijn er kladjes gemaakt als koopovereenkomsten. Ik ben bij de eerste aankoop misleid met een vervalst taxatierapport.

Bij de werken die bij het hof vals verklaard zijn, zaten koopovereenkomsten. Ook zijn er mondelinge afspraken gemaakt. De afspraken waren dat het werk authentiek zou zijn, dat het door een beroemde taxateur zou zijn getaxeerd en dat de werken ten alle tijde zonder tijdslimiet en zonder reden konden worden geruild, of teruggegeven worden. We waren goede vrienden en dan kun je dit soort afspraken maken. Maar als er iets niet klopt moet je het wel eerlijk zeggen. Ze hebben deze tactiek vaker gebruikt om mensen op te lichten. Ze sluiten vriendschap met iemand en als die close genoeg is dan wordt er toegeslagen met vals werk. Het lijkt op het eerste gezicht een heel plausibel verhaal. Ik ben tijdens mijn onderzoek 17 gedupeerden tegengekomen.

In de procedure bij het hof is ook niet duidelijk geworden wat onze afspraken waren. Het is echter wel belangrijk om te weten op welke basis wij zaken hebben gedaan. De koopovereenkomst bevestigt dat de schilderijen zonder nadere voorwaarden terug konden naar Van Loenen c.s.

In deze procedure ben ik van 10 naar 5 schilderijen gegaan. Na het vonnis van de Rechtbank Assen ben ik stad en land afgereisd om de schilderijen te laten onderzoeken. Alle experts die ik heb benaderd zeiden dat het om valse schilderijen ging. Er was er eentje die lichte twijfel had. Op basis hiervan heb ik besloten, om gezeur bij het hof te voorkomen, om 5 schilderijen uit de procedure te halen.'

Mw. Van Loenen:

'De collectie gaat rond, wie is de eigenaar, de familie Jansen of de familie Zwaneveld?'

Dhr. Meijering:

'Waarom wordt er tien jaar gezwegen over de herkomst van de schilderijen?'

Mw. Van Loenen:

'Het gaat om Pic de Luc en om Reitdiep. Die schilderijen komen van de familie Jansen.'

N.B.

Na tien jaar procederen en in alle toonaarden gezwegen te hebben, vertelt Van Loenen dat de betwiste schilderijen afkomstig zijn van de familie Jansen. Volgens de familie Zwaneveld heeft de familie Jansen hun schilderijencollectie in 1995 ontvreemd/verduisterd. Met haar verklaring, bevestigt mevrouw Van Loenen, dat de door het echtpaar Van Loenen aan Meijering verkochte schilderijen, uit deze collectie afkomstig zijn.

Partijen bereikten geen overeenstemming en gingen ermee akkoord dat het proces-verbaal buiten hun aanwezigheid werd opgemaakt.

20 maart 2013

Proces-verbaal van comparitie.

15 mei 2013

Conclusie van Replik.

18 september 2013

Conclusie van dupliek gedaagden (mr. drs. Schönfeld).

16 oktober 2013

Rolzitting, Akte eisende partij Meijering ingediend.

2014 **8 januari 2014**

Tussenvonnis Rechtbank Noord-Nederland, locatie Assen. Meijering kreeg gelegenheid om akte te nemen ter onderbouwing van zijn schade.

5 februari 2014

Rolzitting, Akte met producties van Meijering. Van Loenen kreeg 4 weken gelegenheid om antwoordakte te nemen.

5 maart 2014

Rolzitting.

16 april 2014

Antwoordakte mr. drs. Schönfeld.

23 juli 2014

Tussenvonnis Rechtbank Assen.

17 september 2014

Akte met producties Meijering.

15 oktober 2014

Antwoordakte mr. drs. Schönfeld.

22 oktober 2014

Appèldagvaarding mr. drs. Schönfeld. (verz. beroep vonnis 23 juli 2014)

4 november 2014

Reactie daarop Meijering.

19 november 2014

Vonnis Rechtbank Assen. C/19/52024 / HA ZA 05-408

Citaat: 'De Rechtbank

- 3.1. ontbindt de in februari 1999 tussen Meijering en Van Loenen c.s. gesloten overeenkomst betreffende de (ver)koop van de schilderijen 'Reitdiep' en 'Pic de Luc'.
  - 3.2. veroordeelt Van Loenen c.s. hoofdelijk, zodat indien en voor zover de één betaalt ook de ander zal zijn bevrijd, om aan Meijering te betalen een bedrag van € 32.006,81 tweeëndertig duizend en zes euro en eenentachtig eurocent), vermeerderd met de wettelijke rente als bedoeld in art. 6: 119 BW over:
    - het bedrag van € 4.537,80 met ingang van 1 februari 1999,
    - het bedrag van € 9.710,89 met ingang van 10 oktober 2002,
    - het bedrag van € 7.706,45 met ingang van 30 januari 2011,
    - het bedrag van € 1.081,75 met ingang van 3 maart 2011,
    - het bedrag van € 542,65 met ingang van 19 mei 2011,
    - het bedrag van € 5.950,00 met ingang van 1 maart 2011,
    - het bedrag van € 1.727,27 met ingang van 22 november 1999, telkens tot de dag van volledige betaling.
  - 3.3. veroordeelt Van Loenen c.s. hoofdelijk, zodat indien en voor zover de één betaalt ook de ander zal zijn bevrijd, in de beslagkosten, tot op heden begroot op € 995,38,
  - 3.4. veroordeelt Van Loenen c.s. in de proceskosten, aan de zijde van Meijering tot op heden begroot op € 6.787,60,
  - 3.5. verklaart dit vonnis tot zover uitvoerbaar bij voorraad,
  - 3.6. veroordeelt Van Loenen c.s. tot schadevergoeding op te maken bij staat voor wat betreft de onverkoopbare 'besmette' privé kunstcollectie en gederfde verkoopopbrengst,
  - 3.7. wijst het meer of anders gevorderde af.
- Dit vonnis is gewezen door mr. S.M. Schothorst en in het openbaar uitgesproken op 19 november 2014.'

2015 **13 februari 2015**

Mr. J.G. Besling, werkzaam als advocaat ten kantore van Bierens en Van Boven Advocaten in Assen, nieuwe advocaat van Van Loenen bracht een appèldagvaarding uit tegen Meijering.

Van Loenen vroeg bij het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden - zittingsplaats Leeuwarden - schorsing van de uitvoerbaarheid bij voorraad van het vonnissen d.d. 8 januari 2014, 23 juli 2014 en 19 november 2014 onder zaak/rolnummer C/19/52024 / HA ZA 05-408.

De nieuwe zaak was bekend onder nummer: 200.168.236/01.

2 mei 2015

Van Loenen diende bij het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden - zittingsplaats Leeuwarden, een memorie van grieven in.
Zaaknummer: 200.168.236/01.

1 juni 2015

De hypotheekverstrekker Van Loenen deelde Meijering mede - met in achtneming van het bepaalde in artikel 509 van Burgerlijke Rechtsvordering - de executie te willen overnemen van het pand Holthe 54 te Beilen ten name C.T. van Loenen en C. van Exter.

2016 **3 mei 2016**

Bij verzoekschrift strekkende tot het leggen van conservatoir bewijsbeslag stelde Van Loenen op basis van artikel 382 Rv te willen opkomen tegen de uitspraak van het Gerechtshof Leeuwarden van 24 juli 2012, welke reeds in kracht van gewijsde was gegaan. Het betreffende arrest berustte volgens Van Loenen op bedrog door Meijering in het geding gepleegd. (artikel 382 aanhef, sub a Rv)

In verband met het voornemen van Van Loenen een voorlopig deskundigenbericht ex artikel 202 Rv aan te vragen vroeg Van Loenen de voorzieningenrechter van de Rechtbank Noord-Nederland tot het leggen van conservatoir bewijsbeslag (eigendomszaak) en tot gerechtelijke bewaring.

Art. 700 e.v.jo.730 tot 737 Rv.

Met betrekking tot het verzoek om een gerechtelijke bewaarder te benoemen stelde Van Loenen nog nader, dat bijzondere omstandigheden om het bevel terstond te geven, zijn het feit dat, indien Meijering zou worden gehoord, Meijering de schilderijen Pic de Luc en Het Reitdiep zou kunnen verduisteren.

4 mei 2016

Verzoekschrift beslaglegging mr. J. G. Besling.

19 mei 2016

Uitspraak van de voorzieningenrechter van de Rechtbank Noord-Nederland. Bij beschikking kreeg Van Loenen verlof tot het leggen

van conservatoir bewijsbeslag. Het verzoek tot gerechtelijke bewaring was als onvoldoende onderbouwd afgewezen.

Citaat:

‘Toegewezen als verzocht, met dien verstande dat het onder 2 gevraagde bevel tot bewaring als onvoldoende onderbouwd wordt afgewezen. Ook voor een nadere mondelinge behandeling bestaat daarom thans onvoldoende aanleiding.’

2 juli 2016

Alexander Adrianus Miltenburg, toegevoegd kandidaat-deurwaarder en werkzaam ten kantore van Johannes Lammert Werkman, gerechtsdeurwaarder, gevestigd te Winschoten trachtte onaan-gekondigd - in opdracht van Van Loenen beslag te leggen op de schilderijen. Miltenburg is in gezelschap van de heer Kampen, slotenmaker bij de onderneming ‘Kampen Klussen’. Meijering en diens partner waren op dat moment thuis. Meijering gaf Miltenburg toestemming om de gehele woning te doorzoeken.

N.B.

Als Meijering en/of diens partner op dat moment niet thuis waren geweest, was de voordeur door de slotenmaker geforceerd om ongevraagd de woning van Meijering binnen te dringen.

Bij doorzoeking van de woning van Meijering had Miltenburg de beide schilderijen niet aangetroffen. Meijering stelde uitdrukkelijk dat de beide schilderijen zich in een beveiligde opslag bevonden, niet zijn vervreemd, belast of beslagen.

22 juli 2016

Bij brief schreef de raadvrouw van Van Loenen, Mr. J.G. Besling aan Meijering alsnog medewerking te verlenen aan afgifte van de beide schilderijen. Meijering ging niet over tot de afgifte van de schilderijen.

6 augustus 2016

Meijering ontving van Mr. J.G. Besling, de advocaat van Van Loenen - naar aanleiding van Meijerings verzoek op 6 augustus 2016 - het ‘Schrift-vergelijkend onderzoek’ van het Gerechtelijk Laboratorium van het Ministerie van Justitie (thans Nederlands Forensisch Instituut), d.d. 15 juni 1993. Dit is het tweede deel van het tot op dat moment ontbrekende rapport. Uit dit schriftkundig onderzoek bleek dat de signatuur op het schilderij ‘Pic de Luc’ vals was. Dit stuk was dus na 23 jaar ontvangen.

16 augustus 2016

Roldatum inzake het door Van Loenen ingestelde hoger beroep.

3 november 2016

Van Loenen spande een kort geding aan en bracht een dagvaarding uit tegen Meijering om de twee door het Gerechtshof Leeuwarden vals verklaarde schilderijen 'Pic de Luc' en 'Het Reitdiep' in gerechtelijke bewaring te nemen om ze opnieuw te laten onderzoeken.

14 november 2016

Mondelinge behandeling tijdens een openbare zitting bij de Rechtbank Noord-Nederland, afdeling privaatrecht in Groningen. Van Loenen werd bijgestaan door mevrouw Mr. J.G. Besling. In verband met het ontbreken van financiële middelen voerde Meijering zelf zijn verdediging.

Citaat uit vonnis d.d. 25 november 2016:

'De vordering van Van Loenen strekt ertoe Meijering te gelasten de schilderijen Pic de Luc en Het Reitdiep aan Van Loenen dan wel een aan de door Van Loenen voorgestelde bewaarder notaris G. Lindeyer te Beilen, dan wel een door de voorzieningenrechter te benoemen bewaarder, af te staan althans te bepalen dat zulks dient te geschieden binnen een week na betekening van dit vonnis, op straffe van een dwangsom van € 1.000,00 per dag, een dagdeel daaronder begrepen, indien Meijering daarmee te laat is, met een maximum van € 50.000,00, met veroordeling van Meijering in de kosten van de procedure.'

25 november 2016

Vonnis kort geding door de Rechtbank Noord-Nederland, afdeling privaatrecht - locatie Groningen. De Rechtbank stelde Meijering in het gelijk. De door Van Loenen gevraagde voorzieningen werden afgewezen. Van Loenen zou als de in het ongelijk gestelde partij in de proceskosten worden veroordeeld.

13 april 2017

2017 Brief mr. J.G. Besling, met incid. concl. tot schorsing

2 mei 2017

Memorie van grieven met producties.

13 juni 2017

Meijering diende bij het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden in een 'Memorie van antwoord in incident op verzoek ex. 351 RV'.
Zaaknummer: 200.214.879/01

Rolzitting Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Leeuwarden.

Zaaknummer: 200.214.879/01. De rolzitting werd verdaagd naar 3 oktober 2017

17 augustus 2017

Meijering bracht een dagvaarding uit tegen van Loenen en eist:
Citaat:

- ‘Mitsdien het de Rechtbank behage bij vonnis zover mogelijk uitvoerbaar bij voorraad;
- I. Gedaagden - ieder hoofdelijk - te veroordelen aan eiser te betalen - tegen behoorlijk bewijs van kwijting - de som van € 362.237,- (zegge: driehonderdduizendtweeëntwintigduizendtweehonderdzevenendertig euro) te vermeerderen met de wettelijke rente over € 358.237,- gerekend vanaf de datum van aankoop van het eerste schilderij van Van Loenen door Meijering, alsmede tot betaling van € 131,- resp. € 2051,- - zijnde de na de uitspraak nog vallende kosten - te vermeerderen met € 68,- indien betekening van het vonnis heeft plaatsgevonden en betaling binnen veertien dagen nadien is uitgebleven;
  - II. Gedaagden - ieder hoofdelijk - te veroordelen aan eiser te betalen - tegen behoorlijk bewijs van kwijting - de som van € 7.500,-(zegge: zevenduizendvijfhonderd euro) te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf de dag van het hierbij te wijzen vonnis tot aan de dag der algehele voldoening.
  - III. Gedaagden - ieder hoofdelijk - te veroordelen aan eiser te betalen - tegen behoorlijk bewijs van kwijting - de som van € 98.412,61 (zegge: achtennegentigduizenvierhonderdenvier euro) te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf de dag van het hierbij te wijzen vonnis tot aan de dag der algehele voldoening.
  - IV. Gedaagden te veroordelen in de kosten van het geding.’

2018 4 juli 2018

Vonnis Rechtbank Noord-Nederland. Afdeling privaatrecht.
Locatie Assen.

Zaaknummer/rolnummer: C/19/120225/HA ZA 17-185

De Rechtbank veroordeelde Van Loenen om aan Meijering een bedrag te betalen van € 37.475,70. Vonnis was bij voorraad uitvoerbaar.

Ter uitvoering van dit vonnis legde Meijering opnieuw beslag op de woonboerderij van Van Loenen.

Meijering ging tegen dit vonnis in hoger beroep bij het Gerechtshof Leeuwarden.

Akte van depot door Meijering van 5 schilderijen die in het geding zijn bij Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden. Zitting meervoudige comparitie van partijen bij Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden n.a.v. het hoger beroep tegen alle vonnissen van de Rechtbank Assen door Van Loenen.

Zaaknummer Gerechtshof: 200.214.879/01.
(zaaknummer Rechtbank Noord Nederland: C 1952024/HA ZA
05-408).

31 augustus 2018

Akte van depot door Meijering van 5 schilderijen die in het geding
zijn bij het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

2019 **2 april 2019**

Memorie van antwoord, tevens omvattende incidenteel appel
door Van Loenen tegen het vonnis van 4 juli 2018
Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden
Zaaknummer: 200.247.829/01

20 mei 2019

Zitting meervoudige comparitie van partijen bij Gerechtshof
Arnhem-Leeuwarden n.a.v. het hoger beroep tegen alle vonnissen
van de Rechtbank Assen door Van Loenen.
Zaaknummer Gerechtshof: 200.214.879/01.
(zaaknummer Rechtbank Noord Nederland: C 1952024/HA ZA
05-408)

3 Overzicht strafrechtelijke procedure Altink-Affaire II

Periode: 16 augustus 2004 - 19 oktober 2013

2004 **16 augustus 2004**

Meijering deed aangifte bij de politie Drenthe/wijkeenhed 'Midden-Drenthe' in Beilen tegen het echtpaar van Loenen uit Beilen terzake:

- oplichting
- gekwalificeerde valsheid in geschrifte
- verduistering

Proces-verbaalnummer: PL033A/04-163863

2005 **22 mei 2005**

Onderhoud Meijering met de Officier van Justitie dhr. mr. H Supèr bij het Openbaar Ministerie te Assen, in aanwezigheid mw. C. Durville en medewerker bureau Slachtofferhulp. Het Openbaar Ministerie was overtuigd van de gepleegde oplichting door het echtpaar Van Loenen. Volgens het Openbaar Ministerie Assen was er echter op dit moment onvoldoende bewijs om te komen tot strafvervolgning.

Bij nieuwe feiten (bewijslast) kon opnieuw aangifte worden gedaan en is nader onderzoek mogelijk!

15 juli 2005

De Centrale Coördinatie Opsporing Zuidwest (CCO) bevestigde schriftelijk, dat besloten is geen verder onderzoek in te stellen. Tevens werd vermeld, dat tegen deze beslissing bezwaar kon worden gemaakt bij het Arrondissementsparket in Assen.

juli 2005

Meijering diende schriftelijk klacht in bij het Arrondissementsparket in Assen, wegens het uitblijven van een strafvervolgning tegen het echtpaar Van Loenen.

13 september 2005

Meijering ontving een brief van Openbaar Ministerie te Assen. De hoofdofficier van justitie verklaarde, dat door de politie een sepotbericht was gestuurd waarin (in dit geval) ten onrechte werd gewezen op de mogelijkheid tot het maken van bezwaar bij het parket. Dit bezwaar zat besloten in het gesprek met de officier van

justitie dhr. mr. H. Supèr op 22 mei 2005. De ingezonden brief van klager Meijering was opgevat als een klacht ex artikel 12 Wetboek van Strafvordering en ter verdere behandeling doorgezonden naar het Gerechtshof Leeuwarden.

2006 **28 april 2006**

Klager drs. Johan L. Meijering werd gehoord door de raadsheer-commissaris van het Gerechtshof Leeuwarden, Strafsector (klachtnummer: 05/00231) in het bijzijn van:

- de advocaat-generaal
- de griffier
- mw. C. Durville

17 juli 2006

Meijering ontving een brief van Gerechtshof Leeuwarden:

‘Het hof heeft inmiddels beslist dat de beklaagde, de persoon op wie de klacht betrekking heeft, eveneens in de gelegenheid wordt gesteld hieromtrent te worden gehoord.’

Klager drs. Johan L. Meijering stuurt aanvullende (belastende) informatie naar Gerechtshof Leeuwarden op:

13 juni, 14 juni, 4 augustus, 17 augustus, 31 augustus en 2 september 2006 (Inhoud: ‘Mijn pleidooi inzake de Altink-Affaire’)

17 oktober 2006

Van Loenen werd gehoord door Gerechtshof Leeuwarden.

2007 **22 januari 2007**

Uitspraak Gerechtshof Leeuwarden.

De klacht werd bij gebrek aan wettig en overtuigend bewijs afgewezen.

19 augustus 2009

Meijering deed opnieuw aangifte bij de politie Drenthe/basiseenheid ‘Midden-Drenthe/Hoogeveen Oost’ terzake:

- oplichting
- valsheid in geschrifte

Proces-verbaalnummer: 2009029646-

2009 **27 oktober 2009**

N.a.v. de aangifte van Meijering op 19 augustus 2009 had Meijering op 27 oktober 2009 een onderhoud met de O.v.J. mevr. mr. S. Kromdijk, de hulp O.v.J. inspecteur H. Harms - teamchef politie Hoogeveen, dhr. IJ. De Jong (opgelicht met 225 valse schilderijen) en juriste bureau slachtofferhulp bij het Openbaar Ministerie in Assen. Meijering verzocht het openbaar Ministerie om vijf mee genomen omstreden ‘Ploegschilderijen’ - drie

gesigneerd met 'J. Altink' en twee gesigneerd met 'Johan Dijkstra' - in beslag te nemen. De Officier van Justitie wees dit verzoek af en was bereid twee van de vijf omstreden schilderijen in beslag te nemen.

Uitgelegd werd, dat er weinig menskracht bij de politie was, weinig financiële middelen aanwezig waren en er geen prioriteit aanwezig was. Het doel was om met beperkte middelen en menskracht een strafzaak tegen het echtpaar Van Loenen aan te spannen.

Twee omstreden schilderijen werden ter plekke door de hulp O.v.J. in beslag genomen:

- Blauw Börgje, aquarel, gesigneerd 'Johan Dijkstra'
- Gronings landschap, gemengde techniek, gesigneerd 'J. Altink.'

Schilderij 'Pic de Luc'

Meijering verzocht de O.v.J. mevr. mr. S. Kromdijk met klem om de schilderijen getiteld 'Pic de Luc' en 'Het Reitdiep' in beslag te nemen in plaats van de schilderijen getiteld 'Blauw Börgje en Gronings landschap, omdat de bewijslast bij deze twee schilderijen heel eenvoudig was. Aantoonbaar was dat beide schilderijen vóór de aankoopdatum van Meijering in 1999 al vals waren verklaard, namelijk:

- 1991: Dit schilderij was vals verklaard door het veilinghuis Auctioneers J.P. Glerum in Den Haag en begin 1991 uit de veiling gehaald.
- 1993: De signatuur van 'Pic de Luc' was in 1993 vals verklaard door een schriftkundig onderzoek van het toenmalige Nederlands Forensisch Instituut (NFI) d.d. 15 juni 1993.

Schilderij 'Het Reitdiep'

Het schilderij 'Het Reitdiep' was eveneens begin 1991 vals verklaard door veilinghuis Christie's in Amsterdam en uit de veiling gehaald. De O.v.J. bleek niet gevoelig voor deze argumenten en verzocht Meijering zich op geen enkel wijze te bemoeien met het onderzoek van politie en het Openbaar Ministerie.

N.B.

Beide schilderijen werden in de civiel gerechtelijke procedure op 30 oktober 2012 door het Gerechtshof Leeuwarden vals verklaard.

Verjaringstermijn in zicht

Meijering uitte zijn bezorgdheid over het naderen van het tijdstip van verjaring. De Officier van Justitie mevr. mr. S. Kromdijk verklaarde dat die zorg volkomen ongegrond is, omdat zij deze zaak inmiddels had gestuit.

N.B.

Later blijkt bij de door Meijering ingediende klacht bij het gerechtshof Leeuwarden (art. 12 procedure W.v.Sv), dat deze zaak niet was gestuit en de klacht ongegrond werd verklaard op grond van het feit, dat de strafbare feiten waren verjaard!

23 december 2009

Aanvullende informatie van Meijering per brief aan O.v.J. te Assen
Aangifte wegens meineed gepleegd door Cor van Loenen uit Beilen.

2010 **13 januari 2010**

Aanvullende informatie van Meijering per brief aan O.v.J. te Assen.
Aangifte wegens poging (en) tot oplichting via Internet (Markplaats) met valse 'Ploegschilderijen'.

22 april 2010

Aanvullende informatie van Meijering per brief aan O.v.J. te Assen
Verzoek tijdelijke teruggave twee in beslag genomen 'Ploegschilderijen', getiteld: 'Blauw Borgje' en 'Gronings dorp/landschap'.

18 juni 2010

Aanvullende aangifte bij de politie te Hoogeveen betreffende de herkomst van de schilderijen.
Proces-verbaalnummer: PLO33K 2009029646-7

15 juli 2010

Aanvullende informatie van Meijering per brief aan O.v.J. te Assen
Verzoek: vergelijkend schriftonderzoek (forensische schriftexpertise)

19 december 2010

Aanvullende informatie van Meijering per brief aan O.v.J. te Assen.
Verzoek: tijdelijke teruggave twee in beslag genomen 'Ploegschilderijen', getiteld: 'Blauw Borgje' en 'Gronings dorp/landschap'.

2011 **25 januari 2011**

Aanvullende aangifte bij de politie te Groningen betreffende:

- Het indienen van valse informatie bij de Rechtbank te Assen
- Heling c.q. verduistering c.q. medeplichtigheid aan de oplichting van de 'Collectie Zwaneveld'
- Het indienen van twee valse aangiften wegens smaad
- Het vervalsen van drie 'Ploegschilderijen', gesigneerd 'J. Altink'
- Inbreuk op het auteursrecht

Proces-verbaalnummer: PL01KE 2011008689-1

22 april 2011

Aanvullende informatie van Meijering per brief aan O.v.J. te Assen
Toezenden proces-verbaal van getuigenverhoor van het Gerechtshof
Leeuwarden, sector Civiel,
zaak Meijering/Van Loenen, zaaknummer 107.002.669/01

20 mei 2011

Aanvullende aangifte bij de politie te Groningen betreffende de
huidige verblijfplaats van een gedeelte van de in 1995 verduisterde
kunstcollectie Zwaneveld.
Proces-verbaalnummer: PL01KE 2011008689-3

21 mei 2011

Aanvullende informatie van Meijering per brief aan O.v.J. te Assen
Informatie over vermoedelijke opslagplaats onvreemde kunst-
collectie Zwaneveld.

25 mei 2011

Aanvullende informatie van Meijering per brief aan O.v.J. te Assen
Staken strafrechtelijk onderzoek tegen echtpaar Van Loenen uit
Beilen met ingang van 13 mei 2011.

30 mei 2011

Aanvullende informatie van Meijering per brief aan O.v.J. te Assen
Verzoek om strafrechtelijk onderzoek te hervatten.

6 juli 2011

Aanvullende informatie van Meijering per brief aan O.v.J. te Assen.
Strafrechtelijk onderzoek werd hervat. Meijering stude op verzoek
van de O.v.J. te Assen vonnissen van de Rechtbank Assen en het
Gerechtshof Leeuwarden in het kader van de civiele rechtszaak
Meijering-Van Loenen.

30 november 2011

Aanvullende informatie van Meijering per brief aan O.v.J. te Assen.
Toezenden gedigitaliseerde onderzoek Meijering aan O.v.J. te Assen.

29 december 2011

Meijering verzocht per email om overleg met de O.v.J. te Assen
i.v.m. nieuwe belastbare feiten.

29 december 2011

Aanvullende informatie van Meijering per brief aan O.v.J. te Assen
Informatie over opslagplaats gedeelte onvreemde kunstcollectie
Zwaneveld.

2012 **20 januari 2012**

Samenvatting lopende strafrechtelijk onderzoek vanaf 19 augustus tegen het echtpaar Van Loenen uit Beilen onder leiding van Mr. S. Kromdijk, Officier van Justitie bij het Openbaar Ministerie in Assen n.a.v. (aanvullende) aangiften wegens:

- oplichting
- valsheid in geschrifte
- de herkomst van de schilderijen
- Het indienen van valse informatie bij de Rechtbank te Assen
- Heling c.q. verduistering c.q. medeplichtigheid aan de oplichting van de 'Collectie Zwaneveld'
- Het indienen van twee valse aangiften wegens smaad
- Het vervalsen van drie 'Ploegschilderijen', gesigneerd 'J. Altink'
- Inbreuk op het auteursrecht

17 februari 2012

Aanvullende aangifte van Meijering bij de politie te Groningen i.v.m. nieuwe feiten:

- Overdracht CD met 395 foto's gedeelte verdwenen kunstcollectie Zwaneveld.
- Overdracht aanvullend onderzoeksrapport 'De Epiloog' als bijlage bij deze aangifte.
- Aanvullende aangifte wordt gedaan van de vondst en schenking van 398 foto's.
- Afbeeldingen van een gedeelte van de in 1995 verdwenen kunstcollectie Zwaneveld.

Tevens wordt aangifte gedaan dat bij deze fotocollectie zeven foto's zijn aangetroffen van schilderijen die Meijering in 1999 en 2000 van het echtpaar Van Loenen uit Beilen heeft gekocht. Procesverbaalnummer: PL01KE 2011008689

22 februari 2012

Verhoor - ieder afzonderlijk - als verdachten het echtpaar Van Loenen door de recherche van Hooegeveen.

1 maart 2012

Verhoor Cor van Loenen als verdachte door de recherche van Hooegeveen.

2 mei 2012

Verhoor Cor van Loenen als verdachte door de recherche van Hooegeveen.

14 mei 2012

Verhoor Meijering als aangever door de recherche van Hooegeveen.

24 juli 2012

Aanvullende aangifte van Meijering bij de politie te Groningen i.v.m. nieuwe feiten:

- Overdracht CD met 398 foto's gedeelte verdwenen kunstcollectie Zwaneveld.
  - Overdracht eigen verklaring (bijlage 1)
  - Overdracht arrest Gerechtshof Leeuwarden van 24 juli 2012. Zaaknummer 107.002.669/01 (bijlage 2)
- Samenvatting van de bewijsvoering in de civiele zaak (bijlage 3)
Proces-verbaalnummer: PL01KE 2011008689-5

Op verzoek van Meijering werd er door de politie Groningen drie schilderijen in beslag genomen. Dezelfde schilderijen die de O.v.J. mevrouw mr. S. Kromdijk op 27 oktober 2009 weigerde in beslag te nemen:

- 'Het Reitdiep'
- 'Pic de Luc'
- 'Roggestompen'

Meijering ontving een 'bewijs van ontvangst' ingevolge van art. 94 van het Wetboek van Strafvordering.

8 oktober 2012

Bespreking O.v.J. Mr. S. Kromdijk en medewerkers van het OM Assen en Meijering en diens advocaat.

Plaats bespreking: Parket in Groningen. O.M. Assen besloot om geen strafzaak te starten tegen het echtpaar Van Loenen wegens onvoldoende wettig en overtuigend bewijs.

N.B.

Aangifte: 19 augustus 2009

Eerste verhoor verdachten: Ná 2 ½ jaar, op 22 februari 2012!

7 december 2012

Meijering diende schriftelijk een klacht in bij het Gerechtshof Leeuwarden op grond van artikel 12 van het Wetboek van Strafvordering, wegens het uitblijven van een strafvervolging tegen het echtpaar Van Loenen.

Meijering gaf eerbiedig te kennen dat hij op diverse data, vanaf 2004 tot 2011 aangifte en aanvullende aangiften bij de politie had gedaan ter zake van overtreding van oplichting, valsheid in geschrifte, heling, strafbaar gesteld bij artikel 326, 225 en 416 c.q. 417 van het Wetboek Van Strafrecht, dat gemelde strafbare feiten door de officier van justitie mevrouw mr. S. Kromdijk te Assen, in een schrijven van 8 oktober 2012 met als bijlage een uiteenzetting van niet-vervolging in een memo, niet werd vervolgd; dat direct

betrokkene Meijering een rechtstreeks belang heeft bij de vervolging van de kunstschilder C.T. van Loenen en diens echtgenote mevrouw C. van Loenen-van Exter te Beilen, omdat Meijering van het echtpaar Van Loenen, in 1999 en 2000, een tiental zogenaamde Groninger Ploeg schilderijen had gekocht. Vijf schilderijen werden technisch onderzocht en door de deskundigen vals bevonden.

In mei 2012 werden van deze schilderijen door het Gerechtshof te Leeuwarden, twee schilderijen vals bevonden en van drie schilderijen kon de vervalsing niet worden vastgesteld, maar over de echtheid was door het Gerechtshof geen uitspraak gedaan. Met deze uitspraak van het Gerechtshof was komen vast te staan dat het echtpaar Van Loenen, valse schilderijen had verkocht aan Meijering. Meijering kon aantonen dat het echtpaar Van Loenen moest hebben geweten dat een aantal van de aangeschafte schilderijen vals waren.

Bovendien was komen vast te staan dat van de tien aangeschafte schilderijen door Meijering van het echtpaar Van Loenen er tenminste zeven schilderijen afkomstig waren uit de ontvreemde Zwaneveld-collectie. Door deze koop en door de noodzakelijke gevoerde rechtszaken, omdat het echtpaar Van Loenen geen minnelijke schikking wenste, was belanghebbende Meijering door het echtpaar Van Loenen zowel materieel als immaterieel ernstig geschaad.

Redenen, waarom direct betrokkene Meijering eerbiedig verzocht: om hem kennis te laten nemen van de op deze zaak betrekking hebbende stukken voor zover zij al niet aan hem verstrekt zijn;

- A om hem of een door hem gemachtigde in de gelegenheid te stellen het beklag in de Raadkamer toe te lichten;
- B te bevelen dat de verlangde vervolging werd ingesteld ter zake van de feiten waarop het beklag betrekking had.

Om de reden van zijn beklag voor het Gerechtshof duidelijk te maken, deed Meijering de volgende bescheiden toekomen:

- A een Memo van de officier van justitie, mevrouw mr. S. Kromdijk d.d. 25 september 2012 (productie 2A)
- B een reactie op de inhoud van dit stuk (productie 2B),
- C de eindconclusie
- D een timetabel
- E producties (05 t/m 26)

2013 **11 september 2013**

Behandeling klacht Meijering bij het Gerechtshof Leeuwarden op grond van artikel 12 van het Wetboek van Strafvordering, wegens

het uitblijven van een strafvervolging tegen het echtpaar Van Loenen.

N.B. Deze zitting was niet openbaar.

18 oktober 2013

Beschikking Gerechtshof Leeuwarden. Klachtnummer 12/0539

De klacht van Meijering wegens het uitblijven van een strafvervolging tegen de beklaagden C.T. van Loenen en C. van Loenen-van Exter, werd door het Gerechtshof Leeuwarden afgewezen.

Citaat:

‘Van een beslissing gericht op vervolging van beklaagden en dus van een beslissing die erop gericht was te komen tot een uitvoerbare rechterlijke beslissing in een strafvervolging van beklagde was destijds nog geen sprake. Gevolg daarvan is dat de beslissing van de rechter-commissaris van 20 december 2010 niet kan worden aangemerkt als een daad van vervolging. De verjaring is door die beslissing dus niet gestuit.

De klacht dient, gelet op het vooroverwogene, te worden afgewezen.’

4 Twaalf verzonden brieven

2006-2011

Inhoud

- 1 Brief van drs. Johan L. Meijering aan het management van de Kunstacademie Minerva, 25 november 2006
- 2 Brief van drs. Johan L. Meijering aan het bestuur van de Federatie Taxateur Makelaar en Veilinghouders (TMV), 26 november 2006
- 3 Brief van drs. Johan L. Meijering aan de Provinciale Staten van de provincie Groningen, 3 juni 2007
- 4 Brief van drs. Johan L. Meijering aan alle leden van de Tweede Kamer, Vertegenwoordigers Des Volks, 18 juni 2007
- 5 Brief van drs. Johan L. Meijering aan de Provinciale Staten van de provincie Groningen, 25 juni 2007
- 6 Brief van drs. J.L. Meijering aan de directie van het Groninger Museum t.a.v. de heer Kees van Twist, directeur te Groningen, 14 november 2010
- 7 Brief van drs. J.L. Meijering aan de directie van het Groninger Museum t.a.v. de heer Kees van Twist, directeur te Groningen, 28 november 2010
- 8 Brief van Kees van Twist, algemeen directeur van het Groninger Museum aan J.L. Meijering, Groningen, 2 december 2010
- 9 Brief van drs. J.L. Meijering aan de directie van het Groninger Museum t.a.v. de heer Kees van Twist, directeur te Groningen, 26 december 2010
- 10 Brief van drs. J.L. Meijering aan het bestuur van de Stichting Johan Dijkstra te Groningen, 26 december 2010
- 11 Brief van Kees van Twist, algemeen directeur van het Groninger Museum aan J.L. Meijering, Groningen, 30 december 2010
- 12 Brief van het bestuur van de Stichting Johan Dijkstra aan J.L. Meijering, Groningen, 14 maart 2011

1 Brief van drs. Johan L. Meijering aan het management van
de Kunstacademie Minerva
25 november 2006

Drs. Joh. L. Meijering
Nieuwe Boteringestraat 72
9712 PP Groningen
Tel. 050-3118888
06-53728157

Email:
johanmeijering@home.nl

Aan:
Het management van
de Kunstacademie Minerva
T.a.v.
Mevr. Mieke van den Broek-
Hanskamp
Postbus 1329
9700 BH Groningen

Groningen, 25 november 2006

Geachte mevr. Van den Broek,
Namens onze initiatiefgroep (6 personen) en in het bijzonder
Henk Bodewitz (opsteller) doen wij u hierbij toekomen het
concept-manifest 'De Ploeg-affaire'. In oktober j.l. mocht u
ontvangen 'de Altink-affaire, mijn pleidooi', een eerste aanzet tot
dit concept-manifest. Op 18 oktober j.l. hadden wij hierover
telefonisch contact.

Graag zouden Henk Bodewitz en ik namens onze initiatiefgroep
met u een afspraak willen maken om over het onderwerp - zoals
verwoord in bijgaand concept-manifest - met u hierover van
gedachten te wisselen.

Als initiatiefnemers zijn wij ons bewust, dat de oprichting van een
stichting en het in het leven roepen van een fonds, geheel
afhankelijk is van een brede maatschappelijke steun, een steun die
hard nodig is i.v.m. de niet eenvoudige problematiek.

Wij zijn in ieder geval bereid om de nodige tijd, energie en
middelen voor dit doel beschikbaar te stellen. In principe is t.b.v.
het op te richten fonds door particulieren inmiddels een bedrag van
€ 27.500 toegezegd.

Alvorens met het 'manifest' naar buiten te treden, willen we eerst
met een aantal (mogelijke) betrokkenen van gedachten wisselen.

Uw instituut neemt in deze o.i een prominente plaats in. Voor
zover ons bekend is onder meer Jan Altink bij uw instelling
opgeleid en nadien als docent werkzaam geweest.

Eén van de ideeën die binnen onze initiatiefgroep leeft is om de
mogelijkheden te onderzoeken van een afstudeeropdracht voor een
groep studenten (Minerva; RuG/kunstgeschiedenis/rechten;
Hanzehogeschool/business studies).

Gaarne vernemen wij van u of bereid bent ons te ontmoeten en u ruimte vrij kunt maken in uw ongetwijfeld volle agenda. Wij zien uit naar uw reactie.

Met vriendelijke groet, namens de initiatiefgroep,

(Johan Meijering)

2 Brief van drs. Johan L. Meijering aan het bestuur van
de Federatie Taxateur Makelaar en Veilinghouders (TMV)
26 november 2006

drs. Joh. L. Meijering
Nieuwe Boteringestraat 72
9712 PP Groningen

Tel. 050-3118888
06-53728157

E-mail:
johanmeijering@home.nl

Aan:

Het bestuur van de Federatie
Taxateurs, Makelaars en
Veilinghouders (TMV)

T.a.v. het Algemeen Secretariaat

Mr. P.H. Ariës Kappers

Postbus 75510

1070 AM Amsterdam

Groningen, 26 november 2006

Geacht bestuur,

Namens onze initiatiefgroep - bestaande uit 6 personen - en in het bijzonder Henk Bodewitz (opsteller) doen wij u hierbij toekomen het concept-manifest 'de Ploeg-affaire'.

In oktober j.l. mocht u ontvangen 'De Altink-affaire, mijn pleidooi', een eerste aanzet tot dit concept-manifest.

Als initiatiefnemers zijn wij ons bewust, dat de oprichting van een stichting en het in het leven roepen van een fonds, geheel afhankelijk is van een brede maatschappelijke steun, een steun die hard nodig is i.v.m. de niet eenvoudige problematiek.

Wij - de leden van deze initiatiefgroep - zijn in ieder geval bereid om de nodige tijd, energie en middelen voor dit doel beschikbaar te stellen. In principe is t.b.v. het op te richten fonds door particulieren inmiddels een bedrag van € 27.500 toegezegd.

Eén van de ideeën die binnen onze initiatiefgroep leeft is om de mogelijkheden te onderzoeken van een afstudeeropdracht voor een groep studenten (Kunstacademie Minerva; Rijksuniversiteit Groningen: kunstgeschiedenis/rechten en Hanzehogeschool: business studies). Een afschrift van de brief aan het management van de Kunst Academie Groningen op 25 november j.l. met het verzoek voor een verkennend gesprek over dit onderwerp, gaat hierbij.

Als landelijke (koepel)organisatie heeft u ongetwijfeld veel contacten, ook met uw achterban, de landelijke taxateurs, makelaars en veilinghouders. N.a.v. bijgevoegd concept-manifest zouden wij gaarne met u van gedachten willen wisselen.

Het Manifest 'De Ploeg-affaire' roept dan ook allen, die verantwoordelijkheid dragen om de Ploeg als cultuurgood te beheren, op om de krachten te bundelen.

Wij verzoeken u beleefd langs deze weg om steun voor ons initiatief en stellen het op hoge prijs om van u te mogen vernemen of u daartoe bereid bent en suggesties heeft.
Wij houden ons van harte aanbevolen en zien uw reactie vol spanning tegemoet.

Met vriendelijke groet, namens de initiatiefgroep,

(Johan L. Meijering)

3 Brief van drs. Johan L. Meijering aan de Provinciale Staten van
de provincie Groningen
3 juni 2007

drs. J.L. Meijering
Nieuwe Boteringestraat 47-9
9712 PH Groningen

Tel. 050-3118888
06-53728157

Aan:
de Provinciale Staten
T.a.v. John Berkhout, Griffier
Martinikerkhof 12
9700 AP Groningen

Groningen, 3 juni 2007

Geachte heer Berkhout,

Op woensdag 13 juni a.s. ben ik voornemens om mijn dossier 'Altink-affaire I en II in vogelvlucht' beschikbaar te stellen aan de Provinciale Staten van de provincie Groningen. Dit omvangrijke dossier geeft een beschrijving van ontstane problemen van ons culturele erfgoed 'De Groninger Ploeg', periode 25 mei 1991 t/m 13 juni 2007.

Dit erfgoed wordt in toenemende mate bedreigd door 'vervalsingen' en de handel in 'valse' Ploeg-werken.

Met de provincie Groningen als belangrijke subsidieverstrekker en met een belangrijke taak om onze culturele erfgoederen te beschermen, stel ik het ten zeerste op prijs om het eerste exemplaar persoonlijk te mogen overhandigen aan de voorzitter van de Provinciale Staten, de heer Hans Alders. Gaarne verneem ik of dit mogelijk is en zo ja of dit op woensdagmiddag 13 juni a.s. schikt. En telefonisch verzoek heb ik onlangs reeds gedaan bij de secretaresse van de heer Alders.

Gaarne vernemend en met vriendelijke groet,

(Johan L. Meijering)

4 Brief van drs. Johan L. Meijering aan alle leden van de Tweede Kamer, Vertegenwoordigers Des Volks
18 juni 2007

Drs. J.L. Meijering
Nieuwe Boteringestraat 47-9
9712 PH Groningen

Tel. 050-3118888
06-53728157

Aan:
Alle leden van de Tweede Kamer,
Vertegenwoordigers Des Volks
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Groningen, 18 juni 2007

Onderwerp: Strijd tegen verloedering in de Nederlandse samenleving

Verzoek: Zes voorstellen op de agenda van de Tweede Kamer te plaatsen. Initiatieven van een Nederlands staatsburger.

Geachte leden van de Tweede Kamer,

In aansluiting op een publicatie op de voorpagina van het Algemeen Dagblad op vrijdag 15 juni 2007 met de titel: 'Kabinet rekent op burger in strijd tegen verloedering' en onder verwijzing naar mijn bijgaande dossiers 'Nachtmerrie van een kunstliefhebber' (zie bijgaande CD) en 'Woensdag de Dertiende', verzoek ik u beleefd de volgende voorstellen op de agenda van de Tweede Kamer te plaatsen en de nodige stappen te ondernemen richting aanpassing dan wel verandering van bestaande besluiten/wetgeving en/of de noodzakelijke onderzoeken in te stellen:

I Verandering dan wel aanpassingen van bestaande wetgeving om valse kunst in de Nederlandse samenleving te onttrekken aan het handelsverkeer.

Doelen: 1 bescherming van ons nationale kunstbezit.

2 bescherming consument tegen list en bedrog.

(onderbouwing zie persbericht, d.d. 15 juni 2007 in dossier 'Woensdag de Dertiende.')

II 1 Het eenmalig instellen van een vuurwerkverbod in Nederland voor de jaarwisseling 2007-2008.

2 Het Vuurwerkbesluit veranderen dan wel aanpassen.

Doelen: a bescherming van de Nederlandse en niet-Nederlandse staatsburgers.

- b voorkomen van een ramp met honderden gewonden en mogelijk weer dodelijke slachtoffers, enorme schade aan milieu.

(onderbouwing zie persbericht d.d. 1 juni 2007 in dossier 'Woensdag de Dertiende', pagina 108/109)

III Onderzoek instellen naar de verloedering binnen de Nederlandse overheidsinstellingen.

Doelen: bescherming (kandidaat) Nederlandse staatsburger tegen onrecht, machtsmisbruik, intimidatie, list en bedrog, onrechtmatig overheidshandelen.

(onderbouwing zie bijgaand dossier 'Woensdag de Dertiende', pagina 33 t/m 44 en 63 t/m 96)

IV Onderzoek instellen naar de effecten van inspraak van de Nederlandse staatsburger.

Toetsing van het 'spreekrecht voor burgers'.

(onderbouwing zie bijgaand dossier 'Woensdag de Dertiende')

V Onderzoek instellen naar bedreigingen met de dood via internet tegen Nederlandse en niet-Nederlandse staatsburgers in de Nederlandse samenleving.

(onderbouwing zie dossier 'Woensdag de Dertiende', blz. 12/13)

VI Onderzoek instellen naar de tijdsduur van juridisch procedures, op zowel straf- als civielrechtelijk terrein.

(onderbouwing zie dossiers 'Nachtmerrie van een kunstliefhebber' - pagina 72/73, 82/83 en 'Woensdag de Dertiende'.)

Wens u allen veel wijsheid toe in het nemen van de juiste voorstellen en beslissingen. Net zo als het kabinet Balkenende rekent op de burger in haar strijd tegen verloedering, rekent de burger op een serieuze aanpak door het kabinet van de gesignaleerde terreinen in onze samenleving. Geen (mooie) woorden dus maar daden, te beginnen binnen de eigen overheidsorganen.

Met dank voor uw aandacht en vriendelijke groet,

Drs. Johan L. Meijering

5 Brief van drs. Johan L. Meijering aan de Provinciale Staten van
de provincie Groningen
25 juni 2007

Drs. J. L. Meijering
Nieuwe Boteringestraat 47-9
9712 PH Groningen

Aan: de Provinciale Staten
van de provincie Groningen
Martinikerkhof 12
9700 AP Groningen

Onderwerp: Valse kunst.
Bedreiging culturele erfgoed kunstkring 'De Groninger Ploeg'.
Een initiatief van een burger.

Groningen, 25 juni 2007

Aan de leden van de Provinciale Staten,
Het vervalsen van kunst dan wel de handel in valse kunst vormt
een reële bedreiging voor onze Nederlandse culturele erfgoederen,
zoals die van de noordelijke kunstkring 'De Groninger Ploeg'. Het
Groninger Museum heeft een omvangrijke collectie van het oeuvre
van deze kunstkring en zelfs een eigen afdeling.
Met verwijzing naar pagina 26 van bijgaand dossier 'Woensdag de
Dertiende' is de provincie Groningen één der belangrijkste
subsidie-verstrekters aan het Groninger Museum met een
structurele subsidie van jaarlijks ca. 1 miljoen euro.
Het is belangrijk, dat zowel de subsidieverstrekker als de belasting-
betalende burger op de hoogte is van wat zich werkelijk in het
'veld' afspeelt.
Bijna 20 jaar wordt het werk van de kunstkring 'De Groninger
Ploeg' in diskrediet gebracht door een stroom van (vermeende)
vervalsingen die in de reguliere kunsthandel en op kunstveilingen
wordt aangeboden. Inmiddels circuleren enige honderden valse
Ploegwerken binnen het Noord Nederlandse dan wel Nederlandse
kunstcircuit.
Voor inhoudelijke informatie verwijs ik u naar de aan u beschikbaar
gestelde dossiers 'Nachtmerrie van een kunstliefhebber' en
'Woensdag de Dertiende' (zie bijgevoegde CD aan de binnenzijde
van de achterkant opgenomen) en naar bijgaand persbericht van 15
juni 2007. In het bijzonder verwijs ik u naar een aantal vraag-
stellingen, die ten aanzien van dit maatschappelijke probleem zijn
opgenomen op pagina 27 van dossier 'Woensdag de Dertiende' en
naar pagina 15 t/m 19 met de titel 'Mijn pleidooi inzake de Altink-
affaire', opgenomen in het dossier 'Nachtmerrie van een kunst-
liefhebber' (zie bijgevoegde CD).

Verzoek

1 Ik verzoek u beleefd dit onderwerp te plaatsen op de agenda van de Provinciale Staten en te onderzoeken welke maatregelen er genomen kunnen worden om ons cultureel kunstbezit nu en in de toekomst te beschermen en of er initiatieven kunnen worden genomen richting wetgeving om valse kunst te onttrekken uit het handelsverkeer.

Tevens verzoek ik u naar aanleiding van mijn in het dossier 'Woensdag de Dertiende' opgenomen brief d.d. 15 juni 2007 aan de Provinciale Staten van Groningen:

2 Onderzoek in te stellen door een extern bureau om te kijken op welke wijze binnen de provincie Groningen besluitvorming feitelijk plaats vindt.

Wat is het democratisch gehalte daarvan. Op welke wijze vindt besluitvorming door het college van Gedeputeerde Staten van Groningen plaats?

Wat gebeurt er met de adviezen van de provinciale adviescommissies? Kan een provinciale adviescommissie buiten spel worden gezet?

Hoe serieus wordt de inbreng van de burger genomen? Heeft de burger werkelijk inbreng of is het horen van de burger een klucht, schijnvertoning, lucht en alléén maar lastig?

Zijn de rechten van de burger feitelijk voldoende gewaarborgd?

Ik verwijs u hierbij naar de in mijn dossier opgenomen publicatie op de voorpagina van het Algemeen Dagblad op vrijdag, 15 juni 2007: 'Kabinet rekt op burger in strijd tegen verloedering'.

Kortom, op welke wijze gaan wij wérkelijk met elkaar om in de provincie Groningen?

Met dank voor uw aandacht en vriendelijke groet,

(Drs. Johan Lourens Meijering)

Bijlagen:

- 1 Persbericht Altink-affaire II, d.d. 15 juni 2007. (zie achterin dossier 'Woensdag de Dertiende')
- 2 Dossier 'Nachtmerrie van een kunstliefhebber' (zie bijgevoegde CD)
- 3 Dossier 'Woensdag de Dertiende'
- 4 CD opgenomen aan de binnenzijde van de achterkant van dossier 'Woensdag de Dertiende' met daarop de complete Altink-affaire (de onder 2 en 3 genoemde dossiers).

6 Brief van drs. J.L. Meijering aan de directie van het Groninger Museum, t.a.v. de heer Kees van Twist, directeur te Groningen
14 november 2010

Drs. J.L. Meijering
Ebbingedwinger 9
9712 MA Groningen
Tel. 050 -3118888
06 -53728157
Email: johanmeijering@home.nl
www.johanmeijering.com

Aan: de directie van
het Groninger Museum
t.a.v. de heer Kees van Twist,
directeur
Postbus 90
9700 ME Groningen

Onderwerp: Valse 'Ploegschilderijen'

Verzoek: Aanvullend deskundigenverslag ten behoeve van de gerechtelijke civiele procedure in hoger beroep bij het Gerechtshof te Leeuwarden

Groningen, 14 november 2010

Geachte heer Van Twist,

Hierbij verzoek ik u beleefd om:

- 1 Een aanvullend deskundigenrapport over 5 omstreden 'Ploegschilderijen' die thans onderwerp van discussie zijn in zowel een civielrechtelijke als (op dit moment gedeeltelijk) in een strafrechtelijke procedure;
- 2 Ondersteunen van een aanvraag om een technisch onderzoek (opstellen juiste onderzoeksvragen in relatie met het juiste onderzoeksmateriaal), in samenwerking met het bestuur van de Federatie Taxateurs, Makelaars en Veilingmeesters en de door dit bestuur ingestelde Commissie ter bestrijding van valse kunst
- 3 Participatie in een overleg met betrokken personen/partijen:
  - Dr. Han Steenbruggen, directeur-conservator museum Belvédère te Heerenveen
  - Een vertegenwoordiger van de directie van het Groninger Museum
  - Een vertegenwoordiger van het bestuur van de Federatie Taxateurs, Makelaars en Veilingmeesters en de door dit bestuur ingestelde Commissie ter bestrijding van valse kunst
  - Een wetenschappelijk onderzoeker die een technisch onderzoek zal uitvoeren
  - Mr. P.J. Koerts (Trip advocaten en Notarissen te Groningen) en drs. J.L. Meijering

Achtergrondinformatie:

Op verzoek van het bedrijf Koop Holding BV heeft dr. Han Steenbruggen, destijds in de functie van conservator van het Groninger Museum, in juni 2002 in eerste instantie één en vervolgens in totaal 10 ‘Ploegschilderijen’ (Bijlage 1:Verslag van bevindingen) beoordeeld.

Mede op basis van dit verslag heb ik deze schilderijen die ik als particuliere verzamelaar verkocht had aan het bedrijf Koop Holding BV direct teruggenomen en het bedrijf gecompenseerd.

Alle tien schilderijen waren door mij gekocht bij het echtpaar Van Loenen. Deze hadden alle werken als authentieke werken verkocht. Dit blijkt ook uit de gesloten koopovereenkomsten. Het echtpaar Van Loenen blijft van mening dat alle werken authentiek zijn.

Het echtpaar Van Loenen wilde de tien schilderijen niet terugnemen en mij compenseren.

Daarna ben ik als eisende partij een civiele rechtszaak gestart met het doel om de destijds gesloten koopovereenkomsten met de verkopende partij te ontbinden.

Na een jarenlange procedure ben ik door de Rechtbank Assen in eerste aanleg niet in het gelijk gesteld.

Thans speelt deze zaak in hoger beroep bij het Gerechtshof Leeuwarden. Zaaknummer 107.002.669/01

Inmiddels loopt er óók een strafrechtelijk onderzoek. Twee van de vijf omstreden schilderijen zijn door justitie in beslag genomen (‘Blauw Borgje’, gesign. ‘Johan Dykstra’ en ‘Gronings landschap’ gesign. ‘J. Altink’).

De media volgt deze zaak op de voet. Onder meer zijn er over deze kwestie twee uitzendingen in het programma NOVA geweest, op 20 februari 2008 en op 15 juni 2010. Een gedeelte van de uitzending op 20 februari 2008 is opgenomen in het Groninger Museum, alwaar een reactie is gegeven op de tien omstreden ‘Ploegschilderijen’ door ondermeer dr. Han Steenbruggen, voormalig conservator van het Groninger Museum. Zowel de Rechtbank Assen in eerste instantie als het Gerechtshof Leeuwarden hebben bepaald dat de eisende partij moet bewijzen dat de omstreden ‘Ploegschilderijen’ vals zijn.

In eerste aanleg zijn de 10 omstreden ‘Ploegschilderijen’ in het geding gebracht.

In de thans lopende civiele procedure is dit teruggebracht naar vijf schilderijen, omdat bij twee (F. Buunk en dr. Han Steenbruggen)

van de vele geraadpleegde deskundigen (geringe) twijfel bij deze werken is ontstaan/blijven bestaan.

Over de valsheid van de vijf schilderijen die thans in het geding zijn bestaat bij alle geraadpleegde deskundigen geen enkele twijfel. Er is sprake van een algehele consensus.

Op 16 juni 2010 zijn zowel de eisende partij als de gedaagden door het Gerechtshof Leeuwarden gehoord in een pleidooizitting.

Op 28 september heeft het Gerechtshof middels een tussenarrest bepaald dat de eisende partij uitgenodigd wordt om aanvullend bewijs te leveren.

Het thans ingediende bewijs is vooralsnog onvoldoende. De bevindingen/rapporten door diverse deskundigen opgesteld zijn volgens het Gerechtshof te weinig specifiek en te algemeen van strekking.

Het aanvullend bewijs kan worden geleverd middels het verhoren van onder meer deskundigen of door het uitbrengen van één of meer deskundigenbericht(en).

Het Gerechtshof Leeuwarden twijfelt thans over de juistheid van het oordeel van de deskundigen. Citaat:

‘Daarbij komt dat Meijering door de vermindering van zijn vordering de twijfel omtrent de juistheid van het oordeel van die deskundigen over de valsheid van de nog in het geding zijnde werken eerder heeft doen toe-, dan afnemen.’

Het Gerechtshof Leeuwarden heeft in een vervroegd tussenarrest bepaald dat op zowel dinsdag 8 als dinsdag 15 februari 2011 deskundigen in deze zaak zullen worden verhoord.

In eerste instantie zullen zeven deskundigen worden opgeroepen.

Eén van de deskundigen die zal worden verhoord is uw voormalig conservator, dr. Han Steenbruggen, thans directeur-conservator van het museum Belvédère te Heerenveen.

Vier bij de federatie TMV aangesloten leden zullen eveneens door de rechters worden verhoord.

De volgende veilinghuizen/leden van de Federatie Taxateurs Makelaars en Veilinghouders zijn bij deze zaak betrokken:

- Christie's Amsterdam BV – mevrouw drs. J.C. Homan-Van der Heide
- Venduhuis Utrecht BV – dhr. C. Buijsert uit Utrecht
- dhr. Auke van der Werf uit Amsterdam
- dhr. J.R.H. van den Hende uit Haren

- dhr. F. Buunk uit Ede
- dhr. Mr. Mark Smit uit Ommen

Volgens de website van de Federatie www.federatie-tmv.nl telt de Federatie ruim 300 leden en beoogt: (Citaat)

‘Kennis, kwaliteit en betrouwbaarheid dat zijn begrippen waar het om draait. Binnen een Verenigd Europa is het handhaven van strenge kwaliteitseisen voor onze beroepsgroepen van het grootste belang. Daarom moeten al onze leden gecertificeerd zijn. Leidde het behalen van het vakexamen vroeger tot beëdiging op nationaal niveau, tegenwoordig leidt dit tot certificatie op internationaal niveau.’

In 2008 is door het bestuur van de Federatie TMV opgericht de ‘Commissie ter bestrijding van valse kunst’. Voor zover bekend is het doel van deze commissie een bijdrage te leveren in de bestrijding van valse kunst.

Gelet op het feit dat in deze kwestie zowel in eerste aanleg als in tweede aanleg door verschillende rechters (Assen/Leeuwarden) twijfels worden geuit over het oordeel van deskundigen, terwijl deze zelfde rechters bij het bepalen van een vonnis afhankelijk zijn van de visie van deskundigen, verzoek ik u beleefd de onder 1 t/m 3 genoemde bijdragen te leveren in deze langdurige zaak.

Een door het Groninger Museum opgesteld aanvullend deskundigenrapport kan de nodige onderbouwing geven die de drie rechters nodig hebben om tot een juist oordeel te komen. Met een dergelijk deskundigenbericht (deadline maandag 24 januari 2011) zijn de rechters naar mijn mening ook beter in staat om tijdens het verhoor van in totaal zeven deskundigen beter in te gaan op de problematiek en kunnen beter voorbereid met de juiste vraagstellingen komen, voor zover dit dan nog nodig blijkt te zijn.

Inmiddels is uit mijn onderzoek naar voor komen dat er honderden schilderijen zijn vervalst van schilders van de ‘Groninger Ploeg,’ in het bijzonder van de schilders Jan Altink en Johan Dijkstra. Ook onze Oosterburen kampen thans met grote problemen die de kunstwereld ernstig in verlegenheid brengen en schaden. Ik verwijs u in dit verband op het artikel in ‘De Volkskrant’ op september 2010. Citaat: ‘Kunstschandaal schokken Duitse kunstwereld’. Ook van recente berichten uit Portugal met dezelfde strekking kun je niet echt vrolijk van worden!

Tot slot wil ik nog vermelden dat volgens iemand uit de kunstwereld onlangs 30 tekeningen zijn geveild en gesigneerd met

'J. Altink' bij het veilinghuis 'De Oprechte Veilingen BV' in Haarlem. Vervolgens worden deze werken op internet aangeboden als authentieke werken.

Kortom, naar mijn oprechte mening geen positieve ontwikkelingen. Slecht voor iedereen!

Niet alleen schadelijk voor de kunsthandel en verzamelaars/kopers van kunst, maar (in)direct – in de toekomst – voor de museale wereld.

Met een tentoonstelling over Jan Altink in vermoedelijk de zomer van 2011 in aantocht, lijkt het mij belangrijk dat alles in het werk zou moeten worden gesteld om aan een bedreiging van onze culturele erfgoederen, in dit geval van 'De Ploeg' paal en perk te stellen.

In mijn optiek kan dit bereikt worden door uitwisseling van ervaringen, een bundeling van krachten. Ook is het daarbij van belang dat een ieder die bij deze zaak betrokken is, zijn of haar verantwoordelijkheid neemt en draagt.

Tot mijn spijt kan ik niet anders concluderen dat er vanaf 1991 met het in grote getale uitbrengen van valse Ploegschilderijen, maar één partij aan de touwtjes trekt: De partij die nu bijna 20 jaar kans ziet om iedereen voor de gek te houden, oplicht, bedriegt en zelf (hoogstwaarschijnlijk) de vervalser is en die een spoor van ellende achterlaat.

Het is niet alleen in ons persoonlijk belang, maar ook een maatschappelijk belang dat dit eindelijk wordt gestopt en na zoveel jaren klip en klaar duidelijk wordt hoe deze affaire in elkaar steekt.

Zou u zo vriendelijk willen zijn tot slot antwoord te geven op de volgende vraagstellingen:

- 1 Heeft Jan Altink uitsluitend met olieverf geschilderd en nooit acrylverf gebruikt?
- 2 Heeft Jan Altink ooit wel eens een tweeluik geschilderd?
N.B. Vorige week is ontdekt dat twee schilderijen die op geheel verschillende tijdstippen door het Groninger Museum (in 1991 en 2002) als vals waren verklaard, één compositie vormen (zie foto's bijlage). Beide schilderijen zijn door Cor van Loenen respectievelijk op de veiling gebracht en verkocht.
- 3 Heeft u in uw collectie schilderijen van Jan Altink schilderijen die zijn gedateerd en waarbij het cijfer 4 staat vermeld en zijn er in het bijzonder schilderijen in het Groninger Museum die in 1954 door Jan Altink zijn gemaakt en gesigneerd met '54 (zie bijlage).

Ik zie uw reactie met belangstelling tegemoet. Met vriendelijke groeten

Drs. Johan L. Meijering

Bijlagen:

- 1 Verslag van bevindingen. Een beoordeling van 9 'Ploegschilderijen' door dr. Han Steenbruggen, voormalig conservator Groninger Museum.
Het verslag is opgemaakt door een medewerker van het bedrijf Koop Holding BV te Groningen en door dr. Han Steenbruggen ondertekend op 14 juni 2002.
- 2 Twee schriftelijke reacties van Kunsthandel/galerie Richard Ter Borg uit Groningen op 12 en 18 juli 2002.

Afschrift verzonden aan:

- Dr. Han Steenbruggen
- Het bestuur van de Federatie TMV / Commissie ter bestrijding van valse kunst
- Mr. P. Koerts, Trip Advocaten te Groningen

7 Brief van drs. J.L. Meijering aan de directie van het Groninger Museum, t.a.v. de heer Kees van Twist, directeur te Groningen
28 november 2010

Drs. J.L. Meijering
Ebbingedwinger 9
9712 MA Groningen
Tel. 050 -3118888
06 -53728157

Email: johanmeijering@home.nl
www.johanmeijering.com

Aan: de directie van
het Groninger Museum
t.a.v. de heer Kees van Twist,
directeur
Postbus 90
9700 ME Groningen

Onderwerp: Valse 'Ploegschilderijen'

Verzoek: Aanvullend deskundigenverslag ten behoeve van de gerechtelijke civiele procedure in hoger beroep bij het Gerechtshof te Leeuwarden

Groningen, 28 november 2010

Geachte heer Van Twist,

Wellicht heeft u nog geen kans gezien om mijn bijgaande brief van 14 november j. te bekijken en te beantwoorden.

In aansluiting op deze brief verzoek ik u nogmaals vriendelijk om al uw medewerking te verlenen.

Vanaf 1991 heeft het Groninger Museum op verschillende tijdstippen en voor verschillende belang- hebbenden 'Ploeg'schilderijen' onderzocht.

In 1991 werd het schilderij 'Landweg Westerwolde,' gesigneerd J. Altink door het Groninger Museum vals verklaard.

Op basis van deze bevinding heeft de heer J.R.H. van den Hende, voormalig directeur van het Venduhuis Van den Hende te Groningen, de koper van dit schilderij gecompenseerd met een bedrag van 12.000 gulden, vermeerderd met het veilinggeld.

Dit schilderij was door de heer C. van Loenen uit Beilen ingebracht met de opdracht om dit schilderij te veilen.

In 1999 heeft het Groninger Museum de schilderijen 'Blauw Borgje' en 'Gronings landschap' vals verklaard.

Op basis van deze bevindingen heeft de heer H. Overtoom uit Soest - in december 2008 overleden - besloten om deze beide schilderijen niet aan te kopen en ze terug te geven aan de eigenaren, het echtpaar Van Loenen uit Beilen.

Daarna, eveneens in 1999, heeft het Groninger Museum deze beide schilderijen opnieuw vals verklaard. Op basis van deze bevindingen heeft kunsthandel Simonis en Buunk uit Ede besloten om deze beide schilderijen terug te verkopen aan het echtpaar Van Loenen uit Beilen.

In 2002 zijn deze beide schilderijen wederom door het Groninger Museum vals verklaard, samen met drie andere 'Ploegschilderijen'. Bij vijf andere 'Ploegschilderijen' werd vermoed dat deze vals waren.

Op basis van deze bevindingen heeft ondergetekende deze schilderijen terug genomen van het bedrijf Koop Holding BV te Groningen en dit bedrijf volledig gecompenseerd.

Alle genoemde schilderijen blijken afkomstig te zijn uit één en dezelfde bron: het echtpaar Van Loenen uit Beilen.

Zowel de heer H.R.H. van den Hende uit Haren, de heer H. Overtoom uit Soest en kunsthandel Simonis en Buunk bleken in staat om op grond van de expertise van het Groninger Museum, hun conclusies te trekken:

Eén gedupeerde werd daardoor gecompenseerd, een koop-in-wording, werd verijdelde en een aankoop werd teruggedraaid.

Kortom, niets dan lof voor de expertise van het Groninger Museum!

In de rechtszaak die nu aan de orde is, ben ik zo vrij om nogmaals een dringend beroep te doen op de thans aanwezige know-how binnen het Groninger Museum en schriftelijk te motiveren waarom de vijf schilderijen die in het geding zijn, vals zijn.

Het in 2002 opgesteld verslag van bevindingen over de omstreden 'Ploeg'-schilderijen is voor de rechtszaak die thans speelt te kort om de bocht en daarmee onvoldoende. De drie rechters hebben meer uitleg nodig om te kunnen begrijpen waarom deze schilderijen vals zijn en dat is, lijkt mij, in een rechtszaak waar belangen op het spel staan, volstrekt begrijpelijk.

Inmiddels heb ik begrepen, dat de kennis over De Ploeg ná 2002 aanzienlijk is toegenomen.

In het jaarboek 2005 van het Groninger Museum is opgenomen het artikel 'Voorbij ruimte en tijd. Een speurtocht in de meer-dimensionale ruimte naar vals en echt, met als voorbeeld De Ploeg.'

Onder auspiciën van Dr. Ir. J.C.A. van der Lubbe, projectleider is er in samenwerking met het Groninger Museum (en in een later stadium de Stichting Johan Dijkstra en Kusthandel Hofsteenge uit Groningen) door de TH Delft jarenlang onderzoek gedaan. In de periode van 01-01-2003 tot 17-12-2009 is er een computer-programma ontwikkeld. Aan de hand van dit systeem zijn de karaktereigenschappen geanalyseerd van de in de computer ingevoerde schilderijen van Jan Altink, Johan Dijkstra en Jan Wiegers.

Citaat Dr. Ir. J.C.A. van der Lubbe:

‘We maken een scan van een schilderij en laden die in de computer. Per schilderij stelt de computer in totaal 255 kenmerken vast wat betreft kleurgebruik, contrast, textuur, penseelstreek, compositie.’

Het lijkt een geweldige doorbraak met de vraag of drie van de vijf omstreden schilderijen op deze wijze onderzocht kunnen worden. Het gaat hierbij om twee schilderijen, gesignd met J. Altink (‘Het Reitdiep’ en ‘Heuvellandschap’) en één schilderij, gesignd met Dykstra. (‘Roggestompen’)

In dit vorenvermelde artikel wordt ook naar voren gebracht, dat het produceren van valse kunst een lucratieve bezigheid is, vooral als het schilderijen betreft die op dat moment gewild en gezocht zijn.

Ook wordt genoemd dat ‘het detecteren van valse kunst van groot belang is. Niet alleen om economische redenen en omdat we oplichters willen pakken. Ook vanuit kunsthistorisch perspectief is het van grote betekenis te weten welke schilderijen nu wel echt zijn en welke niet.’

We zien uit naar uw reactie.

Met vriendelijke groeten

Drs. Johan L. Meijering

8 Brief van Kees van Twist, algemeen directeur van het Groninger Museum aan J.L. Meijering, Groningen
2 december 2010

Groninger Museum

Ors. J.L. Meijering
Ebbingdwinger 9
9712 MA Groningen

Groningen 2- 12-2010

betreft: valse 'Ploegschilderijen'

Geachte heer Meijering,

Naar aanleiding van uw brief van 14 november 2010, aangevuld met uw brief van 28 november 2010, waarin u verzoekt om verstrekking van een aanvullend deskundigenverslag ten behoeve van de gerechtelijke civiele procedure in hoger beroep bij het gerechtshof in Leeuwarden, bericht ik u als volgt.
Het Groninger Museum voelt zich niet geroepen een rol in deze zaak te spelen en wenst buiten dit dispuut te blijven.

Kees van Twist, Algemeen directeur

9 Brief van drs. J.L. Meijering aan de directie van het Groninger Museum, t.a.v. de heer Kees van Twist, directeur te Groningen
26 december 2010

Drs. J.L.Meijering
Ebbingedwinger 9
9712 MA Groningen
Tel. 050 -3118888
06 -53728157
Email: johanmeijering@home.nl
www.johanmeijering.com

Aan: de directie van
het Groninger Museum
t.a.v. de heer Kees van Twist,
directeur
Postbus 90
9700 ME Groningen

Onderwerp: Verzoek om informatie

Groningen, 26 december 2010

Geachte heer Van Twist,

Bij de op 31 december 2009 gewijzigde akte vermeld onder 'a' van de Stichting Groninger Museum voor Stad en Lande, gevestigd te Groningen, verleden voor mr. H.Brouwer te Groningen is het doel van het museum onder meer 'het geven van voorlichting in de meest ruime zin van het woord'

Zoals u uit eerdere correspondentie is bekend, doe ik in het kader van een gerechtelijke procedure onderzoek naar de Ploegschilders Jan Altink en Johan Dijkstra.

Gelet op de doelstelling van uw stichting verzoek ik beleefd of u de volgende vraagstellingen wilt beantwoorden:

- 1 Hoeveel authentieke schilderijen van Jan Altink en Johan Dijkstra heeft de Stichting Groninger Museum voor Stad en Lande, gevestigd te Groningen, thans in haar bezit?
- 2 Heeft Jan Altink uitsluitend met olieverf geschilderd en nooit acrylverf gebruikt?
- 3 Heeft Jan Altink ooit een tweeluik geschilderd?
- 4 Heeft u in uw collectie schilderijen van Jan Altink die zijn gedateerd en waarbij het cijfer 4 staat vermeld en zijn er in de collectie van het Groninger Museum schilderijen van Jan Altink die zijn gedateerd met '54?
- 5 Zou u tenslotte ook zo vriendelijk willen zijn om de 255 kenmerken van de eigenschappen van de Ploegschilders Jan Altink, Johan Dijkstra en Jan Wiegers, beschikbaar te stellen, die ontdekt zijn middels het 'Authentic-onderzoek', dat op 17 december 2009 is afgesloten.

Sinds kort is mij bekend, dat het Groninger Museum jarenlang, in de periode van 2002 tot 2007, diverse wetenschappelijke onderzoeken heeft verricht en ook heeft meegewerkt aan diverse landelijke wetenschappelijke onderzoeken op dit gebied. In deze periode zijn door het Groninger Museum en ook elders in het land vele Ploegschilderijen van eerdergenoemde Ploegschilders onderzocht.

Ik heb begrepen, dat vanaf 2002 er door diverse wetenschappers verbonden aan verschillende wetenschappelijke instituten in samenwerking met het Groninger Museum jarenlang onderzoek is gedaan onderzoek gedaan bij Ploegschilderijen. Ook particuliere instellingen en galeriehouders hebben hieraan meegewerkt, zoals de Stichting De Ploeg, de Stichting Johan Dijkstra, kunsthandel Hofsteenge en kunsthandel/galerie Richard Ter Borg uit Groningen.

Dit heeft geleid tot nog meer kennis, de uitgifte van een boek, twee proefschriften en een uitbreiding van het aantal Nederlandse promovendi met twee.

Via een computermodel zijn de eigenschappen geïnventariseerd van de Ploegschilders Jan Altink, Johan Dijkstra en Jan Wiegers en 255 kenmerken vastgesteld, zoals kleurgebruik, contrast, textuur, penseelstreek, en compositie.

Al deze onderzoeken worden maatschappelijk relevant geacht. De kosten van slechts één van deze onderzoeken, het Authentic-project bedroeg Euro 316.655,00,

Graag zie ik de beantwoording van mijn - maatschappelijk relevante - vragen met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groeten

Drs. Johan L. Meijering

10 Brief van drs. J.L. Meijering aan het bestuur van de Stichting
Johan Dijkstra te Groningen
26 december 2010

Drs. J.L. Meijering
Ebbingedwinger 9
9712 MA Groningen
Telefoon 050 -3118888
06 -53728157
Email: johanmeijering@home.nl
www.johanmeijering.com

Aan: het bestuur van de
Stichting Johan Dijkstra
Oude Middelhorst 7
9751 TK Haren (Gr.)

Onderwerp:

Twee omstreden schilderijen, Gesigneerd met (Johan) Dykstra

Verzoek: Reactie op twee omstreden schilderijen ten behoeve van
een gerechtelijke civiele procedure in hoger beroep bij het
Gerechtshof te Leeuwarden.

Groningen, 26 december 2010

Geachte bestuur,

Vanaf begin 2003 ben ik - als eisende partij - verwickeld in een
civiele gerechtelijke procedure. Deze proce- dure speelt thans in
hoger beroep bij het Gerechtshof Leeuwarden. In het geding zijn
vijf omstreden 'Ploegschilderijen'. Drie schilderijen zijn gesigneerd
met 'J. Altink' en twee met (Johan) Dykstra.

Op 16 juni 2010 zijn zowel de eisende partij als de gedaagden door
het Gerechtshof Leeuwarden gehoord in een pleidooizitting.

Het Gerechtshof Leeuwarden heeft in een vervroegd tussenarrest
bepaald dat op zowel dinsdag 8 als dinsdag 15 februari 2011
deskundigen in deze zaak zullen worden verhoord. In eerste
instantie zullen acht deskundigen worden opgeroepen.

Het thans ingediende bewijs in deze zaak blijkt vooralsnog
onvoldoende.

De bevindingen/rapporten door diverse deskundigen opgesteld zijn
volgens het Gerechtshof te weinig specifiek en te algemeen van
strekking.

Het aanvullend bewijs kan worden geleverd middels het verhoren van onder meer deskundigen of door het uitbrengen van één of meer deskundigenbericht(en).

De drie rechters hebben meer uitleg nodig om te kunnen begrijpen waarom deze schilderijen vals zijn en dat is, lijkt mij, in een rechtszaak waar belangen op het spel staan, volstrekt begrijpelijk.

In de rechtszaak die nu aan de orde is, ben ik zo vrij om een beroep te doen op de kennis over de schilder Johan Dijkstra - mede-oprichter van de Groninger Kunstkring 'De Ploeg' - binnen uw Stichting.

Ik heb inmiddels begrepen dat uw stichting de nalatenschap van Johan Dijkstra bijeen heeft gebracht en verzorgt, bestaande uit ca. 5.000 werken en dat u - met een bijdrage van onder meer uw voorzitter de heer Van der Ploeg - in 1996 het boek 'Johan Dijkstra, 1896-1978' heeft uitgegeven.

Ook heeft uw bestuur ter gelegenheid van de herdenking van Johan Dijkstra's honderdste geboortedag het initiatief genomen voor een tentoonstelling die een overzicht biedt van het omvangrijke en veelzijdige oeuvre, en voor een uitgebreide monografie over het leven van Johan Dijkstra en zijn werk. Van 8 december 1996 tot 2 februari 1997 gehouden in het Groninger Museum.

Gelet op al uw ervaringen zou ik graag ook aan u de twee omstreden schilderijen aan u willen voorleggen.

Zou u zo vriendelijk willen zijn om de twee omstreden 'Dijkstra'-schilderijen te bekijken en indien mogelijk een oordeel te geven ten aanzien van de authenticiteit.

Onlangs heb ik uw voorzitter, de heer C.P.J. van der Ploeg per email over deze zaak geïnformeerd.

Inmiddels is uit mijn verkennende onderzoek naar voren gekomen, dat er helaas honderden schilderijen zijn vervalst van schilders van de 'Groninger Ploeg' en in omloop gebracht, in het bijzonder van Jan Altink en Johan Dijkstra.

In de doelstelling van uw Stichting is uw streven er op gericht om de belangstelling voor de werken van met name Johan Dijkstra te bevorderen.

Tot mijn spijt kan ik niet anders concluderen dat het culturele erfgoed, waaronder het oeuvre van Johan Dijkstra behoort, ernstig wordt bedreigd en veel (kunsthistorische) schade aanricht.

Ik hoop op uw medewerking in deze en oprecht dat positieve krachten worden gebundeld om de aanvallen door kunstvervalser(s) op de nalatenschap van onder meer Johan Dijkstra, thans en in de toekomst, te pareren.

Ik wens u succes met uw werkzaamheden en zie uw reactie graag tegemoet. Met vriendelijke groeten

Drs. Johan L. Meijering

Bijlage:

Foto's van twee omstreden 'Ploegschilderijen', gesigneerd met (Johan)Dykstra

11 Brief van Kees van Twist, algemeen directeur van het Groninger Museum aan J.L. Meijering, Groningen
30 december 2010

Groninger Museum

De heer drs. J.L. Meijering
Ebbingedwinger 9
9712 MA Groningen

30 december 2010

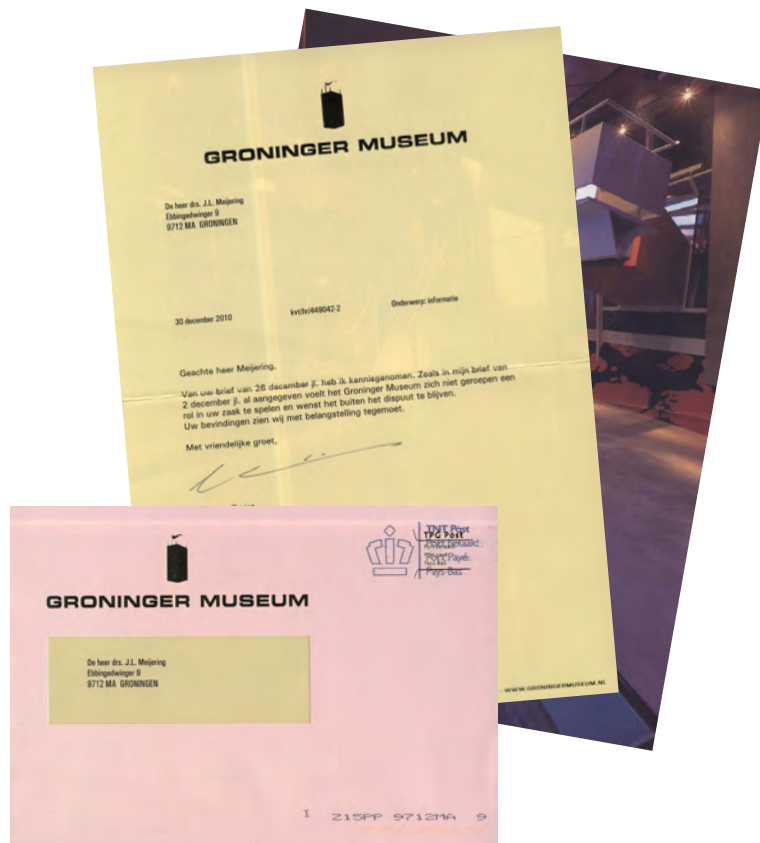
Onderwerp: informatie

Geachte heer Meijering,

Zoals in mijn brief van 2 december jl. al aangegeven voelt het Groninger Museum zich niet geroepen een rol in uw zaak te spelen en wenst het buiten het dispuut te blijven.
Uw bevindingen zien wij met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Kees van Twist, Algemeen directeur

12 Brief van het bestuur van de Stichting Johan Dijkstra aan J.L.
Meijering, Groningen
14 maart 2011

Postbus 9529
9703 LM Groningen

Aan de heer drs. J.L. Meijering
Ebbingedwinger 9
9712 MA Groningen

Groningen, 14 maart 2011

Geachte heer Meijering,

Onlangs - de eerste gelegenheid sinds de brief is binnengekomen - is in het bestuur van de Stichting Johan Dijkstra uw schrijven van 26 december 2010 besproken. U maakt daarin gewag van een e-mail aan onze voorzitter omstreeks diezelfde tijd, maar die heeft hij onder zijn e-mailbestanden niet kunnen terugvinden. Hoe dat ook zij, onze Stichting heeft er, mede op grond van haar beperkte statutaire doel, geen enkele behoefte aan om op welke wijze dan ook te worden betrokken in de door u aanhangig gemaakte civiele procedure.

De Stichting heeft tot taak de nalatenschap van Johan Dijkstra te beheren. Om die reden heeft zij zelf ook nooit te maken met vervalsingsproblemen, waarvan in de pers met enige regelmaat sprake is. Dat de circulatie van vervalsingen de naam van om het even welke schilder geen goed doet, spreekt vanzelf. Maar het uitgangspunt van het bestuur is dat wij ons niet mengen in geschillen die niet gaan over werk dat in het bezit van de Stichting is. Dit betekent ook dat het bestuur zich niet bevoegd acht tot het afgeven van expertises. Er zijn vele anderen, in de kunsthandel en in de museumwereld, die over de specifieke deskundigheid beschikken die daarvoor nodig is.

secretaris

5 Voordracht Seoul, 9 november 2018

Op 9 november 2018 werd in Seoul, de hoofdstad van Zuid-Korea, een internationale conferentie gehouden, de ‘International Conference about Authentication and Appraisal’ met deelnemers afkomstig uit alle windstreken van de wereld.

Op uitnodiging van de organisatie hield Mr. drs. Oliver Spapens uit Leiden, jurist en kunst-historicus een voordracht over de ‘Altink Affaire’, de kunstvervalsingen van de ‘Groninger Ploeg’. Zijn lezing werd integraal opgenomen in het tweetalige congresboek (Engels en Koreaans), pagina’s 62 t/m 85.

Dia 1 Introductie website

De Ploegvervalsingen vormen de langstlopende vervalsingszaak in de geschiedenis. Al meer dan drie decennia is de zaak aan het ontwikkelen en deze is nog steeds aan de gang.

Ik zal een overzicht geven van de verschillende aspecten van een vervalsingszaak van deze

omvang. Het uiteindelijke doel is om lessen uit deze zaak te trekken op een manier dat vervalsingen in de toekomst gemakkelijker kunnen worden bestreden. Daarnaast zal ik aantonen dat vervalsingen niet alleen beperkt zijn tot grote kunstenaars, maar dat kunstgroepen en kunstenaars met een meer perifere status dezelfde uitdagingen moeten aangaan als internationaal gerenommeerde kunstenaars. Deze lezing is een korte versie van het diepgaande onderzoek dat te vinden is op de De Ploeg 1918–2018 website die in uw programma wordt vermeld.

Fragment uit
het programma van
de conferentie.

	The importance of standards in art research	Annika Erikson
62	위작 사례 소개 : The Plough Forgery Case The Plough Forgery Case	올리버 스파펜스 Oliver Spapens
86	예술법	
99	차익가점과 수수료, 저작권, 화점	메건 노

Dia 2 De Ploeg

De Ploeg is een landelijke kunstgroep uit de Nederlandse provincie Groningen. De groep werd opgericht in een openbare vergadering die werd gehouden op 5 juni 1918. Hoewel de belangstelling voor deze bijeenkomst bescheiden was, zou de bijeenkomst een groot succes blijken te zijn. Het was tijdens deze bijeenkomst dat de 12 aanwezige kunstenaars de Groninger kunstcirkel De Ploeg oprichtten. Jan Altink had de naam De Ploeg voorgesteld, omdat het hun doel symboliseerde om te ploegen door de Groninger kunstvelden, die volgens hen onvruchtbaar waren geworden.

Een cruciaal moment in de geschiedenis van De Ploeg was toen Jan Wiegers in 1920 de diagnose van tuberculose kreeg. Met financiële steun van de andere ploegleden ging Wiegers naar een revalidatiecentrum in Davos, waar hij zou worden behandeld. Tijdens zijn verblijf in Davos ontmoette Wiegers de Duitse expressionist Ernst Ludwig Kirchner, lid van de Duitse kunstgroep Die Brücke. Kirchner, die ook aan tbc leed, en Wiegers zouden regelmatig samenwerken tijdens hun verblijf in Davos. Wiegers werd een bewonderaar van de stijl van Kirchner en bracht zijn hernieuwde enthousiasme voor deze specifieke stijl van expressionisme terug naar Groningen toen hij in 1921 terugkeerde. Het expressionisme dat Wiegers mee terugbracht zou de meerderheid van De Ploeg beïnvloeden in hun stilistische ontwikkeling.

De piek van de internationale erkenning van De Ploeg kwam met hun 15-jarige jubileumtentoonstelling. Deze tentoonstelling bestond uit een goed overzicht van 137 moderne kunstwerken uit heel Europa. Naast werken van De Ploeg-leden zelf, werden grote Europese artiesten zoals Giorgio de Chirico, Paul Klee, James Ensor, Wassily Kandinsky, Constant Permeke en Pablo Picasso getoond.

Dia 3 Vervalsingen kunstenaars

De leden van De Ploeg wiens oeuvres het meest beïnvloed worden door de zaak van de vervalsing zijn Jan Altink, Johan Dijkstra, Jan Wiegers en Hendrik Nicolaas Werkman. De vervalsingen zijn echter niet beperkt tot hun werk.

Dia 4 Vervalser

In 1991 kwam het geval van De Ploeg-vervalsingen aan het licht. Een groot aantal vervalsingen werd aangeboden aan veilinghuizen door koppels onder verschillende namen zoals Hoogeveen, De Haas en Hillebrandt. De kunsthandelaar Renée Smithuis ontdekte dat al deze namen in feite één en hetzelfde paar waren, namelijk Cor en Corrie van Loenen, die aliassen gebruikten om hun identiteit te maskeren. Cor van Loenen, een relatief onbekende Drentse kunstenaar, zou later de vervalser blijken te zijn. Toen Smithuis de

veilinghuizen waarschuwde voor Van Loenen, gingen ze op 6 juni 1991 zes afzonderlijke strafklachten in.

Dia 5 Strafzaak

Deze klachten leidden tot een jarenlang onderzoek, uitmondend in een inval in het huis van Van Loenen op 13 juli 1992. Tijdens deze overval werd Van Loenen gearresteerd en 31 schilderijen in beslag genomen. Van deze 31 schilderijen verklaarden Smithuis en Cees Hofsteenge, die door de politie waren gerekruteerd als experts, 28 van hen als vervalsingen. Toch bleef Van Loenen tijdens ondervragingen op het politiebureau van Amsterdam verklaren dat hij onschuldig was. Hij gaf echter toe dat hij in staat was om de vervalsingen te maken. Na vier dagen ondervraging zou Van Loenen worden vrijgelaten. De in beslag genomen schilderijen zouden hem in januari 1993 worden teruggegeven. Kort daarna, in maart 1993, zou de zaak worden afgewezen wegens gebrek aan bewijs. Sterker nog: Van Loenen ontving een vergoeding van het Openbaar Ministerie voor de gevangenisstraf tijdens het verhoor. De twee deskundigen die de politie had geraadpleegd, waren het niet eens met het besluit van het Openbaar Ministerie om de zaak te laten vallen en startten op 31 maart 1994 een artikel 12-procedure. Deze procedure is een hulpmiddel voor burgers om justitie een verdachte te laten vervolgen, zelfs nadat de aanklachten zijn vervallen.

Op 20 september 1994 werd gemeld dat de procureur-generaal de rechtbank had geadviseerd de zaak opnieuw te laten vallen, hoewel hij meende dat Van Loenen een misdaad had gepleegd, maar dat er geen wezenlijk juridisch bewijs tegen hem was. In september 1995 beval de rechtbank de zaak te laten vallen wegens een gebrek aan juridisch bewijs tegen Van Loenen. Dit gebrek aan bewijsmateriaal was gedeeltelijk te wijten aan een ernstige procedurefout van het Amsterdamse politiebureau, die het forensisch rapport van de Nederlandse politie, waarin wordt verklaard dat de werken vals zijn, niet had ingediend Nederlands forensisch Instituut (NFI).

Dia 6 Introductie Meijering

Nadat de zaak tegen Van Loenen was afgewezen, zou hij in contact komen met Johan Meijering, een Groninger verzamelaar en De Ploeg-liefhebber. In de periode tussen 1999 en 2002 zijn verschillende transacties tussen Van Loenen en Meijering voltooid. Talloze schilderijen werden verkocht, verhandeld of gebruikt als vervanging voor leningen tussen hen. In 2002 hoorde Meijering dat deze schilderijen in feite vervalsingen, die, zou later blijken, gemaakt waren door Van Loenen zelf. Dit leidde tot de start van de civiele procedure tussen Meijering en Cor van Loenen op

30 januari 2003, toen Meijering van Van Loenen een schadevergoeding eiste. Deze civiele procedure loopt nog steeds. Ik zal een overzicht geven van de verschillende onderdelen van deze procedure en uitleggen wat er in de verschillende fasen is gebeurd.

Dia 7 Lagere rechtbank

De eerste hoorzitting in de procedure vindt plaats op 31 augustus 2005 in de rechtbank van Assen. Centraal in de zaak stonden 10 schilderijen die Van Loenen aan Meijering verkocht.

De belangrijkste vraag was of deze 10 schilderijen vals konden worden verklaard. Omdat Meijering en Van Loenen geen overeenstemming over de te raadplegen deskundige konden bereiken, benoemde de rechtbank C. Buijsert als getuige-deskundige. Buijsert zou de schilderijen als vals bestempelen en hun artistieke waarde op 0 schatten, hun decoratieve waarde 800 euro, wat ruim onder de geschatte 26.000 euro is die Meijering er voor betaalde.

Van Loenen maakte echter bezwaar tegen dit rapport. Hij verklaarde dat het eerste rapport te kort was en geen antwoord gaf op de vragen die de rechtbank had gesteld. Het daaropvolgende vervolgrapport was op verschillende punten in tegenspraak met het eerste rapport en werd daarom genegeerd. Het Hof besloot toen dat op basis van de tekortkomingen van dit rapport de bewering van Meijering faalde en verklaarde dat de schilderijen niet onecht waren. Deze beslissing is enigszins bizar. De rechtbank was van oordeel dat de door het gerecht benoemde deskundige zijn werk niet naar behoren had verricht en dat zij daarom de vordering afwezen. Een meer logische actie zou zijn geweest om een nieuwe expert te benoemen voor een second opinion. Meijering zal tegen dit tussenvonnis in beroep gaan.

Dia 8 Altink - In beroep

De eerste hoorzitting over het beroep van de tussenvonnissen bij het Hof van Beroep te Leeuwarden vond plaats op 16 juni 2010.

De vraag in hoger beroep werd teruggebracht tot de echtheid van 5 schilderijen in plaats van 10. De eerste belangrijke erkenning door het Hof van Beroep is dat zij het subjectieve karakter van kunsthistorisch bewijs erkenden en dat gevoel en ervaring een belangrijke rol spelen in de uitspraken van deskundigen over de authenticiteit van de schilderijen. Het Hof verwierp echter alle bewijsmateriaal gepresenteerd door kunsthistorici. De belangrijkste reden voor deze afwijzing is het lage kwaliteitsniveau van de door hen gepresenteerde bewijzen. Ze noemden verschillende feiten over het oeuvre van De Ploeg die door Van Loenen als onwaar werden beschouwd. Van Loenen onthulde daarnaast verschillende inconsistenties in de uitspraken van de kunsthistorici. Het Hof van Beroep heeft het 'Reitdiep' en 'Pic de Luc' echter als vervalsingen

verklaard. Dat deden ze op basis van het onderzoek van Milko den Leeuw van ARRS.

Dia 9 Technisch onderzoek I

Dit zijn de twee schilderijen die nep zijn verklaard door de rechtbank.

Het onderzoek uitgevoerd door den Leeuw gebruikte XRF. Het was gebaseerd op een protocol met de technische details en instellingen van het meetinstrument en de visualisatie van de meetposities om te zorgen voor een permanente mogelijkheid voor een herhaling van de meting, zoals te zien is op de afgebeelde foto's. Het ARRS-onderzoek richtte zich op verfpigmenten, siccatieven en verftoepassingen.

In het onderzoek naar de authenticiteit van de twijfelachtige werken zijn opgenomen: twee originele werken van Jan Altink (te zien in het midden). Twee twijfelachtige werken mogelijk gemaakt door Jan Altink (rechtsboven). Twee twijfelachtige werken mogelijk gemaakt door Johan Dijkstra (rechtsonder). En een origineel werk van Cor van Loenen (te zien aan de linkerkant). Alle vier de twijfelachtige werken werden bij Van Loenen gekocht. Het schilderij van Van Loenen, dat als referentiepunt dient binnen de probleemdefinitie, werd door Van Loenen aan Meijering als origineel verkocht. De originele Altinks komen voort uit verschillende privécollecties.

Tijdens het onderzoek werden in de gronding drie verschillende witte pigmenten aangetroffen, namelijk zink-, lood- en titaniumwit. De toepassing van de drie verschillende witte pigmenten in de gronding heeft invloed op de duurzaamheid van een schilderij. Vooral de toevoeging van titaanwit tot zinkwit is contraproductief voor het droogproces. Dientengevolge moet een sneldroger of siccatief worden toegevoegd. De toevoeging van deze sneldrogende siccatieven aan het mengsel van de drie pigmenten heeft slechts één doel: het zodanig beïnvloeden van het droogproces dat een actieve krimp en expansie ontstaat. Het krimpen en uitzetten van de grondlaag is nodig om in een korte tijd een zogenaamd 'natuurlijk ogend' craqueluurpatroon te creëren.

Dia 10 Technisch onderzoek II

Uit de uitgevoerde metingen bleek dat de oorspronkelijke werken van Altink geen of 0% relatie hebben met de hierboven genoemde mengseltechniek van verf en siccatieven in de gronding. Logisch, want een traditioneel geschoolde schilder als Altink zou zich bewust zijn geweest van het negatieve gedrag van deze gronding.

Indicatief voor een vervalsing is dat dit fenomeen van verfmengen en geforceerd drogen niet alleen kan worden gedetecteerd in de gronding, maar ook in de bovenste laag van het schilderij. Dit is waarschijnlijk een kenmerk van de schilder. De bovenste lagen van het twijfelachtige werk en het werk van Van Loenen laten een overeenkomst zien in de werkwijze en materialen. In overeenstemming met de metingen van de twijfelachtige Altinks, kan een opmerkelijke overeenkomst worden gedetecteerd. De verf, pigmenten en techniek van deze werken tonen een 100% overeenkomst met het originele werk van Van Loenen (de zwarte pijlen in de afbeelding). En een overeenkomst van 0% met de oorspronkelijke Altink (de rode pijlen).

In vergelijking met de twee twijfelachtige Jan Altinks en de twee twijfelachtige Johan Dijkstra's zijn er twee opmerkelijke overeenkomsten: de gebruikte verfpigmenten en mengtechniek vertonen 100% correspondentie met het originele werk van Cor van Loenen. En 0% correspondentie met de originele werken van Jan Altink. Het Hof Leeuwarden heeft deze conclusies aanvaard met betrekking tot de twee twijfelachtige Altinks.

Dia 11 Terug naar de lagere rechtbank en huidige procedure

Nadat het Hof van Beroep had besloten dat twee schilderijen vals waren, werd de procedure terugverwezen naar de lagere rechtbank. De rechtbank kende Meijering onmiddellijk een schadevergoeding toe van ongeveer 40.000 euro en verwees de vaststelling van de andere schade naar een afzonderlijke schadevergoedingsprocedure. Deze procedure gaat in op 21 juni. De zaak is echter nog lang niet afgesloten, omdat Van Loenen hoogstwaarschijnlijk zowel het normale vonnis van de kantonrechter als het vonnis in de schadevergoedingsprocedure zal aanvechten.

Dia 12 Zwaneveld

Deze grootschalige vervalsingszaak wordt nog bizarder, aangezien de vervalsingen die aan Meijering werden verkocht grotendeels afkomstig waren van een verduisterde verzameling. De schilderijen waren oorspronkelijk eigendom van de familie Zwaneveld, een rijke Groninger-familie uit de gokwereld. Ze bezaten ongeveer 120 gokautomaten. Ze bouwen een grote kunstcollectie op bestaande uit ongeveer 550 kunstwerken waarvan de meesten vermoedelijk van De Ploeg-kunstenaars waren. Ze verwierven echter hun collectie via Van Loenen, en zoals later bleek, hadden ze een verzameling imitaties gekocht.

In 1995 zou het imperium en de rijkdom van Zwaneveld snel instorten als gevolg van een belastingboete van 22,7 miljoen gulden.

De Belastingdienst legde beslag op de meeste bezittingen van de Zwanevelds inclusief hun kunstcollectie op 19 april 1995. De werken werden echter niet teruggegeven aan de Zwanevelds nadat het onderzoek was afgerond. Ze werden naar verluidt teruggegeven aan Anna Jansen, die de collectie van Zwaneveld had gekocht, wat later een schijntransactie zou blijken te zijn. Jansen beweert echter dat ze de collectie nooit van de belastingdienst heeft ontvangen en dat de collectie is verdwenen. Hoewel we niet weten wat er met de collectie is gebeurd, hebben we wel een vrij goede indruk van welke werken erin zaten, omdat Zwaneveld ze had gefotografeerd voordat hij ze aan de belastingdienst overdroeg. Alle foto's zijn verzameld op de website en zijn nu openbaar beschikbaar. Op het scherm ziet u een screenshot van de galerij met deze werken.

Met behulp van deze foto's werd het duidelijk dat Meijering vervalsingen had gekocht, afkomstig uit de verdwenen Zwaneveld-collectie. Van Loenen maakte dus dubbele winst van zijn vervalsingen, eerst van de Zwanevelds, vervolgens van Meijering en andere verzamelaars. Hoe Van Loenen de vervalsingen opnieuw heeft verworven is onbekend, hoewel zijn vrouw verklaarde dat hij ze van Anna Jansen had ontvangen.

De valse werken uit de Zwaneveld-collectie verschijnen zelfs vandaag op de markt, zoals blijkt uit een undercover-koop op een veiling door het Nederlandse tv-programma 'Opgelicht!'. Ze ontdekten dat de vervalsingen nog steeds op kleinere locaties werden geveild en werden doorverkocht, hoogstwaarschijnlijk door een tussenpersoon voor Van Loenen.

De vraag rijst: hoe is het mogelijk dat deze vervalsingen nog steeds op de markt komen en worden geveild, hoewel de wijdverbreide vervalsingen van De Ploeg werken algemeen bekend zijn? Om de vraag te beantwoorden, moeten we de acties van de partijen bekijken, zowel direct als indirect, en welke verbeteringen nodig zijn.

Dia 13 Handelaren & veilinghuizen

Het paar Van Loenen had veel eerder als vermeende verkopers van de vervalsingen kunnen worden geïdentificeerd als de veilinghuizen een eenvoudige identiteitscontrole hadden uitgevoerd. Het paar gebruikte aliassen om hun werken via de verschillende veilinghuizen te verkopen, en als gevolg daarvan was het onduidelijk dat deze beweerde vervalsingen afkomstig waren van een en hetzelfde paar. Pas toen Renée Smithuis de aliassen identificeerde als zijnde het echtpaar Van Loenen, dienden de veilinghuizen strafrechtelijke klachten in. Als de veilinghuizen een identiteitscontrole hadden uitgevoerd, was de verkoop van de vervalste werken hoogstwaarschijnlijk voorkomen.

Een punt waarop zowel de veilinghuizen als de galerijen tekort zijn geschoten, is het onderzoek naar de authenticiteit van de verkochte werken van De Ploeg. Zelfs nu - na alles wat er is gebeurd - is dit onderzoek afwezig of minimaal. Het meest aangrijpende voorbeeld hiervan is een kunsthandel die een Altink te koop aanbiedt in het displayvenster vergezeld van de tekst:

'Als deze J. Altink vals is, wordt deze meteen verwijderd!'

De Ploeg-werken zijn verkocht zonder dat er behoorlijk onderzoek is gedaan naar hun authenticiteit, terwijl het regelen van een standaardcheck voor de herkomst van een werk en een raadpleging door een expert betrekkelijk eenvoudig is. In plaats daarvan waren de verkopende partijen bezig met het verkopen van De Ploeg-werken, ongeacht de verificatie van de echtheid van de werken. Als de herkomst van de door Van Loenen verkochte werken was gecontroleerd in combinatie met een mogelijke mening van een expert, zouden veel van de zogenaamde vervalsingen nooit de markt hebben bereikt. Het meest bizarre aspect van dit alles is dat zelfs vandaag de dag nog steeds, ondanks alle negatieve berichten over de zaak van de vervalsing, galleries en veilinghuizen, De Ploeg nog steeds werkt zonder enige vorm van authenticiteitsonderzoek. Het meest flagrante voorbeeld hiervan komt uit het eerder genoemde tv-programma. Toen het veilinghuis geconfronteerd werd met de vervalsing die ze verkochten, begonnen ze excuses te maken voor tijdsdruk, ook al hadden ze in het verleden ook valse werken van De Ploeg verkocht en hadden ze de koper daarvan moeten compenseren. Ze gingen nog verder door te stellen dat ze het werk nooit als authentiek hadden verkocht, alleen dat het een werkplaatsstempel op de achterkant van het schilderij had. Zo'n misleidende verklaring suggereert dat het schilderij authentiek is, maar als het werk een vervalsing blijkt te zijn, kunnen ze zich erachter verschuilen.

Dia 14 Kunstexperts

De afwezigheid van een catalogus raisonné (inventaris van het volledige werk van een kunstenaar) vormt een groot probleem als het gaat om de authenticiteit van het oeuvre van De Ploeg. Een catalogus kan het aantal vervalsingen dat op de markt verschijnt aanzienlijk verminderen. Instituten zoals het Groninger Museum, Stichting De Ploeg en de Johan Dijkstra Stichting hebben allemaal het gezamenlijke doel om het oeuvre van De Ploeg in stand te houden. Zij zouden de meest geschikte partijen zijn om deze catalogus raisonné te maken, vooral gezien het feit dat deze partijen toegang hebben tot verschillende relevante De Ploeg-archieven. Het feit dat geen van hen een actieve poging heeft gedaan om een catalogus of zelfs een artikel over de vervalsingen te publiceren,

biedt de vervalsingen de kans om te floreren. Een reden hiervoor zou kunnen zijn dat hun eigen referentie-oeuvre in de musea wordt aangetast door deze vervalsingen.

Bovendien was er vrijwel geen actieve betrokkenheid van deskundigen bij het bestrijden van de Ploeg-vervalsing. Een zeer opmerkelijk aspect is dat er geen wetenschappelijke artikelen over het grote aantal vervalsingen zijn gepubliceerd. Erger is zelfs het feit dat de vervalsingen zelfs niet worden genoemd in wetenschappelijke artikelen over De Ploeg, hoewel de vervalsingen een belangrijk deel uitmaken van het wetenschappelijke debat, omdat het onmogelijk is om kunsthistorische conclusies te trekken over het oeuvre van De Ploeg zonder het risico te lopen dat conclusies gebaseerd zijn op vervalsingen.

Dit is niet vanwege het gebrek aan publicaties over De Ploeg; dit jaar is in het licht van de 100-jarig bestaan van De Ploeg een groot volume uitgegeven met bijdragen van vele vooraanstaande kunsthistorici en experts van De Ploeg, waaronder Henk van Os. Het lijkt erop dat de experts het bestaan van de vervalsingen liever ontkennen dan hen actief adresseren. Ze willen graag praten over het belang van De Ploeg, zonder echt de problemen aan te pakken, zo lijkt het.

Een laatste punt is dat wanneer een verklaring over de authenticiteit van een schilderij wordt gemaakt, dit op zo'n vage manier wordt gedaan, bijvoorbeeld omdat de hand niet goed aanvoelt, of dat het 'zichtbaar een vervalsing is'. Deze verklaringen hebben geen reële waarde, zoals ook bleek in de rechtbank.

Ook voor de stilistische analyse van kunstwerken is het belangrijk om te werken met een duidelijk protocol. Een oplossing voor dit probleem zijn de '2014 Authentication in Art Guidelines on Art & Law', die een duidelijk model bieden waarmee een expert zijn bevindingen zodanig kan inbrengen dat deze in een rechtszaak kan worden gebruikt.

Dia 15 Verzamelaars

Bij de aanschaf van kunst moet men zich realiseren dat een bepaalde verantwoordelijkheid bij de koper (ook wel 'caveat emptor') ligt. Deze verantwoordelijkheid houdt in dat de koper een kunstwerk moet onderzoeken alvorens het aan te schaffen, vooral wanneer de verkopende partij dit heeft nagelaten of verzuimd te doen. Dit omdat de oorsprong van kunst niet eenduidig is vastgesteld. De oorsprong en de staat spelen een cruciale rol bij het bepalen van de waarde van een kunstwerk. Een kunstwerk krijgt zijn waarde omdat het is gemaakt door deze of gene kunstenaar en

niet door een vervalser of kopiïst. Met andere woorden: omdat het een authentiek werk is van de hand van de kunstenaar in kwestie.

Om de echtheid van een kunstwerk te verifiëren, moet de koper de status bepalen. Dit gebeurt via kunsthistorisch onderzoek, evenals onderzoek naar de materiaaleigenschappen en gebruikte schildertechnieken. In veel gevallen zal de koper niet getraind zijn in het beoordelen en onderzoeken van het kunstwerk en het bijbehorende bewijsmateriaal. De koper zal daarom een expert moeten raadplegen. Deze raadpleging is het minimaal vereiste due diligence (onderzoek) voor een koper die een kunstwerk wil kopen.

Deze due diligence reikt ook naar het juridische aspect van kunsttransacties. In het geval van vervalsing heeft Meijering nooit een goed contract gesloten met Van Loenen. Er waren in feite contracten ondertekend door zowel Van Loenen als Meijering, maar deze contracten werden amateuristisch en slecht opgesteld. Bij transacties met aanzienlijke bedragen is het geen overbodige luxe om ze door een advocaat of notaris te laten vastleggen, of op zijn minst goed gedocumenteerd te zijn. Professioneel opgestelde contracten hadden waarschijnlijk een juridische procedure kunnen voorkomen, of op zijn minst de positie van Meijering tijdens de procedure aanzienlijk hebben verbeterd.

De Ploeg-vervalsingenzaak leert ons 4 belangrijke lessen voor verzamelaars:

- 1 Bij de aankoop van een kunstwerk moet altijd een deskundige worden geraadpleegd, vooral wanneer het, zoals in dit geval, om aanzienlijke geldbedragen gaat.
- 2 Zorg dat de transactie goed gedocumenteerd is. Een goed geschreven contract kan veel problemen voorkomen.
- 3 In het geval dat een transactie leidt tot gerechtelijke procedures, houd dan een professionele instelling. Te persoonlijk betrokken zijn bij de juridische procedure kan de zaak schaden en kan aanzienlijke gevolgen hebben voor de duur en het resultaat.
- 4 Laat professionele vertegenwoordigers en partijen met de pers praten. Ook hier geldt het adagium dat persoonlijke betrokkenheid alleen de zaak kan schaden.

Dia 16 Economische impact: winst

Maar waarom is het belangrijk dat we vervalsingen aanpakken als het gaat om, voor de kunstmarkt, kleinere waarden en kunstenaars? Allereerst natuurlijk om ons cultureel erfgoed en geschiedenis te beschermen tegen vervuiling. Maar zelfs als u daar niet om geeft, is er een belangrijke economische prikkel om deze vervalsingen te voorkomen. Ten eerste is het bij benadering dat Van Loenen meer

dan 4 miljoen euro winst maakte uit deze vervalsingen, dit is een aanzienlijke hoeveelheid geld. Dit is zelfs een voorzichtige schatting op basis van het aantal vervalsingen dat bekend is van de Zwaneveld-collectie. De echte winst gemaakt door Van Loenen ligt naar alle waarschijnlijkheid hoger, ook rekening houdend met het feit dat hij tweemaal profiteerde van de Zwaneveld-collectie.

Dia 17 Economische impact: schade

Vanuit economisch oogpunt misschien wel het meest interessant is het feit dat de vervalsingen een enorme impact hebben op de economische waarde van de werken van De Ploeg-artisten. De foto achter mij toont de gemiddelde waarde van het werk van Jan Altink dat op een veiling werd verkocht. Zoals u al kunt zien, daalt de waarde aanzienlijk na het arrest van de lagere rechtbank van 2008, waarin de betrokken werken niet als vervalsingen werden aangemerkt. Samen met Gregory Day van de Universiteit van Mississippi werd zowel correlatie als causaliteit aangetoond tussen de vervalsingen van het werk van Altink en de waardevermindering. Dit bewijst dat vervalsingen niet alleen economisch schadelijk zijn voor degenen die ze kopen, maar voor de markt als geheel.

Dia 18 Samenvatting

De problemen reiken zelfs nog verder dan die ik vandaag heb genoemd, zoals onbetrouwbare of incompetente journalistiek, advocaten die niet weten hoe met kunstgerelateerde zaken om te gaan en meer ongepast onderzoek naar de De Ploeg-ervalsingen, maar er is geen tijd om deze aan te pakken. Wat de zaak van de Ploeg-ervalsingen ons laat zien, is dat de kunstwereld vervalsing serieus moet nemen, niet alleen voor grote artiesten als Leonardo en Modigliani, maar ook voor kleinere kunstgroepen zoals De Ploeg. Als we dit feit niet overal in de kunstwereld, maar ook op regeeringsniveau erkennen en beginnen met het ontwikkelen van best-practices, wetgeving en meer verantwoordelijkheid voor de kunstmarkt, is het alleen maar wachten op een volgende De Ploeg-zaak.

Dia 19 Oplossingen gepresenteerd bij AiA

Ik wil echter niet plechtig eindigen, maar wil een aantal van de ontwikkelingen laten zien die AiA de afgelopen jaren heeft gepresenteerd.

De 'Guidelines on Art & Law' bieden een modelwetenschappelijk rapport dat voldoet aan de minimale bewijsvereisten voor gerechtelijke procedures. Zoals bleek tijdens de gerechtelijke procedures van deze zaak, is het essentieel dat het bewijsmateriaal in de procedure met betrekking tot kunst op een gestructureerde manier wordt gepresenteerd door het volgen van een protocol. Deze richtlijnen bieden deze structuur.

De richtlijnen voor catalogus raisonné bieden een blauwdruk voor elke catalogus raisonné en het betrokken onderzoek. Vooral voor corrupte oeuvres zoals die van de De Ploeg-artisten is het belangrijk dat de maker van een catalogus raisonné ijverig is tijdens zijn onderzoek. Deze richtlijnen bieden de eerste handvaten die de onderzoeker nodig heeft.

Het combineren van de richtlijnen over catalogus raisonné met het handboek dat eerder vandaag werd gepresenteerd door de Werkgroep Technische Kunstgeschiedenis biedt een solide uitgangspunt voor de technische catalogus raisonné. De technische catalogus raisonné is de volgende stap in de evolutie van de catalogus, zodat deze aan de moderne normen voldoet. Deze catalogus combineert de elementen van klassieke catalogi met nieuwe inzichten van de materiaalwetenschappen.

Ten slotte is er de lancering van het Court of Arbitration for Art (CAfA).

Zoals blijkt uit de hele De Ploed-vervalsingszaak, is incompetentie van rechters, advocaten, kunstexperts en andere betrokkenen zeer schadelijk geweest voor de zaak en heeft dit geresulteerd in de langstlopende zaak in de kunstgeschiedenis. CAfA dat is gebouwd op juristen met affiniteit voor kunst, en kunstexperts met affiniteit voor de wet, zal dit soort gevallen in de toekomst voorkomen.

Het is een enorme stap voorwaarts als het rechtssysteem gevallen van vervalsing naar behoren behandelt en er feitelijk afdwingbare consequenties voor vervalers zijn wanneer ze worden betrapt.

CAfA biedt de mogelijkheid voor deze stap door een civiel-rechtelijke omgeving te creëren waar slachtoffers van vervalers kunnen worden gecompenseerd en vervalers financieel worden gestraft. Maar voor meer hierover laat ik het over aan werkgroep Art & Law.

Ik wil graag eindigen met u te informeren over de website, waarvan het adres achter mij en in het programma te zien is. Op deze website is documentatie en andere informatie over deze zaak op een gestructureerde manier onderzocht en gepresenteerd. De geleerde lessen in dit geval zijn ongetwijfeld van toepassing op andere soortgelijke gevallen, misschien niet in omvang, maar zeker op de manier waarop de kunst- en juridische wereld ermee omgingen.

Ik dank u voor uw aandacht.

